

แนวทางพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่องสำหรับวิชาชีพสถาปัตยกรรมหลัก

นางสาวภัทรา ลาซโรจน์

สถาบันวิทยบริการ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาสถาปัตยกรรมศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาสถาปัตยกรรม ภาควิชาสถาปัตยกรรมศาสตร์

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2550

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

CONTINUING PROFESSIONAL DEVELOPMENT PROGRAM
FOR ARCHITECTURAL PROFESSIONS

Miss Patra Lacharojana

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Architecture Program in Architecture

Department of Architecture

Faculty of Architecture

Chulalongkorn University

Academic Year 2007

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์	แนวทางพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่องสำหรับวิชาชีพสถาปัตยกรรมหลัก
โดย	นางสาวภัทรา ลาขโรจน์
สาขาวิชา	สถาปัตยกรรม
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ อวยชัย วุฒิโสมสิต

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

..... คณบดีคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
(ศาสตราจารย์ ดร.บัณฑิต จุลาสัย)

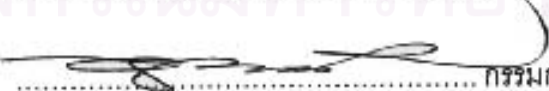
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ นาวาโท ไตรวัฒน์ วิรัชศิริ)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(รองศาสตราจารย์ อวยชัย วุฒิโสมสิต)

..... กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.วิระ สัจกุล)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุณิศวรร เจริญพงศ์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไฉศรี ภัคดีสุขเจริญ)

ภัทรา ลาสโรจน์ : แนวทางพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่องสำหรับวิชาชีพสถาปัตยกรรมหลัก. (CONTINUING PROFESSIONAL DEVELOPMENT PROGRAM FOR ARCHITECTURAL PROFESSIONS) อ. ที่ปรึกษา : รองศาสตราจารย์ อวยชัย วุฒิโมสิต, 127 หน้า.

กระบวนการการพัฒนาวิชาชีพสถาปัตยกรรมในระดับสากลนั้น ประกอบด้วยขั้นตอนการพัฒนาแบ่งได้เป็น 4 ขั้นตอนตามลำดับการเข้าสู่วิชาชีพ ได้แก่ 1) การศึกษาเพื่อปูพื้นฐานบุคลากรวิชาชีพทางสถาปัตยกรรม 2) การฝึกปฏิบัติวิชาชีพเมื่อสำเร็จการศึกษาก่อนเข้าสู่วิชาชีพ 3) การตอบรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ และ 4) การพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่องตลอดอายุการปฏิบัติวิชาชีพ

ในปัจจุบัน การควบคุมดูแลและการพัฒนาวิชาชีพสถาปัตยกรรมในประเทศไทยยังไม่มี การดำเนินการอย่างเป็นระบบที่ครบสมบูรณ์ และไม่ได้เป็นไปตามแนวปฏิบัติสากล สถาปนิกได้ตระหนักถึงความสำคัญของการจัดวางแนวทางการพัฒนาวิชาชีพให้เกิดเป็นระบบที่สมบูรณ์ รวมทั้งเพื่อพัฒนาศักยภาพเพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการเปิดเสรีการค้าและบริการ ทางสถาปนิกจึงได้มีแนวความคิดในการจัดวางแนวทางการพัฒนาวิชาชีพสถาปัตยกรรมให้เทียบเท่ามาตรฐานสากล ซึ่งรวมถึงระบบพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่องด้วย

ระบบพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่องนี้เป็นระบบที่สอดคล้องกับแนวปฏิบัติวิชาชีพสากล เป็นการรักษาและเพิ่มพูนความรู้ความสามารถและทักษะที่จำเป็นในการปฏิบัติวิชาชีพสำหรับสถาปนิกผู้ปฏิบัติวิชาชีพในทุกระดับ เพื่อให้สถาปนิกมีความรู้ความสามารถที่เหมาะสมต่อสภาวการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปอยู่เสมอ และสามารถปฏิบัติวิชาชีพได้อย่างมีคุณภาพตามมาตรฐานสากล โดยการเข้าร่วมโครงการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่อง

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดรูปแบบและรายละเอียดการดำเนินการโครงการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่อง และเพื่อเสนอทางเลือกที่เป็นไปได้สำหรับการจัดรูปแบบโครงการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่องสำหรับวิชาชีพสถาปัตยกรรมหลักในประเทศไทย โดยทำการศึกษารวบรวมข้อมูลปฐมภูมิจากการสัมภาษณ์และแบบสอบถามสถาปนิก และรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาสามารถสรุปว่าในการพิจารณาจัดทำโครงการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่องควรมีการพิจารณาปัจจัยเบื้องต้นต่างๆ ได้แก่ 1) หน่วยงานรับผิดชอบ ของศักรหรือสมาคมวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง 2) บทบาทหน้าที่และการประสานงานขององค์กร 3) การดำเนินการให้เกิดการเข้าร่วมโครงการ 4) การพิจารณาการเข้าร่วม 5) การให้ผลการดำเนินการ 6) กิจกรรมและรูปแบบการเข้าร่วม 7) การแยกหมวดหมู่เนื้อหาและค่าน้ำหนักหน่วยกิต และ 8) รายละเอียดเนื้อหา และจากความสัมพันธ์ของปัจจัยเหล่านี้แสดงให้เห็นว่าควรจัดให้มีความหลากหลายของรูปแบบและกิจกรรมเพื่อตอบสนองกลุ่มสถาปนิกที่มีความต้องการที่แตกต่างกัน ทั้งจากปัจจัยด้านประสบการณ์ ขอบเขตงานรับผิดชอบ และความสนใจ นอกจากนี้ยังสามารถสรุปได้ว่าในการวางแผนดำเนินการนั้นควรมีการแบ่งช่วงดำเนินการตามศักยภาพและความพร้อมของสถาปนิกและองค์กรวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง โดยเริ่มดำเนินการด้วยวิธีการจริงจังในช่วงแรก ก่อนที่จะมีการบังคับใช้เพื่อการต่ออายุใบอนุญาตประกอบวิชาชีพเมื่อมีการดำเนินการที่สมบูรณ์และเป็นระบบมากกว่านี้

ภาควิชาสถาปัตยกรรมศาสตร์
สาขาวิชาสถาปัตยกรรม
ปีการศึกษา 2550

ลายมือชื่อนิสิต.....ภัทรา ลาสโรจน์
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

4974140325 : MAJOR ARCHITECTURE

KEY WORD: CONTINUING PROFESSIONAL DEVELOPMENT / ARCHITECTURAL PROFESSIONS

PATRA LACHAROJANA : CONTINUING PROFESSIONAL DEVELOPMENT PROGRAM FOR ARCHITECTURAL PROFESSIONS. THESIS ADVISOR : ASSOC. PROF. AJICHAJ VUDHIKOSIT 127 pp.

The international basic mechanism of monitoring the development of the personal qualities required in architects' professional lives can be divided into 4 steps through the professional life span. These are 1) Accredited Graduation, 2) Intern Development Program, 3) Licensing, and 4) Continuing Professional Development.

In Thailand, the architectural professions monitoring system has never been fully-standardized. Moreover, highly accepted professional standards are needed for the Thai architectural profession to be ready to compete with others internationally through free-trade agreements. The Council of Architects of Thailand (COA) is fully aware of this problem and planning to set up the foundation principles of international-standardized development for Thai architectural professionals, which will also include the Continuing Professional Development.

The Continuing Professional Development (CPD) is a life-long learning process that maintains, enhances or increases the knowledge and skills of registered architects to ensure that their knowledge and ability are relevant to the needs of society. The principle imposes an obligation on registered architects to exercise their skill and diligence to a higher standard as required by the profession.

The objectives of this study were to investigate the state and the problems that might be faced in implementing the CPD program, and to propose possible practical solutions based on the feedback and opinions gathered in this study. The study was conducted utilizing two data resources, firstly, the collected data from the interviews and questionnaires and secondly, the data obtained from local and international literature.

The findings revealed that there were several factors to be considered in designing the Continuing Professional Development Program. These are 1) the related professional organizations, 2) the roles and collaboration of these organizations, 3) the power to enforce the implementation, 4) entry levels, 5) CPD requirements and the use of credits, 6) activities and channels of participation, 7) events and credit hours, and 8) subject area. From the findings, the relationship among these factors appeared to be that the CPD program should be set up through a great variety of courses to suit the differences in experience, main careers, needs, and interests of the registered architects. Moreover, the findings suggest that for the CPD program, an adjustable timeframe for implementation should be set depending on professional organizations and/or architect members potential. The program should be introduced and implemented to architect members on a voluntary basis in the first period and should be made compulsory as a pre-requisite for renewing the practicing license after an appropriate period of time.

Department : Architecture

Field of study : Architecture

Academic year 2007

Student's signature..... *Patra Lacharajana*

Advisor's signature..... *Ajichai Vudhikosit*

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ อวยชัย วุฒิโสมิต และอาจารย์ที่ปรึกษาร่วมกลุ่มทุนวิจัย อาจารย์ พรพรหม แม้นนทรรัตน์ เป็นอย่างสูง ที่ได้ให้ความรู้ คำแนะนำ และความช่วยเหลือต่างๆ อย่างดียิ่งตลอดระยะเวลาการทำวิจัย จนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สามารถสำเร็จลุล่วงด้วยดี

ขอบพระคุณประธานกรรมการวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ นาวาโท ไตรวัฒน์ วิริยะศิริ และกรรมการรองศาสตราจารย์ ดร.วีระ สัจกุล รองศาสตราจารย์ ดร. สุานิศวรร เจริญพงศ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไชศรี ภัคดีสุขเจริญ ที่กรุณาใช้เวลาในการสอบวิทยานิพนธ์ รวมทั้งให้คำแนะนำต่างๆ

ขอบพระคุณคณะกรรมการด้านการพัฒนาวิชาชีพ สภาสถาปนิก และคณะกรรมการจัดทำหลักสูตรฝึกปฏิบัติวิชาชีพและพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่อง สมาคมสถาปนิกสยามในพระบรมราชูปถัมภ์ ที่สละเวลาในการให้สัมภาษณ์ ให้ข้อคิดเห็น ความรู้ และคำแนะนำต่างๆ และขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ทุกท่านของสภาสถาปนิก และสมาคมสถาปนิกสยามฯ ที่อำนวยความสะดวกในการเก็บข้อมูลการวิจัยในครั้งนี้

ขอบพระคุณผู้บริหารสำนักงานสถาปนิกทุกท่านที่สละเวลาในการให้สัมภาษณ์ ให้ข้อคิดเห็น ความรู้ และคำแนะนำต่างๆ รวมทั้งสถาปนิกท่านอื่นๆ ในบริษัทที่สละเวลาในการตอบแบบสอบถามเพื่อเก็บข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ และขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ทุกท่านของสำนักงานสถาปนิกที่อำนวยความสะดวกในการติดต่อ และการเก็บข้อมูล

ขอบพระคุณสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) และกองทุน 90 ปี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ได้ให้ทุนสนับสนุนโครงการวิจัยมหัศจรรย์ สนับสนุนการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ และขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ทุกท่านของสกว. และบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่อำนวยความสะดวกในการติดต่อประสานงาน

ขอบคุณเพื่อนและรุ่นพี่สาขาวิชาการจัดการสถาปัตยกรรมที่คอยให้คำแนะนำ และช่วยเหลือกันทั้งในการเรียนและการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ตลอดมา รวมทั้งขอขอบคุณบุคคลรอบข้างทุกท่านที่ได้เอ่ยนามในที่นี้ ซึ่งคอยให้ความช่วยเหลือเป็นอย่างดี

ท้ายนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณบิดามารดา พี่ชาย และญาติ ผู้ให้ความสนับสนุน ความช่วยเหลือ และให้กำลังใจเสมอมาจนสำเร็จการศึกษา

สารบัญ

บทที่	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ	ช
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	2
1.3 ขอบเขตของการวิจัย	2
1.4 ข้อยกเว้นของการวิจัย	3
1.5 คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย	3
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
1.7 วิธีดำเนินการวิจัย	4
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
2.1 ความเป็นมาและความสำคัญของระบบพัฒนาวิชาชีพสถาปัตยกรรม และแนวทางการเร่งรัดพัฒนาวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุม	6
2.2 การพัฒนาวิชาชีพสถาปัตยกรรมของประเทศไทยในปัจจุบัน และขีดความสามารถในการแข่งขันในระดับสากล	7
2.3 การพิจารณาเลือกประเทศกรณีศึกษาเพื่อศึกษาเป็นเกณฑ์มาตรฐาน ในการพัฒนาวิชาชีพของไทย	9
2.4 การศึกษาระเบียบวิธีการปฏิบัติวิชาชีพสถาปัตยกรรมของประเทศกรณีศึกษา	10
2.5 การศึกษารูปแบบโครงการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่องของประเทศกรณีศึกษา	14
2.5.1 ประเทศสหรัฐอเมริกา	14
2.5.2 ประเทศสิงคโปร์	15
2.5.3 ประเทศออสเตรเลีย	16
2.5.4 เปรียบเทียบรูปแบบโครงการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่องของประเทศกรณีศึกษา	17
บทที่ 3 สรุปปัจจัยและแนวทางการศึกษาเบื้องต้นสำหรับ โครงการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่องสำหรับวิชาชีพสถาปัตยกรรมหลัก	20
3.1 การศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลและความสัมพันธ์ต่อการกำหนดรูปแบบและแนวทาง สำหรับโครงการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่องสำหรับวิชาชีพสถาปัตยกรรมหลัก	20

ตาราง	หน้า
3.2 การพิจารณาความสัมพันธ์ของปัจจัยต่อการกำหนดรูปแบบและแนวทาง สำหรับโครงการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่องสำหรับวิชาชีพสถาปัตยกรรมหลัก	22
3.3 การวิเคราะห์รายละเอียดของปัจจัยที่มีผลและความสัมพันธ์ต่อการกำหนด รูปแบบและแนวทางสำหรับโครงการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่องสำหรับวิชาชีพ สถาปัตยกรรมหลัก เพื่อสรุปแนวทางในการศึกษาในรายละเอียด	24
3.3.1 หน่วยงานรับผิดชอบ องค์กร หรือสมาคมวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง และสนับสนุน	24
3.3.2 ความสัมพันธ์ และการประสานงานขององค์กรและสมาคมวิชาชีพ	25
3.3.3 การดำเนินการให้เกิดการเข้าร่วมโครงการ	25
3.3.4 การพิจารณาการเข้าร่วม	26
3.3.5 การใช้ผลการดำเนินการ	27
3.3.6 รูปแบบการจัดกิจกรรม	28
3.3.7 การแยกหมวดหมู่เนื้อหาและค่าน้ำหนักหน่วยกิต	28
3.3.8 เนื้อหาที่ควรจัดสอน	28
3.4 สรุปประเด็นรายละเอียดของปัจจัยที่มีผลและความสัมพันธ์ต่อการกำหนด รูปแบบและแนวทางสำหรับโครงการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่องสำหรับวิชาชีพ สถาปัตยกรรมหลัก เพื่อสรุปแนวทางในการศึกษาในรายละเอียด	33
บทที่ 4 วิธีดำเนินการวิจัย	45
4.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	45
4.1.1 ประชากร	45
4.1.2 กลุ่มตัวอย่าง	46
4.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	48
4.3 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	49
4.4 การวิเคราะห์ข้อมูล	50
4.4.1 ข้อมูลพื้นฐานส่วนตัวเกี่ยวกับประสบการณ์การทำงานและการพัฒนาความรู้	50
4.4.2 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยต่างๆ ในด้านพื้นฐานความรู้ในการปฏิบัติวิชาชีพ	51
4.4.3 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยสนับสนุน หรือปัญหาต่างๆ	51
4.4.4 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหา แนวทาง และข้อเสนอแนะสำหรับโครงการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่อง.....	52
บทที่ 5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	56
5.1 จำนวนตัวอย่างที่เก็บข้อมูล	56
5.2 สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลและอภิปรายผล	56
5.2.1 ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา	58
5.2.2 ความคิดเห็นด้านการประสบปัญหาความรู้ไม่เพียงพอ	60
5.2.3 ความคิดเห็นด้านรายวิชาที่ประสบปัญหาความรู้ไม่เพียงพอ	62

บทที่	หน้า
5.2.4 การทราบข่าวโครงการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่อง	64
5.2.5 ความคิดเห็นต่อการจัดตั้งโครงการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่อง	66
5.2.6 ความคิดเห็นด้านการสนับสนุนของสำนักงาน	68
5.2.7 ความคิดเห็นด้านรายวิชาที่ต้องการให้มีการจัดให้ความรู้	73
5.2.8 ความคิดเห็นด้านรูปแบบการจัดโครงการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่อง	83
5.2.9 สรุปรวบรวมผลการวิเคราะห์ข้อมูลและความคิดเห็น.....	84
บทที่ 6 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	86
6.1 สรุปปัจจัยที่มีผลและความสัมพันธ์ต่อการกำหนดรูปแบบและแนวทางดำเนินการ	86
6.2 สรุปประเด็นพิจารณาในการกำหนดแนวทางการจัดระบบและโครงการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่อง	88
6.3 สรุปการกำหนดรูปแบบและแนวทางที่เป็นไปได้สำหรับการดำเนินการ โครงการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่องสำหรับวิชาชีพสถาปัตยกรรมหลัก	98
6.4 ข้อเสนอแนะในการศึกษาเพื่อดำเนินการโครงการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่องสำหรับ วิชาชีพสถาปัตยกรรมหลัก	105
6.5 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป	106
รายการอ้างอิง	107
ภาคผนวก	109
ภาคผนวก ก. ตารางแสดงขีดความสามารถในการแข่งขันในระดับสากล	110
ภาคผนวก ข. รายละเอียดแบบสอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติวิชาชีพสถาปัตยกรรมใน 57 ประเทศ และเกณฑ์การปฏิบัติวิชาชีพสถาปัตยกรรมในประเทศกรณีศึกษา ได้แก่ ประเทศ สหรัฐอเมริกา สิงคโปร์ และออสเตรเลีย	114
ภาคผนวก ค. ตารางแสดงกิจกรรมการฝึกอบรมในระดับต่างๆ และค่าน้ำหนัก สำหรับโครงการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่องของสิงคโปร์	118
ภาคผนวก ง. หัวข้อเนื้อหาวิชาและความสามารถพื้นฐานของสถาปนิกในวิชาชีพ สถาปัตยกรรมหลักของ UIA (The Fundamental Knowledge and Abilities of an Architect)	120
ภาคผนวก จ. แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ประกอบวิทยานิพนธ์	121
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์	127

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
ตารางที่ 2.1	ตารางแสดงเกณฑ์ในการปฏิบัติวิชาชีพในประเทศกรณีศึกษา..... 11
ตารางที่ 2.2	ตารางเปรียบเทียบรูปแบบโครงการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่องของประเทศกรณีศึกษา..... 18
ตารางที่ 3.1	ตารางสรุปปัจจัยกำหนดรูปแบบและแนวทางสำหรับโครงการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่อง..... 20
ตารางที่ 3.2	ตารางสรุปประเด็นรายละเอียดแนวทางในการศึกษาปัจจัยและความสัมพันธ์ สำหรับโครงการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่องสำหรับวิชาชีพสถาปัตยกรรมหลัก..... 34
ตารางที่ 4.1	ตารางแสดงเกณฑ์การแบ่งกลุ่มสำนักงานสถาปนิก..... 46
ตารางที่ 4.2	ตารางแสดงการแบ่งกลุ่มสำนักงานสถาปนิก..... 46
ตารางที่ 4.3	ตารางแสดงแนวทางการวิเคราะห์ข้อมูล..... 53
ตารางที่ 5.1	ตารางเปรียบเทียบข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา..... 57
ตารางที่ 5.2	ตารางเปรียบเทียบความคิดเห็นด้านการประสบปัญหาความรู้ไม่เพียงพอ..... 59
ตารางที่ 5.3	ตารางเปรียบเทียบความคิดเห็นด้านรายวิชาที่ประสบปัญหาความรู้ไม่เพียงพอ..... 61
ตารางที่ 5.4	ตารางเปรียบเทียบการทราบข่าวโครงการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่อง..... 63
ตารางที่ 5.5	ตารางเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการจัดตั้งโครงการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่อง..... 65
ตารางที่ 5.6	ตารางเปรียบเทียบความคิดเห็นด้านการสนับสนุนของสำนักงาน..... 67
ตารางที่ 5.7	ตารางเปรียบเทียบความคิดเห็นด้านรายวิชาที่ต้องการให้มีการจัดให้ความรู้..... 69
ตารางที่ 5.8	ตารางเปรียบเทียบรายวิชาที่ประสบปัญหาและต้องการให้จัดให้ความรู้ (แบบสอบถาม)..... 70
ตารางที่ 5.9	ตารางเปรียบเทียบรายวิชาที่ประสบปัญหาและต้องการให้จัดให้ความรู้ (แบบสัมภาษณ์)..... 71
ตารางที่ 5.10	ตารางเปรียบเทียบรายวิชาที่ประสบปัญหาและต้องการให้จัดให้ความรู้ (รวม)..... 72
ตารางที่ 5.11	ตารางเปรียบเทียบรายวิชาสำหรับขอบเขตงานออกแบบ..... 74
ตารางที่ 5.12	ตารางเปรียบเทียบรายวิชาสำหรับขอบเขตงานประสานงานและบริหาร..... 75
ตารางที่ 5.13	ตารางเปรียบเทียบรายวิชาสำหรับขอบเขตงานฝ่ายผลิต..... 76
ตารางที่ 5.14	ตารางเปรียบเทียบรายวิชาสำหรับขอบเขตงานควบคุมการก่อสร้าง..... 77
ตารางที่ 5.15	ตารางเปรียบเทียบรายวิชาสำหรับขอบเขตงานศึกษาความเป็นไปได้..... 78
ตารางที่ 5.16	ตารางเปรียบเทียบรายวิชาสำหรับขอบเขตงานที่ปรึกษา..... 79
ตารางที่ 5.15	ตารางเปรียบเทียบความคิดเห็นด้านรูปแบบการจัดโครงการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่อง..... 82
ตารางที่ 6.1	ตารางสรุปปัจจัยกำหนดรูปแบบและแนวทางสำหรับโครงการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่อง..... 86
ตารางที่ 6.2	ตารางสรุปประเด็นพิจารณาในการกำหนดแนวทางการจัดระบบพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่อง และโครงการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่อง..... 88
ตารางที่ 6.3	ตารางค่าน้ำหนักหน่วยกิตที่พิจารณาให้ในการเข้าร่วมกิจกรรมรูปแบบต่างๆ..... 95
ตารางที่ 6.4	ตารางเสนอแนวทางการดำเนินการบังคับใช้ระบบพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่อง..... 99
ตารางที่ 6.5	ตารางรายละเอียดแนวทางการดำเนินการบังคับใช้ระบบพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่อง..... 99

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในปัจจุบัน ประเด็นปัญหาเรื่องคุณภาพและมาตรฐานในการปฏิบัติวิชาชีพของสถาปนิกเป็นประเด็นปัญหาหนึ่งที่ส่งผลกระทบต่อวิชาชีพสถาปัตยกรรมในวงกว้างและได้รับความสนใจจากฝ่ายต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติวิชาชีพเป็นอย่างมาก จากผลการสัมมนาสถาปัตยกรรมศาสตร์ศึกษาแห่งชาติครั้งที่ 1 พบว่าปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งที่ก่อให้เกิดปัญหาคือ เมื่อสำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยไปสู่ออกแบบวิชาชีพแล้ว ไม่มีการเรียนรู้ด้านการปฏิบัติวิชาชีพอย่างเป็นระบบเพิ่มเติมระหว่างการทำงาน¹ นอกจากนี้ระเบียบและขั้นตอนในการต่อใบอนุญาตประกอบวิชาชีพยังขาดความเข้มงวดและรัดกุม ทั้งในเรื่องการควบคุมคุณภาพของผู้ถือใบอนุญาต ขาดระบบฝึกหัดงาน และขาดระบบการศึกษาต่อเนื่องระหว่างถือใบอนุญาต หรืออาจกล่าวได้ว่าการควบคุมดูแลและการพัฒนาวิชาชีพสถาปัตยกรรมในประเทศไทยยังไม่มีการดำเนินการอย่างเป็นระบบที่ครบสมบูรณ์ และไม่ได้เป็นไปตามแนวปฏิบัติสากล ซึ่งเหล่านี้เป็นสาเหตุที่ได้รับพิจารณาว่าทำให้เกิดปัญหาการด้อยคุณภาพด้านการปฏิบัติวิชาชีพของสถาปนิก²

ด้วยเล็งเห็นถึงความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ทางสภาสถาปนิกและองค์กรที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพสถาปัตยกรรมโดยตรงจึงได้ร่วมมือในการกำหนดแนวทางการเร่งรัดพัฒนาวิชาชีพสถาปัตยกรรม มีการแต่งตั้งคณะกรรมการเฉพาะกิจเร่งรัดพัฒนาวิชาชีพเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันระดับสากล และริเริ่มวางแผนงานในการจัดระบบพัฒนาวิชาชีพสถาปัตยกรรมขึ้น ซึ่งได้มีการวางแผนแนวทางการเร่งรัดพัฒนาวิชาชีพ

โดยมีการสรุปแนวทางการพัฒนาความเชี่ยวชาญในตัวบุคลากรวิชาชีพเป็น 4 ขั้นตอน³ ดังนี้

1. ปรับปรุงหลักการรับรองปริญญา (Accreditation)
2. หลักสูตรสถาปนิกฝึกหัด (Internship)
3. การสอบวัดความรู้และประสบการณ์ด้านปฏิบัติ (Licensing / Certificate Exam)
4. การพัฒนาระหว่างการปฏิบัติวิชาชีพ (Continuing Professional Development)

¹ สภาสถาปนิก. การพัฒนาวิชาชีพเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน การพัฒนารอบร่วม 4 สาขา : เอกสารประกอบการประชุมเชิงปฏิบัติการครั้งที่ 2 วันพฤหัสบดีที่ 23 กันยายน 2547. (กรุงเทพมหานคร: สภาสถาปนิก, 2547), หน้า 2.

² เรื่องเดียวกัน, หน้า 2.

³ สภาสถาปนิก, แนวทางและกรอบเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันในระดับนานาชาติสำหรับวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุม, (กรุงเทพมหานคร: สภาสถาปนิก, 2548), หน้า 2-4.

เนื่องจากในประเทศไทยยังไม่เคยมีการจัดระบบพัฒนาวิชาชีพ หรือโครงการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่องมาก่อน ดังนั้นในการวางระบบและมาตรฐานทางวิชาการในการพัฒนาวิชาชีพ จึงได้กำหนดแนวทางใช้วิธีการศึกษาวิเคราะห์แนวทางระบบการพัฒนาวิชาชีพของประเทศต่างๆ เช่น ประเทศอังกฤษ สหรัฐอเมริกา สิงคโปร์ และออสเตรเลีย เพื่อเป็นตัวอย่างเปรียบเทียบเพื่อจัดทำระบบพัฒนาวิชาชีพสถาปัตยกรรมของไทย โดยเป็นการกำหนดประเทศคู่แข่งเป้าหมาย มีจุดมุ่งหมายในการกำหนดเพื่อศึกษาเป็นเกณฑ์มาตรฐานในการพัฒนาวิชาชีพของประเทศไทยให้มีศักยภาพเท่าเทียมหรือสูงกว่าประเทศเป้าหมายนั้นๆ ซึ่งในการศึกษาวิเคราะห์นั้นต้องอยู่บนพื้นฐานความเข้าใจถึงปัจจัยและองค์ประกอบที่แตกต่างกันของแต่ละประเทศ เพื่อให้เกิดความเข้าใจในรายละเอียดและความสัมพันธ์ของปัจจัยต่างๆ และสามารถนำมาเป็นข้อมูลพื้นฐานในการวิเคราะห์และจัดทำโครงการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่องของประเทศไทย ให้มีความเหมาะสมกับลักษณะและสภาพแวดล้อมการปฏิบัติวิชาชีพจริงของประเทศไทย

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระเบียบวิธีการปฏิบัติวิชาชีพสถาปัตยกรรมของประเทศไทยในปัจจุบัน
2. เพื่อศึกษาระเบียบวิธีการปฏิบัติวิชาชีพสถาปัตยกรรมของประเทศกรณีศึกษา
3. เพื่อศึกษารูปแบบและรายละเอียดการดำเนินการโครงการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่องสำหรับวิชาชีพสถาปัตยกรรมหลัก ของประเทศกรณีศึกษา
4. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการจัดรูปแบบและรายละเอียดการดำเนินการโครงการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่องสำหรับวิชาชีพสถาปัตยกรรมหลัก
5. เพื่อวิเคราะห์รวบรวมปัจจัยและทางเลือกที่เป็นไปได้สำหรับการจัดรูปแบบและรายละเอียดการดำเนินการโครงการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่องสำหรับวิชาชีพสถาปัตยกรรมหลักในประเทศไทย

1.3 ขอบเขตของการวิจัย

1. การศึกษานี้เป็นการศึกษาเพื่อเสนอแนวทางการบริหารจัดการระบบพัฒนาวิชาชีพ และเสนอแนวทางการจัดองค์ความรู้และระบบมาตรฐานทางวิชาการสำหรับโครงการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่องสำหรับวิชาชีพสถาปัตยกรรมหลักเท่านั้น โดยเป็นการศึกษานำร่องเพื่อขยายผลไปยังวิชาชีพสถาปัตยกรรมสาขาอื่นๆ (ทางสถาปนิกได้วางหลักการในการดำเนินการโครงการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่องสำหรับทั้ง 4 สาขาวิชาชีพ แต่เนื่องจากศักยภาพและความพร้อมในเบื้องต้นของวิชาชีพสถาปัตยกรรมแต่ละสาขาไม่เท่ากัน จึงเริ่มดำเนินโครงการสำหรับวิชาชีพสถาปัตยกรรมหลักก่อนเป็นสาขาแรก เพื่อเป็นต้นแบบในการดำเนินการสำหรับวิชาชีพสาขาอื่นต่อไป)
2. การศึกษานี้จะทำการศึกษาจากเอกสาร จากการทำแบบสอบถามและสัมภาษณ์สถาปนิกและผู้บริหารสำนักงานสถาปนิกในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลที่ยังคงปฏิบัติวิชาชีพอยู่ในปี พ.ศ. 2550 เท่านั้น และจากการสัมภาษณ์คณะทำงานในองค์กรที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพ

สถาปัตยกรรมโดยตรง และคณะทำงานโครงการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่องสำหรับวิชาชีพสถาปัตยกรรมหลัก

3. การปฏิบัติวิชาชีพและการพัฒนาวิชาชีพสถาปัตยกรรมที่จะทำการศึกษาครอบคลุมเฉพาะวิชาชีพสถาปัตยกรรมหลักเท่านั้น ไม่ครอบคลุมถึงสถาปัตยกรรมผังเมือง ภูมิสถาปัตยกรรม สถาปัตยกรรมภายในและมัณฑนศิลป์ หรือสาขาสถาปัตยกรรมอื่น ๆ
4. การศึกษานี้เป็นการศึกษาข้อมูล วิเคราะห์และสรุปผลบนพื้นฐานของข้อมูลที่รวบรวมได้ในช่วงระยะเวลาการทำวิจัยเท่านั้น เนื่องจากการดำเนินการด้านการจัดระบบพัฒนาวิชาชีพ และโครงการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่องยังอยู่ในระยะเริ่มต้น ทำให้มีการเปลี่ยนแปลงในการดำเนินการตลอดระยะเวลา การศึกษาครั้งนี้จึงเป็นแนวทางการศึกษาเบื้องต้น มิใช่แนวทางสรุปของการดำเนินการจัดระบบพัฒนาวิชาชีพ

1.4 ข้อจำกัดของการวิจัย

1. ข้อจำกัดด้านเวลาในการวิจัย เนื่องจากในการทำวิจัยครั้งนี้มีเวลาเป็นกรอบกำหนดการศึกษา การวิจัยครั้งนี้จึงเป็นการศึกษาวิเคราะห์และสรุปผลบนพื้นฐานของข้อมูลที่เกิดขึ้นและรวบรวมได้ในช่วงระยะเวลาการทำวิจัยเท่านั้น
2. ข้อจำกัดของกลุ่มตัวอย่าง เนื่องจากในการเลือกกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้เป็นการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจงเพื่อให้ได้คุณสมบัติของกลุ่มตัวอย่างตามต้องการ (รายละเอียดของกลุ่มตัวอย่าง ดูได้จากบทที่ 4) ความคิดเห็นและข้อมูลจากการเก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่างนั้นจึงถือเป็นความคิดเห็นของผู้มีประสบการณ์และจากกลุ่มตัวอย่างที่เลือกเพื่อใช้ในการวิจัยครั้งนี้เท่านั้น ไม่ได้ถือเป็นตัวแทนของสถาปนิกทั้งหมด

1.5 คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

วิชาชีพสถาปัตยกรรม หมายความว่า วิชาชีพการช่างในสาขาสถาปัตยกรรมหลัก สาขาสถาปัตยกรรมผังเมือง สาขาภูมิสถาปัตยกรรม สาขาสถาปัตยกรรมอุตสาหกรรม สาขาสถาปัตยกรรมมัณฑนศิลป์ และสาขาสถาปัตยกรรมอื่นใดซึ่งจะได้กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา (พระราชบัญญัติวิชาชีพสถาปัตยกรรม พ.ศ. 2508)

วิชาชีพสถาปัตยกรรมหลัก หมายความว่า วิชาชีพสถาปัตยกรรมที่ใช้ศาสตร์และศิลป์ในการออกแบบ วางผังอาคารเพื่อสร้างสรรค์องค์ประกอบทางกายภาพของอาคาร ส่วนประกอบอาคาร และสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับอาคาร (กฎกระทรวงกำหนดวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุม พ.ศ.2549 ออกตามความในพระราชบัญญัติสถาปนิก พ.ศ. 2543)

การปฏิบัติวิชาชีพ สถาปัตยกรรมหลัก	การปฏิบัติวิชาชีพและการให้บริการวิชาชีพที่เกี่ยวกับการใช้ศาสตร์และศิลป์สร้างสรรค์องค์ประกอบกายภาพอาคาร และสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวกับอาคารหรือเกี่ยวกับสิ่งก่อสร้างที่บุคคลอาจเข้าอยู่หรือเข้าใช้สอยได้ (การประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุม: สถาปนิก, 2547)
การพัฒนาวิชาชีพ	การรักษาและเพิ่มพูนความรู้ความสามารถในการประกอบวิชาชีพและประสบการณ์ระหว่างการศึกษาของผู้ถือใบอนุญาต (การเร่งรัดพัฒนาวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันในระดับสากล: สถาปนิก, 2547)
ระบบการพัฒนาวิชาชีพ	ระบบการดำเนินการและแนวปฏิบัติในการรักษาและเพิ่มพูนความรู้ความสามารถในการประกอบวิชาชีพและประสบการณ์ระหว่างการศึกษาของผู้ถือใบอนุญาต (การเร่งรัดพัฒนาวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันในระดับสากล: สถาปนิก, 2547)

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. สามารถใช้เป็นแนวทางสำหรับการศึกษาระบบพัฒนาวิชาชีพและโครงการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่องสำหรับวิชาชีพสถาปัตยกรรมหลักในระดับรายละเอียดการดำเนินการ
2. สามารถใช้ปรับปรุงเพื่อเป็นแนวทางสำหรับการศึกษาระบบพัฒนาวิชาชีพและโครงการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่องสำหรับวิชาชีพสถาปัตยกรรมหลักในขอบเขตงานอื่นๆ และวิชาชีพสถาปัตยกรรมสาขาอื่นๆต่อไปในอนาคต

1.7 วิธีดำเนินการวิจัย

1. ศึกษาเกี่ยวกับระเบียบวิธีการปฏิบัติวิชาชีพสถาปัตยกรรมของประเทศไทยในปัจจุบัน และประเทศกรณีศึกษาจากเอกสาร หนังสือ บทความ และงานวิจัยต่างๆที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งกฎหมายวิชาชีพ
2. ศึกษาเกี่ยวกับระบบพัฒนาวิชาชีพ และโครงการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่องสำหรับวิชาชีพสถาปัตยกรรมหลัก จากเอกสาร หนังสือ บทความ และงานวิจัยต่างๆที่เกี่ยวข้อง
3. สัมภาษณ์คณะทำงานในองค์กรที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพสถาปัตยกรรมโดยตรง และคณะทำงานโครงการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่องสำหรับวิชาชีพสถาปัตยกรรมหลัก เกี่ยวกับหลักการและแนวคิดการจัดโครงการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่อง

4. ศึกษาวิเคราะห์รูปแบบและรายละเอียดการดำเนินการโครงการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่องสำหรับวิชาชีพสถาปัตยกรรมหลัก ของประเทศกรณีศึกษา
5. ศึกษาวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดรูปแบบและรายละเอียดการดำเนินการโครงการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่องสำหรับวิชาชีพสถาปัตยกรรมหลัก
6. ออกแบบแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามจากปัจจัย ประเด็นคำถามและแนวทาง การดำเนินการโครงการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่อง
7. เก็บข้อมูลภาคสนามโดยการสัมภาษณ์สถาปนิกระดับผู้บริหารสำนักงานสถาปนิก และทำแบบสอบถามสถาปนิกอื่นๆในสำนักงาน เพื่อศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยและระบบความสัมพันธ์ขององค์กรที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพสถาปัตยกรรมโดยตรงที่มีผลต่อการพัฒนาวิชาชีพสถาปัตยกรรม และเพื่อรวบรวมผลตอบรับ ความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ และปัญหาที่อาจเกิดขึ้นในการใช้โครงการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่อง
8. วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างร่วมกับข้อมูลจากการศึกษาและสัมภาษณ์เบื้องต้น เพื่อสรุปและอภิปรายผล
9. สรุป และเสนอแนวทางการดำเนินการโครงการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่องสำหรับวิชาชีพสถาปัตยกรรมหลัก

การวิเคราะห์ข้อมูล

ลักษณะของข้อมูลในการศึกษาเป็นข้อมูลเชิงคุณภาพเป็นหลัก ในการวิเคราะห์ข้อมูลจึงเป็นวิธีการวิเคราะห์เชิงบรรยาย หรือเชิงพรรณนา และสรุปผลเป็นการอธิบาย แสดงความคิดเห็น และข้อเสนอแนะเป็นหลัก

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 ความเป็นมาและความสำคัญของการจัดตั้งระบบพัฒนาวิชาชีพ สถาปัตยกรรม และแนวทางการเร่งรัดพัฒนาวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุม เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันในระดับสากล

ระหว่างปี พ.ศ. 2533-2537 ประเทศไทยมีการขยายตัวทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็ว ทำให้มีโครงการอสังหาริมทรัพย์เกิดขึ้นเป็นจำนวนมาก มีความต้องการในการบริการวิชาชีพสถาปัตยกรรมในอัตราสูง และส่งผลให้มีความต้องการบุคลากรทางด้านสถาปัตยกรรมในอัตราที่สูงมากตามไปด้วย¹ สำนักงานสถาปนิกที่ให้บริการในภาคเอกชนของไทยจึงมีการจ้างบัณฑิตใหม่สาขาสถาปัตยกรรมเป็นจำนวนมากเพื่อตอบสนองของความต้องการด้านการบริการวิชาชีพที่มีอัตราสูงมากในขณะนั้น โดยที่สถาปนิกเหล่านี้มักได้รับมอบหมายงานออกแบบอาคารขนาดใหญ่ที่เร่งงานเพื่อนำแบบไปก่อสร้าง แต่เนื่องจากยังขาดประสบการณ์และทักษะในการปฏิบัติวิชาชีพจึงทำให้เกิดปัญหาการด้อยคุณภาพด้านการปฏิบัติวิชาชีพของสถาปนิก ฝ่ายปฏิบัติวิชาชีพจึงกล่าวโทษไปที่สถาบันการศึกษาสถาปัตยกรรมว่าเป็นต้นเหตุและบกพร่องในการสอนวิชาชีพ²

เนื่องด้วยตระหนักถึงความสำคัญของปัญหาที่เกิดขึ้น จึงได้มีการจัดสัมมนาสถาปัตยกรรมศาสตร์ศึกษาแห่งชาติครั้งที่ 1 ในเรื่องคุณภาพและมาตรฐานในการปฏิบัติวิชาชีพของสถาปนิกขึ้น จากการผลการสัมมนา พบว่าปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งที่ก่อให้เกิดปัญหาคือ เมื่อสำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยไปสู่ปฏิบัติวิชาชีพแล้ว ไม่มีการเรียนรู้ด้านการปฏิบัติวิชาชีพอย่างเป็นระบบเพิ่มเติมระหว่างการปฏิบัติวิชานั้นเลย³ นอกจากนี้ระเบียบและขั้นตอนในการต่อใบอนุญาตประกอบวิชาชีพยังขาดความเข้มงวดและรัดกุม ทั้งในเรื่องการควบคุมคุณภาพของผู้ถือใบอนุญาต ขาดระบบฝึกหัดงาน และขาดระบบการศึกษาต่อเนื่องระหว่างถือใบอนุญาต ซึ่งเหล่านี้เป็นสาเหตุหนึ่งที่ได้รับพิจารณาว่าทำให้เกิดปัญหาการด้อยคุณภาพด้านการปฏิบัติวิชาชีพของสถาปนิก และหากพิจารณาไปถึงการเปิดการค้าเสรีซึ่งกำลังจะเริ่มมีผลต่อการปฏิบัติวิชาชีพสถาปัตยกรรมในประเทศไทยด้วยแล้ว การพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันในระดับสากลของสถาปนิกไทยก็เป็นอีกประเด็นหนึ่งที่ควรให้ความสนใจในการพัฒนาเป็นอย่างมาก

¹ ผุสดี ทิพทัส. สถาปนิกสยาม : พื้นฐาน บทบาท ผลงานและแนวคิด (พ.ศ.2475-2537). (กรุงเทพฯ : สมาคมสถาปนิกสยาม, 2539) หน้า 577.

² สภาสถาปนิก. การพัฒนาวิชาชีพเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน การพัฒนารอบรวม 4 สาขา : เอกสารประกอบการประชุมเชิงปฏิบัติการครั้งที่ 2 วันพฤหัสบดีที่ 23 กันยายน 2547. (กรุงเทพมหานคร: สภาสถาปนิก, 2547), หน้า 2.

³ เรื่องเดียวกัน, หน้า 2.

ประกอบกับการที่ทางสภาสถาปนิกได้สังเกตเห็นระบบควบคุมดูแลและระบบการพัฒนาวิชาชีพสถาปัตยกรรมที่เป็นอยู่ในปัจจุบันนี้ไม่ได้เป็นไปตามแนวปฏิบัติสากล และบางระบบก็ไม่เคยมีการดำเนินการมาก่อนในประเทศไทย จึงได้มีมติแต่งตั้งคณะกรรมการเฉพาะกิจเร่งรัดพัฒนาวิชาชีพเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันระดับสากลขึ้น⁴ เพื่อทำหน้าที่บริหารจัดการ และควบคุมดูแลระบบพัฒนาวิชาชีพสถาปัตยกรรมเนื่องจากในประเทศไทยยังไม่เคยมีการจัดระบบพัฒนาวิชาชีพ หรือโครงการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่องมาก่อน ดังนั้นในการวางระบบและมาตรฐานทางวิชาการในการพัฒนาวิชาชีพจึงได้มีการศึกษาวิเคราะห์แนวทางระบบการพัฒนาระหว่างการปฏิบัติวิชาชีพของประเทศต่างๆ เช่น ประเทศอังกฤษ สหรัฐอเมริกา สิงคโปร์ และออสเตรเลีย เพื่อเป็นตัวอย่างเปรียบเทียบเพื่อจัดทำระบบพัฒนาวิชาชีพสถาปัตยกรรมของไทย ซึ่งในการจัดทำระบบพัฒนาวิชาชีพนั้นจำเป็นต้องมีการศึกษาและวิเคราะห์ให้มีความเหมาะสมกับลักษณะและสภาพแวดล้อมการปฏิบัติวิชาชีพจริงของประเทศไทย และควรเป็นระบบที่มีการประสานความร่วมมือระหว่างองค์กรที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพสถาปัตยกรรมโดยตรงทั้งหมด

2.2 การพัฒนาวิชาชีพสถาปัตยกรรมของประเทศไทยในปัจจุบัน และขีดความสามารถในการแข่งขันในการให้บริการวิชาชีพสถาปัตยกรรมในระดับสากล

มุมมองของการพัฒนาวิชาชีพสถาปัตยกรรมของประเทศไทยในปัจจุบันนั้น จากปฏิญญาพญา 2547⁵ สามารถสรุปได้ว่า โดยภาพรวมแล้ววิชาชีพสาขาสถาปัตยกรรมของไทยในขณะนี้นั้นยังไม่สามารถแข่งขันกับสถาปนิกต่างชาติได้ เนื่องด้วยทั้งความสามารถของตัวบุคลากรเองและระบบการปฏิบัติและพัฒนาวิชาชีพของประเทศไทยที่ยังล้าหลังประเทศพัฒนาแล้วที่เป็นคู่แข่งในการให้บริการวิชาชีพ การเร่งรัดเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน ในการที่จะเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันในระดับสากลนั้นจึงต้องพัฒนาขีดความสามารถของการให้บริการควบคู่ไปกับการปฏิรูประบบการพัฒนาวิชาชีพที่กำลังเป็นอยู่ในปัจจุบันให้มีมาตรฐานที่ดีขึ้น และมีความเป็นสากลมากขึ้น

นอกจากนั้นแล้วเมื่อมีการเปิดเสรีการค้าด้านการบริการขึ้น สถาปนิกต่างประเทศจะสามารถเข้ามาทำงานในประเทศไทยได้ และสถาปนิกไทยเองก็สามารถที่จะไปทำงานในต่างประเทศได้ ภายใต้เงื่อนไขตามข้อตกลงการเปิดเสรีนั้นๆ ซึ่งเป็นที่แน่นอนว่าการมีความรู้ความสามารถที่เหนือกว่าและบริการที่ดีกว่าย่อมเป็นปัจจัยสำคัญในการแข่งขันในระดับสากล ดังนั้นในการเตรียมตัวสำหรับการแข่งขันในระดับสากลนั้นจึงต้องทำให้เกิดการเพิ่มขีดความสามารถของสถาปนิกไทยในการให้บริการและในการแข่งขันกับนานาชาติ

⁴ สภาสถาปนิก, แนวทางและกรอบเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันในระดับนานาชาติสำหรับวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุม, (กรุงเทพมหานคร: สภาสถาปนิก, 2548). หน้า 2-4.

⁵ สภาสถาปนิก, การพัฒนาวิชาชีพสถาปัตยกรรมเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการประกอบวิชาชีพและการแข่งขันในระดับนานาชาติ : เอกสารสรุปการประชุมสัมมนาเชิงปฏิบัติการ วันที่ 15-16 พฤษภาคม 2547 ณ Sunset Park Resort and Spa พัทยา ชลบุรี. (กรุงเทพมหานคร: สภาสถาปนิก, 2547), หน้า 9.

หากจะวิเคราะห์ขีดความสามารถในการแข่งขันของสถาปนิกไทย จะเห็นได้ว่าในปัจจุบันนั้น สถาบันการศึกษาของประเทศไทยผลิตบัณฑิตสถาปัตยกรรมที่มีความสามารถในการแข่งขันอยู่ในเกณฑ์สูงพอควรในระดับนานาชาติ เห็นได้จากความสามารถในการเข้าศึกษาต่อและสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท และเอกในมหาวิทยาลัยชั้นนำระดับโลก และบัณฑิตใหม่ของไทยที่เข้าทำงานในระดับเริ่มแรกก็ได้รับการยอมรับจากประเทศต่างๆว่ามีความสามารถโดยเฉลี่ยสูงกว่าหลายๆชาติ แต่เมื่อได้ปฏิบัติวิชาชีพต่อไปเรื่อยๆกลับพบว่าความสามารถในการแข่งขันกลับลดลง ส่วนหนึ่งมีสาเหตุมาจากการที่ประเทศไทยยังไม่มีระบบการฝึกหัดงาน และการพัฒนาวิชาชีพที่เป็นระบบอย่างต่อเนื่อง

ทางด้านสถาปนิกจบใหม่ของประเทศพัฒนาแล้ว ถึงแม้ว่าอาจมีความสามารถทางวิชาชีพเริ่มแรกที่ดีต่ำกว่าสถาปนิกจบใหม่ของไทย แต่เมื่อได้ทำงานไประยะหนึ่ง ได้ฝึกงานและเมื่อสอบรับใบอนุญาตได้แล้วจะยังมีความรู้ความสามารถสูงขึ้นเรื่อยๆ เนื่องจากประเทศพัฒนาแล้วเหล่านั้นมีระบบการควบคุมวิชาชีพที่เน้นการพัฒนาความรู้และความสามารถให้มีความก้าวหน้าและทันสมัยตลอดเวลา โดยมีระบบควบคุมและพัฒนาวิชาชีพที่บังคับให้เกิดการฝึกฝนและเรียนรู้ตลอดเวลา ทำให้สถาปนิกผู้ถือใบอนุญาตโดยรวมมีขีดความสามารถในการแข่งขันที่ใกล้เคียงกัน ต่างกับประเทศไทยที่มีสถาปนิกเพียงจำนวนน้อยที่มีความรู้ความสามารถสูงพอที่จะออกไปแข่งขันรับงานในต่างประเทศได้บ้างความจำเป็นของขีดความสามารถ

จากการที่ทางสภาสถาปนิกได้เล็งเห็นความจำเป็นในการพัฒนาความรู้ของผู้ถือใบอนุญาต การจัดระบบควบคุมดูแลและระบบการพัฒนาวิชาชีพสถาปัตยกรรม รวมทั้งเพื่อเตรียมรับมือกับระบบการค้าเสรีที่กำลังจะมีผลใช้บังคับในเร็ววันนี้ ทางสภาสถาปนิกจึงมีแนวคิดส่งเสริมการพัฒนาความสามารถของผู้ถือใบอนุญาต ด้วยการกำหนดแนวทางการพัฒนาวิชาชีพผู้ประกอบการวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุม ซึ่งได้มีการกำหนดเป็นแนวทางการเร่งรัดพัฒนาวิชาชีพ โดยมีการสรุปแนวทางการพัฒนาความเชี่ยวชาญในตัวบุคลากรวิชาชีพเป็น 4 ชั้นตอน⁶ ดังนี้

1. ปรับปรุงหลักการรับรองปริญญา (Accreditation)
2. หลักสูตรสถาปนิกฝึกหัด (Internship)
3. การสอบวัดความรู้และประสบการณ์ด้านปฏิบัติ (Licensing / Certificate Exam)
4. การพัฒนาระหว่างการปฏิบัติวิชาชีพ (Continuing Professional Development)

โดยในส่วนของระบบการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่องนั้นเป็นการส่งเสริมให้เข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ เช่น ร่วมฟังบรรยาย ร่วมสัมมนา การเผยแพร่ความรู้วิชาการและวิชาชีพด้านสถาปัตยกรรม เพื่อให้ได้หน่วยคะแนนสะสมครบตามกำหนด ซึ่งจะใช้ในการพิจารณาต่อใบอนุญาตเมื่อระบบตามแนวทางนี้พัฒนาสมบูรณ์แล้ว

⁶ สภาสถาปนิก, แนวทางและกรอบเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันในระดับนานาชาติสำหรับวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุม, (กรุงเทพมหานคร: สภาสถาปนิก, 2548). หน้า 2-4.

2.3 การพิจารณาเลือกประเทศกรณีศึกษาเพื่อศึกษาเป็นเกณฑ์มาตรฐานในการพัฒนาวิชาชีพของไทย

ดังที่ได้กล่าวในตอนต้นแล้วว่า เนื่องจากประเทศไทยยังไม่เคยมีการจัดระบบพัฒนาวิชาชีพ หรือโครงการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่องมาก่อน จึงได้กำหนดแนวทางใช้วิธีการศึกษาวิเคราะห์แนวทางระบบการพัฒนาวิชาชีพของประเทศต่างๆ เช่น ประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศอังกฤษ ออสเตรเลีย สิงคโปร์ และมาเลเซีย เพื่อเป็นตัวอย่งเปรียบเทียบเพื่อจัดทำระบบพัฒนาวิชาชีพสถาปัตยกรรมของไทย โดยเป็นการกำหนดประเทศคู่แข่งเป้าหมาย มีจุดมุ่งหมายในการกำหนดเพื่อศึกษาเป็นเกณฑ์มาตรฐานในการพัฒนาวิชาชีพของประเทศไทยให้มีศักยภาพเท่าเทียมหรือสูงกว่าประเทศเป้าหมายนั้นๆ ซึ่งในทางการบริหารจัดการเรียกวิธีการนี้ว่า Benchmarking

วิธีการ Benchmarking นี้เป็นกระบวนการวัดและเปรียบเทียบผลิตภัณฑ์ บริการ และวิธีปฏิบัติกับองค์กรที่สามารถทำได้ดีกว่า เพื่อนำผลของการเปรียบเทียบมาใช้ในการปรับปรุงองค์กรของตนเองเพื่อมุ่งสู่ความเป็นเลิศ

การทำ Benchmarking ประกอบด้วย 2 ส่วนหลักๆ ได้แก่

1. การเปรียบเทียบวัด (Benchmark) ซึ่งในส่วนนี้ต้องมีการกำหนดตัววัดว่าจะเปรียบเทียบกับใคร ในเรื่องใด
2. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้วิธีการปฏิบัติที่ดีและเป็นเลิศ (Best Practices) จากผู้ที่ได้ดีกว่า โดยเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นหลังจากการเปรียบเทียบวัด เป็นการเข้าไปเรียนรู้วิธีการปฏิบัติซึ่งทำให้ประสบความสำเร็จ เพื่อนำมาใช้ปรับปรุงองค์กรของตนเอง

ซึ่งในที่นี้ก็คือเป็นกระบวนการวัดและเปรียบเทียบองค์กรวิชาชีพ และระบบพัฒนาวิชาชีพของประเทศไทย กับประเทศที่มีองค์กรวิชาชีพ และระบบพัฒนาวิชาชีพที่เป็นระบบและมีการพัฒนามากกว่า เพื่อเป็นการตั้งเป้าหมายในการพัฒนาองค์กรวิชาชีพและระบบพัฒนาวิชาชีพให้ได้เทียบเท่า และดีกว่าในอนาคต

นอกจากการพิจารณาจากศักยภาพขององค์กรวิชาชีพและระบบพัฒนาวิชาชีพแล้ว ในการกำหนดประเทศคู่แข่งเป้าหมายเพื่อศึกษาเป็นเกณฑ์มาตรฐานในการพัฒนาวิชาชีพของประเทศไทย ยังพิจารณาจากขีดความสามารถในการแข่งขันในการให้บริการวิชาชีพของประเทศดังกล่าวประกอบด้วย ทั้งการพิจารณาเฉพาะขีดความสามารถของประเทศนั้นๆประเทศเดียว พิจารณาเปรียบเทียบกับประเทศอื่นๆในระดับสากล และพิจารณาเปรียบเทียบกับประเทศไทยเพื่อพิจารณาโอกาสและความเป็นไปได้ในการแข่งขันของประเทศไทยกับประเทศดังกล่าว โดยจากการพิจารณาขีดความสามารถในการแข่งขัน (ดูรายละเอียดตารางแสดงขีดความสามารถในการแข่งขันในระดับสากลได้จาก ภาคผนวก ก.) แสดงผลให้เห็นว่าประเทศสหรัฐอเมริกา ออสเตรเลีย และสิงคโปร์นั้นมีขีดความสามารถในการแข่งขันในอันดับที่สูง และจัดเป็นคู่แข่งที่มีบทบาทสำคัญมากในวิชาชีพสถาปัตยกรรม และด้วยกรมที่มีองค์กรวิชาชีพ และระบบพัฒนาวิชาชีพที่ดี เป็นระบบและมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ทำให้ระบบวิชาชีพโดยรวมและความสามารถในการแข่งขันในระดับสากลพัฒนาสูงขึ้น

เรื่อยๆ จึงเป็นประเทศที่เหมาะสมที่จะกำหนดให้เป็นประเทศคู่แข่งเป้าหมายที่ใช้เป็นเกณฑ์ในการเปรียบเทียบ วัดในการพัฒนาองค์วิชาชีพและระบบพัฒนานาวิชาชีพให้ได้เทียบเท่า และดีกว่าในอนาคต

จากการพิจารณาทั้งความมีศักยภาพขององค์วิชาชีพและระบบพัฒนานาวิชาชีพ และจากขีดความสามารถในการแข่งขันในการให้บริการวิชาชีพ ทางสภาสถาปนิกจึงได้พิจารณาประเทศคู่แข่งหลักที่ใช้เป็นแนวทางพื้นฐานในการกำหนดแนวทางในการแข่งขันการให้บริการวิชาชีพ⁷ ได้แก่

- ประเทศสหรัฐอเมริกา
- ประเทศออสเตรเลีย
- ประเทศสิงคโปร์

ซึ่งในการทำการศึกษาค้นคว้าวิจัยที่มีผลต่อการจัดรูปแบบและรายละเอียดการดำเนินการโครงการพัฒนานาวิชาชีพต่อเนื่องสำหรับวิชาชีพสถาปัตยกรรมหลักในครั้งนี้จึงเลือกทำการศึกษาระบบการศึกษาระดับปริญญาตรีทั้ง 3 ประเทศข้างต้น คือ ประเทศสหรัฐอเมริกา สิงคโปร์ และออสเตรเลีย

2.4 การศึกษาระเบียบวิธีการปฏิบัติวิชาชีพสถาปัตยกรรมของประเทศ กรณีศึกษา

ประเด็นพื้นฐานในการศึกษาเกี่ยวกับระบบการพัฒนานาวิชาชีพของประเทศใดๆก็ตาม ย่อมต้องอาศัยพื้นฐานความเข้าใจในภาพรวมของลักษณะการปฏิบัติวิชาชีพ ระบบการควบคุมดูแลองค์วิชาชีพ และปัจจัยพื้นฐานขององค์วิชาชีพของประเทศนั้นๆ

เนื่องด้วยในการศึกษาเพื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบปัจจัย และความสัมพันธ์ต่อรูปแบบและแนวทางการบริหารจัดการโครงการพัฒนานาวิชาชีพต่อเนื่องสำหรับวิชาชีพสถาปัตยกรรมหลักนี้ มีปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับระบบการพิจารณาออกใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ ความสัมพันธ์ของการจัดระบบขององค์วิชาชีพและองค์การควบคุมวิชาชีพ ในการศึกษาจึงมุ่งเน้นในประเด็นนี้เป็นหลัก โดยให้ความสำคัญมากกว่าการศึกษาเกี่ยวกับระเบียบหรือวิธีปฏิบัติในการให้บริการวิชาชีพในขั้นตอนต่างๆ

ในที่นี้เป็นการนำเสนอตัวอย่างข้อมูลจากการศึกษาเรื่อง เกณฑ์ในการปฏิบัติวิชาชีพในประเทศต่างๆ เป็นตัวอย่างข้อมูลเกี่ยวกับเกณฑ์การปฏิบัติวิชาชีพซึ่งทางประเทศสหรัฐอเมริกาได้จัดทำการศึกษาขึ้น โดยพิจารณาเลือกประเทศที่ได้รับการศึกษาและจัดอันดับว่าเป็นประเทศที่น่าสนใจในการเข้าไปปฏิบัติวิชาชีพสถาปัตยกรรมสำหรับสถาปนิกต่างชาติ ในที่นี้ได้นำเสนอเพียงข้อมูลของประเทศกรณีศึกษา ได้แก่ ประเทศสหรัฐอเมริกา สิงคโปร์ และออสเตรเลีย เท่านั้น

⁷ สภาสถาปนิก. การพัฒนานาวิชาชีพเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน การพัฒนารอบรวม 4 สาขา : เอกสารประกอบการประชุมเชิงปฏิบัติการครั้งที่ 2 วันพฤหัสบดีที่ 23 กันยายน 2547. (กรุงเทพมหานคร: สภาสถาปนิก, 2547), หน้า 17.

เกณฑ์ในการปฏิบัติวิชาชีพในประเทศกรณีศึกษา⁸

(ดูรายละเอียดข้อมูลการศึกษาได้จากภาคผนวก ข.)

คำถาม	Australia	Singapore	United States
1. การปฏิบัติวิชาชีพในประเทศ ต้องมีใบอนุญาตหรือไม่			
a. สถาปนิกท้องถิ่น	✓	✓	✓
b. สถาปนิกต่างชาติ	✓	✓	✓
2. ในการที่จะนับว่าใครคนหนึ่งเป็นสถาปนิก ต้องมีใบอนุญาตหรือไม่	✓	✓	✓
3. หน่วยงานใดที่รับผิดชอบเรื่องการให้ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ	State Registration Board	Board of Architects	State Registration Board
4. เกณฑ์ในการขอใบอนุญาต ต้องใช้อะไรประกอบในการขอบ้าง			
การศึกษา (เช่น ปริญญาวิชาชีพขั้นต่ำที่ได้รับการรับรอง)	✓	✓	✓
1. ประสบการณ์การทำงาน หรือฝึกงาน	✓ 2 ปีในประเทศ	✓	✓ 3 ปี
2. การสอบ (เช่น สอบข้อเขียน สอบสัมภาษณ์)	✓ สอบสัมภาษณ์ โดย AACA	✓	✓ the Architect Registration Examination (A.R.E.)
5. การกำหนดขอบเขตการปฏิบัติวิชาชีพที่ต้องมีใบอนุญาต	ไม่กำหนด แต่ห้ามการใช้อื่นๆ เป็นสถาปนิกในการควบคุมของรัฐ	ห้ามผู้ไม่มีใบอนุญาตทำงานวิชาชีพส่วนใดทั้งสิ้น	ต้องมีใบอนุญาตสำหรับการให้บริการวิชาชีพทั้งหมด
6. มีองค์กรใดในประเทศเกี่ยวกับวิชาชีพสถาปัตยกรรม	The Royal Australian Institute of Architects (RAIA)	Singapore Institute of Architects (SIA)	1. The American Institute of Architects (AIA)** 2. The Society of American Registered Architects (SARA)**

⁸ The National Council of Architectural Registration Boards. Architect Overseas Practice Standards. The National Council of Architectural Registration Boards, U.S. Embassy Professional Organization Licensing Bodies, USA, 1996.

คำถาม	Australia	Singapore	United States
7. องค์กรวิชาชีพสถาปัตยกรรมสัมพันธ์กับงานด้านใบอนุญาตอย่างไร	ให้คำปรึกษาและแนะนำ	X	ประสานงานร่วมกันหลายองค์กรในบทบาทที่ต่างกัน
8. บริษัทสถาปนิกต่างชาติที่เข้ามาให้บริการในประเทศ ต้องจัดตั้งตัวแทนเป็นสถาปนิกท้องถิ่นหรือไม่	X ไม่ต้อง แต่กำหนดอัตราส่วนสถาปนิกท้องถิ่นในการรับงาน (ต่างกันตามรัฐ)	✓ ต้องจัดตั้ง แต่ถ้าจดทะเบียนกับ Board of Architects แล้ว ไม่จำเป็นต้องมี	X ไม่ต้องจดทะเบียนบริษัท แต่ต้องจดทะเบียนบุคคล
a. ตัวแทนในท้องถิ่นต้องเป็นประชากรของประเทศหรือไม่	(ไม่ต้องจัดตั้งตัวแทน)	X ไม่ต้อง	(ไม่มีการจัดตั้งตัวแทนบริษัท)
b. ตัวแทนในท้องถิ่นเป็นคนที่เป็ต่างชาติได้หรือไม่	(ไม่ต้องจัดตั้งตัวแทน)	✓	(ไม่มีการจัดตั้งตัวแทนบริษัท)
9. ในการจัดตั้งตัวแทนในท้องถิ่น มีเกณฑ์อะไรบ้าง	X ไม่มี	กรรมการอย่างน้อย 2/3 ต้องเป็นสถาปนิกที่มีใบอนุญาต	N/A
10. สถาปนิกท้องถิ่นต้องร่วมงานส่วนใดและอย่างไรบ้าง ในงานที่มีการว่าจ้างบริษัทสถาปนิกต่างชาติ	X ไม่มีกฎหมายควบคุม	X	N/A
11. มีอัตราการเก็บภาษีการนำเข้าแบบก่อสร้างที่ผลิตจากนอกประเทศอย่างไร	X	X	พิจารณาเป็นกรณี แตกต่างตามประเทศต้นเรื่อง
12. มีข้อแตกต่างหรือข้อจำกัดสำหรับบริษัทสถาปนิกอเมริกาหรือไม่	X	X	X
13. ภาษาทางราชการ และการติดต่อธุรกิจ	ภาษาอังกฤษ	ภาษาราชการ - ภาษาอังกฤษ จีน มาเลย์ และทมิฬ ภาษาในการติดต่อธุรกิจ - ภาษาอังกฤษ	ภาษาอังกฤษ
14. ใช้มาตรวัดใดบ้าง	เมตริก	เมตริก	มาตรฐานอังกฤษ

**** หมายเหตุ : วิธีกำกับสถาปัตยกรรมในสหรัฐอเมริกา**

อเมริกากำกับดูแลและจรรยาบรรณวิชาชีพสถาปัตยกรรมโดย 5 องค์กรอิสระ อำนาจเด็ดขาดตามกฎหมายในการออกใบอนุญาตเป็นเอกสิทธิ์เฉพาะของแต่ละรัฐ ไม่มีการก้าวท้าวกัน แต่เพื่อความเป็นเอกภาพจึงจัดตั้งองค์กรอิสระ 5 องค์กรดำเนินงานประสานกัน ดังนี้

1. สภาจดทะเบียนทางสถาปัตยกรรมแห่งชาติ หรือ NCARB

มีรัฐต่างๆ เป็นสมาชิกร่วมกันออกกฎระเบียบและแนวปฏิบัติมา “สมัครใจใช้ร่วมกัน” ผู้ปฏิบัติตามเงื่อนไข 3 ข้อคือ 1) จบการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า 2) สมัครเข้าโปรแกรมฝึกงาน IDP 2-3 ปี 3) สอบรับใบรับรองและลงทะเบียน เมื่อจดทะเบียนและมีใบรับรองจาก NCARB แล้วจึงไปขอรับใบอนุญาตจากรัฐฯ ที่เป็นสมาชิก NCARB อนุโลมได้ว่าเทียบเท่า “สถาปนิก”

2. สมาคมมหาวิทยาลัยด้านสถาปัตยกรรม หรือ ACSA

ทำหน้าที่ผลิต “บัณฑิตสถาปัตยกรรม หรือ สถาปนิกอนาคต” (ผู้สำเร็จการศึกษาต้องผ่านกระบวนการฝึกหัดวิชาชีพและสอบรับใบอนุญาตก่อน จึงจะเป็นสถาปนิกเต็มตัว) ให้ตรงกับความต้องการของตลาด อนุโลมได้ว่าเทียบเท่า “สภาคณบดีคณะสถาปัตยกรรมแห่งประเทศไทย”

3. คณะกรรมการรับรองคุณภาพสถาบันสถาปัตยกรรมแห่งชาติ หรือ NAAB

อนุโลมได้ว่าเทียบเท่า “สำนักงานประกันคุณภาพการศึกษาแห่งชาติ” ของไทย เดิมสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ปัจจุบันเปลี่ยนเป็น “สำนักงานการอุดมศึกษา” สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ

4. สมาคมสถาปนิกอเมริกัน หรือ AIA

ทำหน้าที่จรรยาบรรณวิชาชีพพร้อมทั้งรับหน้าที่หล่อหลอมคณาจารย์ฝึกงาน โดยให้สมาชิกประเภทสำนักงานเข้าร่วมโครงการ IDP (Intern Development Program) อนุโลมได้ว่าเทียบเท่า “สมาคมสถาปนิกสยามฯ”

5. สถาบันนักศึกษาสถาปัตยกรรมอเมริกัน หรือ AIAS

ทำหน้าที่เป็นตัวแทน “สถาปนิกในอนาคต” ทั้งประเทศเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จากข้อมูลข้างต้น จะเห็นได้ว่าในแต่ละประเทศนั้นมีเกณฑ์และข้อกำหนดต่อการปฏิบัติวิชาชีพ สถาปัตยกรรมที่แตกต่างกัน ซึ่งเมื่อระบบหรือลักษณะพื้นฐานขององค์กรและการปฏิบัติวิชาชีพมีความแตกต่างกันแล้ว ย่อมส่งผลต่อลักษณะที่แตกต่างกันของการพัฒนาวิชาชีพที่เหมาะสมด้วย โดยอาจพิจารณาแยกเป็นประเด็นหลักๆที่อาจส่งผลต่อการพัฒนาวิชาชีพได้ดังต่อไปนี้

- ข้อกำหนดการบังคับใช้ใบอนุญาต และการต่ออายุ
- หน่วยงานที่ทำหน้าที่ควบคุมดูแลด้านใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ
- เกณฑ์พิจารณาที่เกี่ยวข้องกับการขอ หรือถือใบอนุญาต
 - a) การศึกษา (เช่น ปริญญาที่ได้รับการรับรอง)
 - b) ประสบการณ์การทำงาน หรือฝึกงาน
 - c) การสอบ (เช่น สอบข้อเขียน สอบสัมภาษณ์)
- องค์กร หรือสมาคมวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง และสนับสนุน
- ความสัมพันธ์ และการประสานงานขององค์กรและสมาคมวิชาชีพ

ซึ่งจากประเด็นข้างต้นนี้จะได้นำไปใช้พิจารณาเพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลและความสัมพันธ์ต่อการกำหนดรูปแบบและแนวทางสำหรับโครงการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่องสำหรับวิชาชีพสถาปัตยกรรมหลักต่อไป

2.5 การศึกษารูปแบบโครงการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่องสำหรับวิชาชีพสถาปัตยกรรมหลัก ของประเทศกรณีศึกษา

2.5.1 ประเทศสหรัฐอเมริกา (The United States of America)

โปรแกรมการพัฒนาวิชาชีพ Professional Development Program (PDP)

PDP - Lifelong Learning

- สถาปนิกอเมริกัน (NCARB) สนับสนุนให้สถาปนิกผู้ถือใบอนุญาตต้องเพิ่มการเรียนรู้ก่อนต่อใบอนุญาตแบบสมัครใจมานาน และเริ่มบังคับเป็นกฎเมื่อ พ.ศ. 2536 ให้ผู้ขอต่ออายุใบอนุญาตทุกแสดงหลักฐานการเรียนรู้
- การดำเนินงานส่วนหนึ่งใช้วิธีเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยการออกเอกสารตำราที่ AIA และรัฐฯ รับรอง ขณะนี้มีตำราทางการดังกล่าว 11 เล่ม
- สาขาวิชาที่สถาปนิกอเมริกันกำหนดเป็นแนวให้เพิ่มพูนความรู้มีดังนี้
 1. ระบบเครื่องกล ระบบไฟฟ้า และระบบประปา
 2. พลังงานจากดวงอาทิตย์
 3. ปัญหาด้านโครงสร้าง รวมทั้งเรื่องแผ่นดินไหว และแรงลม
 4. กฎหมายอาคารและความปลอดภัยต่อชีวิตที่เปลี่ยนไป
 5. กฎระเบียบที่กำหนดโดยหน่วยงานที่ดูแลเรื่องความปลอดภัยในการทำงานและหน่วยงานสาธารณสุข
 6. ประเด็นปัญหาเกี่ยวกับเอกสารสัญญาและปัญหากฎหมายอื่นๆ ที่มีผลต่อสาธารณสุข

7. ระบบการก่อสร้างและเทคนิค
 8. กฎหมายคนพิการของสหรัฐฯ
 9. จรรยาบรรณ
- มีการสอบด้วยวิธีเปิดตำรา (Open Book Quiz) ทาง Online ตอบเสร็จจะได้ผลทดสอบทันที
 - แม้เป็นการเรียนรู้ด้วยตนเองแต่สภาสถาปนิกสนับสนุนให้หาโอกาสรวมกลุ่มอภิปรายกันเอง แต่การทดสอบจัดเป็นเรื่องเฉพาะบุคคล
 - ผู้ดำเนินการหลักคือ AIA ซึ่งได้พัฒนาชุดสาระวิชาเรียกว่า “หน่วยเรียนรู้โอไอเอ” (AIA Learn Unit)
 - จำนวนหน่วยกิตบังคับขั้นต่ำตามกฎหมายของรัฐต่างๆ ตั้งแต่ 12 หน่วย (เรียกว่า Contact Hour) สำหรับการต่ออายุรายปีไปจนถึง 36 หน่วยสำหรับการต่ออายุราย 3 ปีของรัฐนิวเจอร์ซีย์

2.5.2 ประเทศสิงคโปร์ (Singapore)

Continuing Professional Development (CPD)

- สมาคมสถาปนิกสิงคโปร์ได้รับมอบหมายจากกระทรวงพัฒนาชาติให้เป็นผู้ดำเนินการจัดตั้ง “โปรแกรมพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่อง” เมื่อปี พ.ศ. 2544 เพื่อตั้งรับ W.T.O. โดยได้สั่งสภาสถาปนิก (BOA- Board of Architects) ให้มีการบังคับใช้ระบบพัฒนาวิชาชีพระหว่างการศึกษาใบอนุญาตภายในปี 2546 สมาคมสถาปนิกสิงคโปร์ (SIA) ได้รับมอบให้มึบทบาทสำคัญในการดำเนินการวางระบบหน่วยกิต CPD เพื่อให้สามารถดำเนินการกำกับดูแลกิจกรรมให้เป็นไปด้วยดี
- สมาคมสถาปนิกสิงคโปร์ (SIA) เป็นผู้ดำเนินการวางระบบและกำกับดูแลกรอบของ CPD รวมถึงโครงสร้างทั้งหมด ผู้ให้บริการ CPD ได้แก่ สถาบันหลายแห่ง รวมทั้งสถาบันวิชาชีพโดยตรงและที่เกี่ยวข้อง หน่วยงานของรัฐ นักวิชาชีพต่างๆ รวมทั้งวิชาการที่ฝ่ายธุรกิจจัดขึ้น ผู้ให้บริการเหล่านี้จะต้องยื่นรายวิชาฝึกอบรมหรือเรื่องการสัมมนาแก่สภาสถาปนิกสิงคโปร์ซึ่งทำหน้าที่เป็นผู้ดำเนินการให้สภาสถาปนิกได้พิจารณาประเมินความเหมาะสมของเนื้อหา
- คณะกรรมการกำกับร่วมสภาฯ-สมาคมฯ ที่แต่งตั้งจากสมาชิกวิชาชีพอาวุโสรับผิดชอบในการประเมินและรับรองรายวิชา/เรื่องสัมมนาที่ผู้ให้บริการเสนอ ของคณะกรรมการจะต้องดูแลให้แน่นอนว่าวิชาเหล่านี้มีความเหมาะสม ทันสมัยและตรงต่อวิชาชีพ บทบาทของกรรมการกำกับยังรวมถึงการจัดทำรายวิชาของสภาสถาปนิกและสมาคมฯ เองด้วย หลังจากที่ได้พิจารณากระบวนการประเมินและรับรองขั้นต้นแล้วจะต้องส่งให้คณะกรรมการรับรองร่วมสภาฯ-สมาคมฯ (Joint Accreditation Panel - JAP) ตรวจสอบรับรองอีกชั้นหนึ่งก่อนแล้วจึงเสนอให้สภาสถาปนิกอนุมัติ

ระบบคะแนนหน่วยกิต – (Credit Point System)

- สถาปนิกผู้ถือใบอนุญาตจะต้องสะสมคะแนนหน่วยกิต CPD ให้ได้ปีละ 20 หน่วย โดยอย่างน้อย 7 หน่วยจะต้องเป็นรายวิชา/สัมมนาหลักดังกล่าวแล้ว การสะสมหน่วยกิตสามารถทำได้จากการเข้าร่วมกิจกรรม CPD ที่จัดไว้ให้เป็น 3 ระดับ
- การเข้าไปมีส่วนร่วมการสัมมนา /รายวิชา CPD ที่จัดโดย สภาฯ-สมาคมหรือผู้จัดจดทะเบียนฯ ที่จะได้รับ การจัดไว้ในระดับ 1 2 หรือ 3 นั้นขึ้นอยู่กับเนื้อหาสัมมนา / วิชาและระดับการมีส่วนร่วม
- สถาปนิกผู้ถือใบอนุญาตที่มีอายุเกิน 60 ปี จะได้รับการยกเว้น

- ระดับขึ้นอยู่กับรูปแบบและความเหมาะสมของกิจกรรมเรียนรู้โดย (1) การเข้าฟัง (2) การเข้าร่วมกิจกรรม ลักษณะโปรแกรมการเรียนรู้และรูปแบบเสนอจะเป็นตัวกำหนดน้ำหนัก ยิ่งผู้เข้าร่วมมีส่วนร่วมในกระบวนการมากขึ้นเท่าใดก็ถือได้ว่าเรียนรู้มากขึ้นเท่านั้น ดังนั้น การจัดรายวิชาที่เอื้อให้ผู้เข้าร่วมมีส่วนร่วมในกิจกรรมมากจึงมีเพิ่มพูนความรู้แก่ผู้เข้าร่วมได้มากด้วย การเข้าร่วมกระบวนการกิจกรรมแบบปฏิสัมพันธ์ของผู้เข้าร่วมจึงเป็นเครื่องบ่งชี้ปริมาณประโยชน์ที่ผู้เข้าร่วมได้รับ (ดูรายละเอียดข้อมูลได้จากภาคผนวก ค.)

ระดับ 1 (Level One) - วิชา / สัมมนาที่ไม่ใช่วิชาชีพ-เข้าฟัง สังเกตและชิมชั้บข้อมูล

(1 - 3 หน่วยกิต)

ระดับ 2 (Level Two) - วิชา / สัมมนาทางวิชาชีพที่ไม่ได้จัดโดยสมาคมสถาปนิกสยามและ CPD (4

- 6 หน่วยกิต)

ระดับ 3 (Level Three) - วิชา / การสัมมนาหลักทางวิชาชีพที่จัดโดยสมาคมสถาปนิกสยามและ CPD

(7 - 9 หน่วยกิต)

- จำนวนหน่วยกิตสะสมรายปี (Annual CPD Credit Points Requirements) - สะสมไว้เกินยกยอดไปปีหน้าได้ถึง 20 หน่วย
- สถาปนิกผู้ถือใบอนุญาตจะต้องสะสมคะแนนหน่วยกิต CPD ให้ได้ปีละ 20 หน่วย โดยอย่างน้อย 7 หน่วยจะต้องเป็นรายวิชา/สัมมนาหลักที่ SIA-CPD เป็นผู้จัด ในกรณีที่ผู้ถือฯ สะสมหน่วยกิตไม่ครบจะได้รับการผ่อนผันด้วยการให้เวลาสะสมเพิ่มภายในเวลา 9 เดือนจนครบ 20 หน่วย
- สถาปนิกผู้ถือใบอนุญาตที่สะสมคะแนนหน่วยกิต CPD ได้เกิน 20 หน่วยในปีนั้นๆ สามารถนำไปนับในปีต่อไปได้ไม่เกิน 20 หน่วย
- สถาปนิกใหม่ที่ขอจดทะเบียนมีใบอนุญาตจะได้รับการยกเว้นข้อบังคับ CPD จากการรับใบอนุญาตครั้งแรกและจากการต่ออายุครั้งแรกภายใน 12 เดือนหลังจากการแจ้งการสอบรับใบอนุญาตจากสภาสถาปนิก

2.5.3 ประเทศออสเตรเลีย (Australia)

Continuing Professional Development / Continuing Education

- ปี 1990 National Council เริ่มการดำเนินการตามแผนงานของ the National Education Committee ในการเริ่มโครงการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่อง (Continuing Professional Development Scheme) ในรูปแบบสมัครใจสำหรับสถาปนิกที่เป็นสมาชิกของ RAIA (The Royal Australian Institute of Architects)
- ต่อมาในปี 1993 จึงมีการตัดสินใจที่จะกำหนดบังคับใช้ระบบพัฒนาวิชาชีพอย่างเป็นทางการ แต่สุดท้ายแล้วก็ไม่มีดำเนินการจริง
- หลังจากที่ได้มีการก่อตั้ง the Architects Accreditation Council of Australia (AACA) และ the Royal Australian Institute of Architects (RAIA) ในปี 2003 จึงได้มีการกำหนดคกฤษฎีในการพัฒนาวิชาชีพ และดำเนินโครงการ พัฒนาวิชาชีพต่อเนื่องขึ้นเป็นลำดับต่อมา

- โครงการ Continuing Education นี้เป็นกิจกรรมที่มีการจัดขึ้นอย่างเป็นระบบเพื่อเพิ่มพูนความรู้ทางวิชาชีพและทักษะส่วนบุคคลในการปฏิบัติวิชาชีพ ที่เป็นการพัฒนาทั้งทางด้านสถาปัตยกรรม สังคม และสภาพแวดล้อม
- The Royal Australian Institute of Architects เป็นผู้ดำเนินการเพื่อสนับสนุนและส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาขององค์กรวิชาชีพโดยรวมและทักษะ ความรู้ ความสามารถของสถาปนิกผู้ปฏิบัติวิชาชีพ โดยสถาปนิกผู้ปฏิบัติวิชาชีพต้องปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ข้อบังคับของ RAI A ในการพัฒนาความรู้ความสามารถของตนเองอย่างสม่ำเสมอ โดยการเข้าร่วมโครงการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่อง
- โดยหลักการนั้นได้กำหนดให้เนื้อหาความรู้และที่จัดขึ้นนั้นต้องตอบสนองต่อการปฏิบัติวิชาชีพ สถาปัตยกรรมโดยตรง หรืออาจเป็นการส่งเสริมความรู้และกิจกรรมนั้น
- ลักษณะของความรู้และกิจกรรมแยกเป็นหมวดหลักๆ ดังนี้
 1. Design
 2. Documentation
 3. Project management
 4. Practice management
 โดยมีแบ่งเป็นหมวดย่อยและรายวิชาลงไปตามความสมควร
- รูปแบบกิจกรรมสามารถเป็นได้ 2 ลักษณะ คือลักษณะเป็นทางการ มีการประเมินผลด้วยระบบที่กำหนดของทางสภา และอีกลักษณะคือไม่เป็นทางการ คือไม่มีการใช้รูปแบบการประเมินผลของทางสภาสถาปนิก
- สถาปนิกผู้ปฏิบัติวิชาชีพต้องเข้าร่วมโครงการเพื่อเก็บสะสมคะแนนปีละ 20 หน่วย โดยต้องเป็นหน่วยคะแนนจากกิจกรรมแบบเป็นทางการอย่างน้อย 10 หน่วย หน่วยคะแนนนี้เป็นข้อบังคับขั้นต่ำในการถือใบอนุญาตประกอบวิชาชีพและการต่ออายุใบอนุญาต

2.6 เปรียบเทียบรูปแบบโครงการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่องของประเทศ กรณีศึกษา

จากรายละเอียดโครงการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่องของประเทศกรณีศึกษาข้างต้น สามารถสรุปรายละเอียดรูปแบบโครงการได้ดังนี้

ตารางเปรียบเทียบรูปแบบโครงการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่องของประเทศการศึกษา

รูปแบบโครงการ	Australia	Singapore	United States
ชื่อโครงการ / ระบบ	Continuing Professional Development / Continuing Education	Continuing Professional Development (CPD)	Professional Development Program (PDP)
หน่วยงานรับผิดชอบ	RAIA	SIA	AIA
การบังคับใช้	บังคับ	บังคับ	บังคับ
การแยกหมวดหมู่เนื้อหา	แยกเป็นหมวดวิชา	แยกตามระดับการมีส่วนร่วม เป็น 3 ระดับ	แยกเป็นหมวดวิชา
	1. Design 2. Documentation 3. Project management 4. Practice management	แบ่งเป็นลักษณะการเข้าร่วม 6 ลักษณะ 1. Participation and conducting 2. Appointment 3. Chairperson/Speaker 4. Master Degree 5. Writing published professional articles 6. Acting as Mentors	1. ระบบเครื่องกล ไฟฟ้า และประปา 2. พลังงานดวงอาทิตย์ 3. ปัญหาโครงสร้าง แผ่นดินไหวและแรงลม 4. กฎหมายอาคารและความปลอดภัย 5. กฏระเบียบด้านความปลอดภัยและสาธารณสุข 6. ปัญหาเกี่ยวกับเอกสารสัญญาและกฎหมายอื่นๆ ที่มีผลต่อสาธารณสุข 7. ระบบการก่อสร้างและเทคนิค 8. กฎหมายคนพิการของสหรัฐฯ 9. จรรยาบรรณ

รูปแบบโครงการ	Australia	Singapore	United States
รูปแบบการจัดกิจกรรม	กิจกรรมร่วม แยกเป็น 2 ลักษณะ	กิจกรรมร่วม	1. กิจกรรมร่วม
	1. ประเมินแบบเป็นทางการ		2. การเรียนรู้ด้วยตนเอง
	2. ประเมินแบบไม่เป็นทางการ		3. on-line
รูปแบบการวัดผล	การเก็บหน่วยคะแนนสะสม	การเก็บหน่วยคะแนนสะสม	การเก็บหน่วยคะแนนสะสม
	20 หน่วยต่อปี	20 หน่วยต่อปี	12 หน่วยต่อปี
การใช้ผลการดำเนินการ	การถือใบอนุญาต	การถือใบอนุญาต	การถือใบอนุญาต
	การต่ออายุใบอนุญาต	การต่ออายุใบอนุญาต	การต่ออายุใบอนุญาต

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 3

สรุปปัจจัยและแนวทางการศึกษาเบื้องต้นสำหรับโครงการพัฒนา วิชาชีพต่อเนื่องสำหรับวิชาชีพสถาปัตยกรรมหลัก

3.1 การศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลและความสัมพันธ์ต่อการกำหนดรูปแบบและ แนวทางสำหรับโครงการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่องสำหรับวิชาชีพ สถาปัตยกรรมหลัก

จากลักษณะการปฏิบัติวิชาชีพสถาปัตยกรรม และรูปแบบโครงการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่องของประเทศ
กรณีศึกษาทั้ง 3 ประเทศ อาจสรุปปัจจัยและผลกระทบต่อข้อกำหนดรูปแบบและแนวทางสำหรับโครงการ
พัฒนาวิชาชีพต่อเนื่องได้ดังนี้

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการกำหนดรูปแบบ โครงการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่อง	ประเด็นพิจารณา
1. หน่วยงานรับผิดชอบ องค์กรหรือสมาคม วิชาชีพที่เกี่ยวข้อง	องค์กรวิชาชีพตามกฎหมาย
	สมาคมหรือองค์กรวิชาชีพอิสระ
	หน่วยงานที่ทำหน้าที่ควบคุมดูแลด้านใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ
	หน่วยงานที่ควบคุมและดำเนินโครงการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่อง โดยเฉพาะ
2. บทบาทหน้าที่และการประสานงานของ องค์กร	การแบ่งภาระหน้าที่ ความรับผิดชอบ
	การดำเนินงานต่อเนื่องเป็นองค์กรระบบ ตั้งแต่มหาวิทยาลัย การ ฝึกงาน และการจัดหลักสูตรอบรมในระดับต่างๆ
3. การดำเนินการให้เกิดการเข้าร่วม โครงการ	ตามความสมัครใจ - สำหรับสถาปนิกทุกระดับ - สำหรับสถาปนิกอาวุโสที่ได้รับการยกเว้นแล้ว
	การบังคับ - เพื่อผลต่อการต่ออายุใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ - เพื่อผลต่อการถือใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการกำหนดรูปแบบ โครงการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่อง	ประเด็นพิจารณา
4.1 การพิจารณาการเข้าร่วม ด้านการศึกษา	พื้นฐานความรู้ในระดับมหาวิทยาลัย ระดับความรู้พื้นฐาน และประสบการณ์ ระดับการเข้าร่วมโครงการอบรม
4.2 การพิจารณาการเข้าร่วม ด้านประสบการณ์การทำงาน	ความสัมพันธ์ของเนื้อหาวิชาความรู้ที่เหมาะสมกับระยะเวลา และประสบการณ์การทำงานที่ผ่านมา การบังคับทางกฎหมายเกี่ยวกับขอบเขตการปฏิบัติวิชาชีพของ สถานีกแต่ละระดับ
5. การใช้ผลการดำเนินการ	การเก็บคะแนนสะสมเพื่อใช้ในการต่อใบอนุญาตทุก 5 ปี การกำหนดเกณฑ์ขั้นต่ำที่ต้องสะสมต่อปี เพื่อมีสิทธิถือ ใบอนุญาต การพิจารณาคะแนนพิเศษเพื่อจูงใจให้เข้าร่วม
6. กิจกรรมและรูปแบบการเข้าร่วม	1. การจัดหลักสูตรหรือเปิดอบรมให้ความรู้โดยองค์กรวิชาชีพ 2. การจัดจ้างบริษัทในสายงานที่เกี่ยวข้องมาเปิดหลักสูตรอบรม 3. การจัดกิจกรรมเพื่อเพิ่มพูนทักษะ 4. การจัดเอกสารหรือสื่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง 5. การจัดให้คำปรึกษาและพูดคุยกับผู้ที่มีประสบการณ์
7. การแยกหมวดหมู่เนื้อหา และค่าน้ำหนักหน่วยกิต	แยกระดับเนื้อหาตามความยากง่าย 1. ระดับพื้นฐานเบื้องต้น 2. ระดับเฉพาะทาง 3. ระดับเฉพาะทางขั้นสูง แยกระดับเนื้อหาตามระดับการมีส่วนร่วม 1. เข้าร่วมกิจกรรม 2. ประสานงาน 3. เป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ แยกหมวดหมู่เนื้อหาตามเนื้อหาวิชา 1. หมวดบุคคลิก และคุณลักษณะ 2. หมวดวิชาการหมวดต่างๆ
8. รายละเอียดเนื้อหาวิชา	แยกรายวิชาย่อยในแต่ละหมวดหมู่

3.2 การพิจารณาความสัมพันธ์ของปัจจัยต่อการกำหนดรูปแบบและแนวทาง สำหรับโครงการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่องสำหรับวิชาชีพสถาปัตยกรรมหลัก

จากการศึกษาจะเห็นได้ว่า ในรายละเอียดของปัจจัยทางด้านลักษณะการปฏิบัติวิชาชีพสถาปัตยกรรมและการกำหนดแนวทางในการบริหารจัดการนั้นสามารถส่งผลให้เกิดการกำหนดรูปแบบโครงการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่องที่แตกต่างกันได้อย่างหลากหลาย โดยสามารถอธิบายในรายละเอียดได้ ดังนี้

หน่วยงานรับผิดชอบ

ในการกำหนดหน่วยงานที่จะทำหน้าที่รับผิดชอบโครงการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่องนั้น ย่อมขึ้นกับลักษณะการบริหารระบบวิชาชีพเดิมที่มีอยู่ของประเศนั้นๆ และนโยบายในการดำเนินการบริหารองค์กรวิชาชีพ โดยรวม ทั้งนี้อาจเป็นการพิจารณาหน่วยงานเดิมที่มีอยู่ หรือพิจารณาจัดตั้งหน่วยงานใหม่เพื่อรับผิดชอบ โดยต้องคำนึงถึงปัจจัยด้านบุคคลกร นโยบายการบริหารจัดการ และการบังคับใช้อำนาจ เป็นต้น โดยหน่วยงานที่อาจเป็นไปได้ ได้แก่ องค์กรวิชาชีพตามกฎหมาย สมาคมหรือองค์กรวิชาชีพอิสระ หน่วยงานที่ทำหน้าที่ควบคุมดูแลด้านใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ หรือหน่วยงานที่ควบคุมและดำเนินโครงการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่อง โดยเฉพาะ เป็นต้น

องค์กร หรือสมาคมวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง และสนับสนุน

นอกจากการพิจารณาถึงหน่วยงานที่ควบคุมและดำเนินโครงการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่องแล้ว ยังต้องพิจารณาถึงหน่วยงาน หรือสถาบันที่สามารถดำเนินการอบรม จัดกิจกรรมและให้ความรู้สำหรับโครงการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่องได้ หรือที่เรียกว่า Provider โดยต้องพิจารณาถึงจำนวน ความพร้อมและศักยภาพของหน่วยงานที่สามารถเป็นผู้จัดกิจกรรมดังกล่าว รวมทั้งพิจารณาให้สอดคล้องกับกรอบและโครงสร้างเนื้อหาที่กำหนดระยะเวลาและการตอบสนองต่อความต้องการที่เหมาะสมด้วย

หน่วยงานที่ทำหน้าที่ควบคุมดูแลด้านใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ

เนื่องจากโดยส่วนมากแล้ว การพิจารณาบังคับใช้ข้อบังคับว่าด้วยการเข้าร่วมโครงการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่องนั้น มักจะเกี่ยวข้องกับการขอและถือใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ การพิจารณาถึงหน่วยงานที่ทำหน้าที่ควบคุมดูแลด้านใบอนุญาตประกอบวิชาชีพก็เป็นส่วนหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับการจัดการบริหารโครงการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่อง โดยหน่วยงานที่ควบคุมดูแลด้านใบอนุญาตประกอบวิชาชีพนี้อาจเป็นได้ทั้งองค์กรวิชาชีพตามกฎหมาย สมาคมหรือองค์กรวิชาชีพอิสระ โดยไม่จำเป็นที่จะต้องเป็นหน่วยงานเดียวกับที่ดำเนินการโครงการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่อง แต่ทั้งนี้ต้องพิจารณาระบบการบริหารจัดการและการควบคุมและบังคับใช้อำนาจที่เหมาะสมด้วย

ความสัมพันธ์ และการประสานงานขององค์กรและสมาคมวิชาชีพ

พิจารณาการแบ่งภาระหน้าที่ ความรับผิดชอบในแต่ละส่วนที่สัมพันธ์และสนับสนุนต่อการดำเนินการโครงการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่อง เพื่อไม่ให้เกิดการซ้ำซ้อนหรือขัดแย้งของหน้าที่รับผิดชอบ รวมทั้งต้องวางแผนในภาพรวมเพื่อให้เกิดการดำเนินงานต่อเนื่องเป็นองค์ระบบทั้งหมดของระบบวิชาชีพในทุกๆระดับชั้น ตั้งแต่

การศึกษาในระดับอุดมศึกษาหรือมหาวิทยาลัย เรื่อยไปจนถึงการปฏิบัติวิชาชีพจริงไปตลอดอายุการปฏิบัติวิชาชีพ

การดำเนินการให้เกิดการเข้าร่วมโครงการ

ในการกำหนดการเข้าร่วมโครงการนั้นอาจแยกพิจารณาตามช่วงเวลาดำเนินโครงการที่แตกต่างกัน เช่น ในหลายๆประเทศ (รวมทั้งประเทศกรณีศึกษา คือสิงคโปร์ และออสเตรเลีย) มีการเริ่มโครงการในรูปแบบที่ให้ไปตามความสมัครใจ ทั้งนี้เพื่อเป็นการปรับพื้นฐานความพร้อมของระบบการบริหารจัดการและความเข้าใจของสถานิก แล้วจึงมีการปรับเปลี่ยนเป็นรูปแบบการบังคับตามข้อกำหนดขององค์กรวิชาชีพในภายหลัง เมื่อมีความพร้อมมากขึ้น โดยการบังคับนี้อาจเป็นไปในรูปแบบการบังคับเพื่อผลต่อการถือใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ หรือการบังคับเพื่อผลต่อการต่ออายุใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ เป็นต้น

การใช้ผลการดำเนินการ

โดยส่วนมากแล้วจะเป็นไปในรูปแบบการเก็บคะแนนสะสมเพื่อนำไปใช้เกี่ยวกับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพเป็นหลัก โดยเป็นการกำหนดเกณฑ์ขั้นต่ำ หรืออาจมีการพิจารณาคะแนนพิเศษร่วมด้วย

เกณฑ์พิจารณาที่เกี่ยวข้องกับการขอ หรือถือใบอนุญาต (ส่งผลต่อการเข้าร่วมโครงการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่อง) พิจารณาเรื่องการศึกษา การรับรองความรู้ และปริญญา ประสบการณ์การทำงาน หรือฝึกงาน รวมถึงการวัดมาตรฐานความรู้ความสามารถแต่ละระดับ เนื่องจากระดับความรู้ความสามารถ และประสบการณ์การทำงาน รวมถึงขอบเขตการทำงานที่สามารถปฏิบัติได้นั้นมีความสัมพันธ์โดยตรงกับการจัดระดับองค์ความรู้ในการดำเนินการโครงการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดการพัฒนาความรู้ที่เหมาะสมต่อการทำงานจริงในแต่ละช่วงและแต่ละขอบเขตงาน

รูปแบบการจัดกิจกรรม

การจัดรูปแบบกิจกรรมนั้นสามารถทำได้หลากหลายตามความพร้อมและศักยภาพของหน่วยงานรับผิดชอบ โดยอาจมีลักษณะการดำเนินงานประเมินผลและควบคุมที่เป็นทางการหรือไม่เป็นทางการก็ได้ (แต่การดำเนินการโครงการต้องเป็นไปอย่างเป็นระบบและถูกต้องเหมาะสมตามระเบียบปฏิบัติ)

การแยกหมวดหมู่เนื้อหา

เมื่อพิจารณาถึงความสัมพันธ์ของช่วงเวลา ขอบเขตงาน และความรู้ความสามารถที่เหมาะสมแล้ว ยังอาจพิจารณาแยกหมวดหมู่ความรู้และทักษะตามขอบเขตและหมวดหมู่งาน เนื่องจากในปัจจุบันนี้ การปฏิบัติวิชาชีพสถาปัตยกรรมได้มีการแยกออกเป็นหลากหลายสาขาย่อยๆและมีความเฉพาะทางมากขึ้น ผู้ปฏิบัติวิชาชีพเองก็มีการแยกกลุ่มวิชาชีพสาขาต่างๆอย่างชัดเจนมากขึ้น โดยที่ส่วนมากแล้วก็จำเป็นต้องทำการศึกษาและพัฒนาความรู้ความสามารถในสาขาวิชาของตนเป็นหลักอย่างลึกซึ้ง นอกจากนี้และยังอาจแยกเป็นระดับความรู้ที่เหมาะสมกับประสบการณ์และความสามารถของบุคคล เช่น การแยกระดับเนื้อหาตามความยากง่าย หรือแยกระดับเนื้อหาตามระดับการมีส่วนร่วม เป็นต้น ทั้งนี้การแยกหมวดหมู่และระดับนี้ย่อมต้องขึ้นอยู่กับสาขาวิชาชีพที่มีการดำเนินการหรือแบ่งแยกในประเทศนั้นๆ รวมถึงเกณฑ์การพิจารณาของแต่ละประเทศที่แตกต่างกันไปด้วย

3.3 การวิเคราะห์รายละเอียดของปัจจัยที่มีผลและความสัมพันธ์ต่อการกำหนดรูปแบบและแนวทางสำหรับโครงการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่องสำหรับวิชาชีพสถาปัตยกรรมหลัก เพื่อสรุปแนวทางในการศึกษาในรายละเอียด

จากการศึกษาลักษณะการปฏิบัติวิชาชีพสถาปัตยกรรม และการกำหนดแนวทางในการบริหารจัดการนั้นทำให้สามารถสรุปปัจจัยที่มีผลและความสัมพันธ์ต่อการกำหนดรูปแบบและแนวทางสำหรับโครงการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่องสำหรับวิชาชีพสถาปัตยกรรมหลักได้ตามเนื้อหาที่กล่าวมา ได้แก่ หน่วยงานรับผิดชอบ องค์กรหรือสมาคมวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง และสนับสนุน ความสัมพันธ์และการประสานงานขององค์กรและสมาคมวิชาชีพ การดำเนินการให้เกิดการเข้าร่วมโครงการ หน่วยงานที่ทำหน้าที่ควบคุมดูแลด้านใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ เกณฑ์พิจารณาที่เกี่ยวข้องกับการขอ หรือถือใบอนุญาต การแยกหมวดหมู่เนื้อหา และรูปแบบการจัดกิจกรรม การใช้ผลการดำเนินการ เป็นต้น ซึ่งควรมีการดำเนินการศึกษาถึงรายละเอียดและผลกระทบรวมทั้งความเป็นไปได้ในการบริหารจัดการกับปัจจัยต่างๆเหล่านี้ได้อย่างเหมาะสมเสียก่อนที่จะดำเนินการจัดทาระบบพัฒนาวิชาชีพในลำดับต่อไป

ในการศึกษาในระดับรายละเอียดขั้นต่อไปคือการพิจารณาในรายละเอียดของปัจจัยในแต่ละประเด็น เนื่องจากการกำหนดรูปแบบโครงการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่องนั้นต้องอยู่บนพื้นฐานความเข้าใจถึงปัจจัยและองค์ประกอบที่แตกต่างกันของแต่ละประเทศ ซึ่งทำให้เกิดรูปแบบที่แตกต่างกันได้อย่างหลากหลาย จึงควรวิเคราะห์รวบรวมแนวทางที่เป็นไปได้ทั้งหมด รวมทั้งวิเคราะห์ถึงหลักการและเหตุผลของแต่ละแนวทาง รวมทั้งเปรียบเทียบข้อดี ข้อเสีย และข้อจำกัดของแต่ละแนวทางเพื่อใช้เป็นทางเลือกในการตัดสินใจต่อไป โดยสามารถอธิบายในรายละเอียดได้ ดังนี้

3.3.1 หน่วยงานรับผิดชอบ องค์กร หรือสมาคมวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง และสนับสนุน

ปัจจุบันมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องคือ

1. **องค์กรวิชาชีพตามกฎหมาย คือ สถาปนิก** ซึ่งถือว่าเป็นองค์กรวิชาชีพที่มีอำนาจตามกฎหมาย (Legal Body) ที่มีหน้าที่ควบคุมดูแล และจรรยาบรรณวิชาชีพสถาปัตยกรรม ซึ่งทางสถาปนิกก็มีการแต่งตั้งคณะกรรมการด้านการพัฒนาวิชาชีพ ดำเนินการในเรื่องการกำหนดหลักการ หลักเกณฑ์ และกรอบการดำเนินการโครงการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่อง
2. **สมาคมหรือองค์กรวิชาชีพอิสระ** ในสาขาวิชาชีพสถาปัตยกรรมหลัก คือ **สมาคมสถาปนิกสยามในพระบรมราชูปถัมภ์** โดยหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรงในเรื่องที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการพัฒนาด้านวิชาการของสมาชิกวิชาชีพ คือ **สถาบันสถาปนิกสยาม**
3. **หน่วยงานที่ทำหน้าที่ควบคุมดูแลด้านใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ** ในปัจจุบันคือ **สภาสถาปนิก**
4. **หน่วยงานที่ควบคุมและดำเนินโครงการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่องโดยเฉพาะ** ที่เป็นไปได้ ได้แก่ **คณะกรรมการด้านการพัฒนาวิชาชีพ หรืออาจมีการตั้งคณะทำงานเพื่อติดตามเรื่องโครงการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่องโดยเฉพาะ** ซึ่งควรมีลักษณะการทำงานที่

ต่อเนื่อง ไม่ขาดช่วงตามการเปลี่ยนวาระของกรรมการสภาสถาบัน เพื่อให้การดำเนินการในเรื่องนี้มีความต่อเนื่อง

สามารถแยกได้เป็น 2 ระดับตามบทบาทหน้าที่ คือ

1. **หน่วยงานที่ควบคุมและดำเนินโครงการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่อง (Regulator)** ต้องเป็นองค์กรวิชาชีพที่มีอำนาจตามกฎหมาย (Legal Body) ซึ่งก็คือ**สภาสถาบัน** โดยอาจแยกเป็นหน่วยงานย่อยในการรับผิดชอบ ได้แก่
 - คณะกรรมการสภาสถาบัน
 - คณะอนุกรรมการด้านการพัฒนาวิชาชีพ
 - คณะทำงานเพื่อติดตามเรื่องโครงการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่องโดยเฉพาะ
2. **หน่วยงาน หรือสถาบันที่สามารถดำเนินการอบรม จัดกิจกรรมและให้ความรู้สำหรับโครงการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่องได้ (Implementer)** หรืออาจเรียกว่า **Provider** ได้แก่
 - สมาคมวิชาชีพสถาบันตติยกรรมหลัก คือ สมาคมสถาปนิกสยามในพระบรมราชูปถัมภ์
 - สมาคมวิชาชีพข้างเคียงที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ สมาคมวิชาชีพสถาบันตติยกรรมควบคุมสาขาอื่น และสมาคมวิชาชีพอื่นๆ
 - สถาบันการศึกษาที่สภาสถาบันให้การรับรอง โดยหมายถึงทั้งในศาสตร์ทางสถาปัตยกรรมและศาสตร์สาขาอื่นที่เกี่ยวข้อง (สภาสถาบันให้การรับรองเป็นรายวิชา)
 - องค์กรภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องที่สภาสถาบันให้การรับรองเป็นรายวิชา
 - บริษัทห้างร้านผู้จำหน่ายวัสดุและอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพสถาบันตติยกรรมหลักที่สภาสถาบันให้การรับรอง
 - อื่นๆที่สภาสถาบันและสมาคมวิชาชีพเห็นชอบและให้การรับรองเป็นรายวิชา

3.3.2 ความสัมพันธ์ และการประสานงานขององค์กรและสมาคมวิชาชีพ

1. **การแบ่งภาระหน้าที่ ความรับผิดชอบ** ได้แก่ การแบ่งตามบทบาทหน้าที่คือ Regulator และ Implementer หรือแบ่งตามประเด็นความรับผิดชอบที่เกี่ยวข้อง เช่น ด้านการออกข้อบังคับและหลักเกณฑ์ดำเนินการ ด้านใบอนุญาต ด้านการพิจารณารับรองหลักสูตรอบรม และค่านำหนักหน่วยกิต ด้านการจัดดำเนินการโครงการ เป็นต้น
2. **การดำเนินงานต่อเนื่องเป็นองค์กรระบบ** ตั้งแต่การจัดหลักสูตรในมหาวิทยาลัย การฝึกงาน และการจัดหลักสูตรอบรมในระดับต่างๆที่ต่อเนื่องกัน ทั้งในส่วนของเนื้อหาที่ต่อเนื่อง ระดับของเนื้อหาที่สัมพันธ์กับอายุและประสบการณ์การทำงานของผู้เข้าร่วม เป็นต้น

3.3.3 การดำเนินการให้เกิดการเข้าร่วมโครงการ

สามารถแบ่งได้เป็นหลายระดับตามความเข้มข้นของการบังคับ โดยทั้งนี้อาจเป็นการดำเนินการในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งเพียงรูปแบบเดียว หรือเป็นการผสมผสานระหว่างหลายรูปแบบโดยมีการกำหนด

เป็นเกณฑ์เงื่อนไขในการเข้าร่วม เช่น การกำหนดจากคุณสมบัติของผู้เข้าร่วมด้านอายุ เป็นต้น โดยอาจแบ่งได้ดังนี้

1. ตามความสมัครใจ

- **สำหรับสถานปนิททุกระดับ** คือ สถานปนิททุกระดับสามารถเข้าร่วมได้ตามความพร้อมและความสนใจโดยเท่าเทียมกันทั้งหมด ซึ่งในต่างประเทศหลายประเทศใช้วิธีการนี้ในช่วงเริ่มต้นโครงการ เพื่อเป็นการทดลอง ประชาสัมพันธ์ และจูงใจให้สถานปนิทเข้าร่วม ก่อนที่จะมีการประกาศบังคับอย่างเป็นทางการในภายหลัง
- **สำหรับสถานปนิทอาวุโสที่ได้รับการยกเว้นแล้ว** โดยอาจแบ่งเป็นช่วงอายุที่มีการผ่อนผันลดจำนวนหน่วยกิตชั่วโมงที่ต้องเข้าร่วม จนถึงช่วงอายุที่ผ่อนผันให้ไม่ต้องเข้าร่วมเลย (ต้องพิจารณาควบคู่กับหลักเกณฑ์การให้ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพด้วย)

2. โดยการบังคับ

- **เพื่อผลต่อการเลื่อนระดับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ** ใช้เป็นหลักประกันแสดงถึงการพัฒนาในเนื้อหาความรู้ตามสมควรต่อระดับใบอนุญาต โดยกำหนดเป็นจำนวนหน่วยกิตขั้นต่ำที่ต้องมีสะสมสัมพันธ์กับระยะเวลาการปฏิบัติวิชาชีพ
- **เพื่อผลต่อการต่ออายุใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ** เพื่อเป็นหลักประกันแสดงถึงการพัฒนาในเนื้อหาความรู้ และการให้ความสนใจเข้าร่วมกับองค์กรวิชาชีพแห่งตน โดยกำหนดเป็นจำนวนหน่วยกิตขั้นต่ำที่ต้องมีสะสมสัมพันธ์กับระยะเวลาการต่ออายุใบอนุญาต
- **เพื่อผลต่อการถือใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ** เพื่อเป็นหลักประกันแสดงถึงการพัฒนาในเนื้อหาความรู้ และการให้ความสนใจเข้าร่วมกับองค์กรวิชาชีพแห่งตน โดยกำหนดเป็นจำนวนหน่วยกิตขั้นต่ำต่อปีที่ต้องได้รับ หากไม่ถึงเกณฑ์ขั้นต่ำจะถือว่าใบอนุญาตขาดอายุทันที

**** เกณฑ์พิจารณาที่เกี่ยวข้องกับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ** ในการกำหนดรูปแบบการดำเนินการเพื่อให้เกิดการเข้าร่วมนี้ต้องพิจารณาสัมพันธ์กับหลักเกณฑ์การพิจารณาด้านใบอนุญาตด้วย

3.3.4 การพิจารณาการเข้าร่วม

1. ด้านการศึกษา

เพื่อเป็นการจัดแบ่งกลุ่มหรือหมวดหมู่เนื้อหาที่เข้าอบรมได้เหมาะสมตามพื้นฐานที่ต่างกัน

1. **พื้นฐานความรู้ในระดับมหาวิทยาลัย** หมายถึงระดับการศึกษา เช่น ปริญญา อนุปริญญา หรือใบรับรองความรู้ความสามารถระดับต่างๆ ซึ่งอาจแบ่งระดับการอบรมที่เข้าร่วมต่างกัน

2. **ระดับความรู้พื้นฐาน และประสบการณ์** หมายถึงสาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา การผ่านโครงการสถาปนิกฝึกหัด หรือความชำนาญเฉพาะทาง เป็นต้น ซึ่งอาจแบ่งระดับการอบรมและหมวดเนื้อหาที่เข้าร่วมต่างกัน
3. **ระดับการเข้าร่วมโครงการอบรม** พิจารณาคุณสมบัติของผู้เข้าร่วมโครงการ โดยกำหนดเกณฑ์สำหรับการเข้าร่วมในแต่ละรูปแบบ ได้แก่ เป็นผู้เข้ารับการอบรม เป็นผู้ร่วมจัดหรือประสานงาน และเป็นผู้บรรยายให้ความรู้

2. ด้านประสบการณ์การทำงาน

เพื่อเป็นการจัดแบ่งกลุ่มหรือหมวดหมู่เนื้อหาที่เข้าอบรมได้เหมาะสมตามพื้นฐานที่ต่างกัน

1. **ความสัมพันธ์ของเนื้อหาวิชาความรู้ที่เหมาะสมกับระยะเวลา และประสบการณ์การทำงานที่ผ่านมา** หมายถึงอายุของผู้เข้ารับการอบรม อายุการทำงาน ขอบเขตงานที่ปฏิบัติ หรือความชำนาญเฉพาะทาง เป็นต้น ซึ่งอาจแบ่งระดับการอบรมและหมวดเนื้อหาที่เข้าร่วมต่างกัน
2. **การบังคับทางกฎหมายเกี่ยวกับขอบเขตการปฏิบัติวิชาชีพของสถาปนิกแต่ละระดับ** พิจารณาเนื้อหาการอบรมที่สัมพันธ์กับขอบเขตที่อนุญาตสำหรับสถาปนิกผู้ถือใบอนุญาตในระดับที่แตกต่างกัน

3.3.5 การใช้ผลการดำเนินการ

การใช้ผลการดำเนินการจากโครงการพัฒนาวิชาชีพนี้ต้องพิจารณาสัมพันธ์กับการกำหนดรูปแบบการดำเนินการให้เกิดการเข้าร่วม และวัตถุประสงค์ของการดำเนินการโครงการ ดังนี้

1. **การเก็บคะแนนสะสมเพื่อใช้เกี่ยวกับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ** ซึ่งย่อหมายถึงการดำเนินการให้เกิดการเข้าร่วมนั้นจะเป็นไปในลักษณะของการบังคับ ได้แก่ การเก็บสะสมหน่วยกิตชั่วโมงในการเข้าร่วม โดยนำไปใช้เพื่อ
 - การเลื่อนระดับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ
 - การต่ออายุใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ
 - การถือใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ
2. **การเก็บคะแนนสะสมเพื่อใช้สำหรับเป็นข้อพิจารณาพิเศษ** เป็นลักษณะของการจูงใจ ได้แก่
 - เพื่อการเลื่อนระดับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ
 - เพื่อการต่ออายุใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ
 - เพื่อการถือใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ
 - การได้หน่วยกิตพิเศษสำหรับการเข้าร่วมในสาขาที่มีความจำเป็น ความเร่งด่วนหรือขาดแคลน
3. **ไม่นำผลไปใช้บังคับต่อเนื่องกับเรื่องอื่น ๆ** เป็นไปในลักษณะของความสมัครใจเพียงอย่างเดียว

3.3.6 รูปแบบการจัดกิจกรรม

สามารถดำเนินการได้หลายรูปแบบโดยผู้ดำเนินการที่แตกต่างกัน

1. การจัดหลักสูตรหรือเปิดอบรมให้ความรู้โดยองค์วิชาชีพเอง โดยผู้ดำเนินการอาจได้แก่ สภาสถาปนิก สมาคมวิชาชีพ และสถาบันการศึกษา
2. การรับรองให้หน่วยงานหรือบริษัทเอกชนในสายงานที่เกี่ยวข้องเป็นผู้จ้าง ได้แก่ บริษัทห้างร้านที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพสถาปัตยกรรมและการก่อสร้าง
3. การรับรองให้บริษัทที่ทำกิจการรับจัดอบรมโดยเฉพาะเป็นผู้จัด ทั้งที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพโดยตรง และที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาบุคลากรในด้านต่างๆ
4. การจัดในลักษณะของกิจกรรมเพื่อเพิ่มพูนทักษะ สามารถเป็นได้ทั้งกิจกรรมร่วมกับการอบรมในภาคทฤษฎี หรือเป็นกิจกรรมเสริมโดยเฉพาะ
5. การจัดเอกสารหรือสื่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง เป็นได้ในหลายช่องทาง ทั้งเอกสารเพื่อจัดพิมพ์เผยแพร่ การเผยแพร่ทาง Internet และการเผยแพร่ทางสื่อมวลชนต่างๆ เป็นต้น
6. การจัดให้คำปรึกษาและพูดคุยกับผู้ที่มีประสบการณ์ เป็นแหล่งให้คำปรึกษาและตอบปัญหาโดยผู้เชี่ยวชาญในด้านต่างๆ หรือ เป็นแหล่งรวบรวมและพบปะของผู้ที่มีความสนใจในด้านเดียวกัน เป็นต้น

3.3.7 การแยกหมวดหมู่เนื้อหาและค่าน้ำหนักหน่วยกิต

สามารถพิจารณาได้ในหลายประเภท โดยอาจเป็นการเลือกใช้ประเภทใดประเภทหนึ่ง หรือใช้ร่วมกันหลายประเภทได้

1. แยกระดับเนื้อหาตามความยากง่าย
 - ระดับพื้นฐานเบื้องต้น
 - ระดับเฉพาะทาง
 - ระดับเฉพาะทางขั้นสูง
2. แยกระดับเนื้อหาตามระดับการมีส่วนร่วม
 - เข้าร่วมกิจกรรม
 - ประสานงาน
 - เป็นผู้ถ่ายทอดความรู้
3. แยกหมวดหมู่เนื้อหาตามเนื้อหาวิชา
 - หมวดวิชาการหมวดต่างๆ
 - หมวดบุคลิก และคุณลักษณะ

3.3.8 เนื้อหาที่ควรจัดสอน

รายละเอียดเนื้อหาวิชาที่อาจเป็นไปได้ สามารถรวบรวมได้จากตัวอย่างเนื้อหาที่มีการจัดในโครงการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่องของประเทศกรณีศึกษา ร่วมกับมาตรฐานสากลในเรื่องที่เกี่ยวข้อง มีรายละเอียดดังนี้

1. หัวข้อรายวิชาของประเทศออสเตรเลีย
 - การออกแบบเพื่อตอบสนองลักษณะการใช้งานเฉพาะ
 - แนวคิดและทฤษฎีใหม่ในการออกแบบ
 - เทคนิคและวิธีการก่อสร้าง
 - การบริหารจัดการโครงการ
 - การต่อรอง และการทำสัญญา
 - เอกสารสัญญาการออกแบบ
 - การบริหารจัดการสำนักงาน
 - ข้อพึงระวังในการปฏิบัติวิชาชีพ

2. หัวข้อรายวิชาของประเทศสิงคโปร์
 - การออกแบบ และกรณีศึกษา
 - การออกแบบอย่างยั่งยืน
 - กฎหมายและข้อบังคับวิชาชีพ
 - เทคนิคและวิธีการก่อสร้าง
 - วัสดุก่อสร้าง
 - การบริหารจัดการ
 - การควบคุมและประกันคุณภาพ
 - การปฏิบัติวิชาชีพ
 - เนื้อหาวิชาการและวิชาชีพทางสถาปัตยกรรม
 - เทคโนโลยีและสารสนเทศ
 - งานประชุมและสัมมนาวิชาการ
 - โครงการอบรม
 - ระดับนานาชาติ
 - อื่นๆ

3. หัวข้อรายวิชาของประเทศสหรัฐอเมริกา (AIA: 2007)
 - ระบบเครื่องกล ระบบไฟฟ้า และระบบประปาในอาคาร
 - พลังงานจากดวงอาทิตย์ การประหยัดพลังงาน และการใช้แสงธรรมชาติ
 - ปัญหาด้านโครงสร้าง รวมทั้งเรื่องแผ่นดินไหว คลื่นยักษ์ และแรงลม
 - กฎหมายอาคารและความปลอดภัยต่อชีวิตที่เปลี่ยนไป
 - กฎระเบียบที่กำหนดโดยหน่วยงานที่ดูแลเรื่องความปลอดภัยในการทำงาน และหน่วยงานสาธารณสุข
 - ประเด็นปัญหาเกี่ยวกับเอกสารสัญญาและปัญหากฎหมายอื่น ๆ ที่มีผลต่อสาธารณสุข

- ระบบการก่อสร้างและเทคนิค
 - กฎหมายคนพิการของประเทศสหรัฐอเมริกา
 - สิ่งแวดล้อมและศิลปวัฒนธรรม
 - แนวทางการปฏิบัติวิชาชีพในต่างประเทศ
 - มาตรฐานการเขียนแบบและข้อกำหนดสากล
 - จรรยาบรรณ
4. หัวข้อแก่นความสามารถของสถาปนิกในวิชาชีพสถาปัตยกรรมหลักของ AACA (Australia)
- การออกแบบ (Design)
 - การบริหารจัดการ และจัดทำเอกสาร (Documentation)
 - การบริหารจัดการโครงการ (Project Management)
 - การบริหารจัดการการปฏิบัติวิชาชีพ (Practice Management)
5. หัวข้อแก่นความสามารถของสถาปนิกในวิชาชีพสถาปัตยกรรมหลักของ AIA สหรัฐอเมริกา (Professional Core Competencies)
- การวางโปรแกรม (Project Planning)
 - การวิเคราะห์บริเวณและสภาพแวดล้อม (Site and Environmental Analysis)
 - การออกแบบขั้นต้น (Schematic Design)
 - การประสานงานระบบวิศวกรรม (Engineering Systems Coordination)
 - การวิเคราะห์ค่าก่อสร้าง (Building Cost Analysis)
 - การค้นคว้ากฎหมายข้อบังคับ (Code Research)
 - การพัฒนาแบบ (Design Development)
 - การทำเอกสารการก่อสร้าง (Construction Documents)
 - การเขียนข้อกำหนดและการค้นคว้าวัสดุ (Specifications and Materials Research)
 - การตรวจเอกสารและการประสานงาน (Document Checking and Coordination)
 - การประมูลและการต่อรองสัญญา (Bidding and Contract Negotiation)
 - การบริหารงานก่อสร้างในสำนักงาน (Construction Phase – Office)
 - การบริหารงานก่อสร้างหน้างาน (Construction Phase – Observation)
 - การจัดการโครงการ (Project Management)
 - การจัดการในสำนักงาน (Office Management)
 - การให้บริการวิชาชีพแก่ชุมชน (Professional and Community Services)

6. หัวข้อเนื้อหาวิชาและความสามารถพื้นฐานของสถาปนิกในวิชาชีพสถาปัตยกรรมหลักของ UIA (The Fundamental Knowledge and Abilities of an Architect)¹ (ดูรายละเอียดข้อมูลได้จากภาคผนวก ง.)

- พื้นฐานการออกแบบด้านความงามและสุนทรียภาพ
- พื้นฐานการออกแบบด้านเทคนิค
- พื้นฐานการออกแบบในการพิจารณาด้านสิ่งแวดล้อม
- ความรู้ด้านประวัติศาสตร์และทฤษฎีทางสถาปัตยกรรมและศิลปะ
- ความรู้ด้านเทคโนโลยี
- ความรู้ด้านมนุษยวิทยา
- ความรู้ด้านนฤมิตรศิลป์ (fine arts) ที่ส่งผลถึงการออกแบบ
- ความรู้ด้านการวางผัง วางโครงการ และวางผังชุมชน (urban design, planning, and planning process)
- ความเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์-อาคาร-สิ่งแวดล้อม
- ความเข้าใจเรื่องความต้องการของมนุษย์ และ human scale
- การออกแบบเพื่อความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม
- การปฏิบัติวิชาชีพ และบทบาทหน้าที่ของสถาปนิกต่อสังคม
- การริเริ่มและวางโครงการ
- การออกแบบโครงสร้าง วิธีการก่อสร้าง และงานระบบวิศวกรรม
- การออกแบบการใช้สอยของอาคารที่สัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมและความสบายภายในอาคาร
- การออกแบบเพื่อป้องกันสภาพแวดล้อมที่ไม่เหมาะสมจากภายนอก
- การออกแบบภายใต้ข้อจำกัดด้านค่าใช้จ่าย และการลงทุน
- การออกแบบภายใต้ข้อจำกัดด้านกฎหมาย
- ความรู้ด้านอุตสาหกรรมก่อสร้าง
- ความรู้ด้านการบริหารจัดการองค์กร
- ความรู้ด้านเศรษฐศาสตร์และการเงิน
- ความรู้ด้านการบริหารโครงการ

สรุปรวมหัวข้อเนื้อหาวิชา โดยใช้การรวบรวมหัวข้อเนื้อหาจากกรณีศึกษาทั้งหมดรวมกัน และพิจารณาเพิ่มเติมจากหลักการที่เกี่ยวข้องกับมาตรฐานสากลด้านความรู้และคุณสมบัติของผู้ปฏิบัติวิชาชีพสถาปัตยกรรมรวมด้วย เช่น มาตรฐานของ AIA และ AACA เป็นต้น โดยทำการจัดแบ่งกลุ่มเป็นหมวดหมู่ที่ชัดเจนมากขึ้น มีรายละเอียดดังนี้

¹ UIA Accord on Recommended International Standards of Professionalism in Architectural Practice

ด้านพื้นฐานการออกแบบ (Design)

- ความรู้ด้านทฤษฎีใหม่ทางสถาปัตยกรรมและศิลปะ
- การออกแบบโครงสร้างอาคาร
- ระบบวิธีการก่อสร้าง และเทคนิคการก่อสร้าง (Construction Technique)
- การออกแบบประสานงานระบบวิศวกรรม (Engineering Systems Coordination)
- กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบ
- การออกแบบภาชนะน้ำสลายภายในอาคาร
- การออกแบบเพื่อการป้องกันอุบัติเหตุ (เช่น แผ่นดินไหว คลื่นยักษ์และแรงลม)

ด้านการวางแผนโครงการ (Project Planning)

- การพัฒนาโครงการ (Project Development) และวางโปรแกรมโครงการ (Project Programming)
- การพิจารณาวางแผนด้านการออกแบบสถาปัตยกรรม (Architectural Planning)
- การพิจารณาด้านโครงสร้างและงานระบบวิศวกรรม (Building and Engineering Programming) และด้านเทคนิคและวิธีการก่อสร้าง (Construction Programming)
- การพิจารณาด้านเศรษฐศาสตร์และการเงิน (Project Financial Planning)
- การพิจารณาด้าน การลงทุน (Investment Planning)

ด้านสิ่งแวดล้อมและการออกแบบเพื่อความยั่งยืน (Environmental Sustainability)

- การพิจารณาผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม (Environmental Impact Assessment)
- การออกแบบเพื่อการประหยัดพลังงาน (Energy Conscious Design)
- การออกแบบสถาปัตยกรรมสีเขียว (Green Architecture)

ด้านการบริหารจัดการ (Management)

- ความรู้ด้านการบริหารจัดการโครงการ (Project Management)
- ความรู้ด้านการบริหารจัดการสำนักงาน (Office Management)
- การบริหารจัดการงานก่อสร้าง (Construction Management)
- การบริหารจัดการทรัพยากรกายภาพ (Facilities Management)
- การบริหารจัดการความเสี่ยง (Risk Management)
- การวิเคราะห์ราคาค่าก่อสร้าง (Quantity Surveyor)

ด้านเอกสารและการทำสัญญา (Documentation and Contract)

- เอกสารการประมูลและสัญญา (Bidding and Contract Document)
- การประมูลและการต่อรอง (Bidding and Negotiation)
- การทำเอกสารก่อสร้างและรายการประกอบแบบ (Construction and Specification Documents)

ด้านการปฏิบัติวิชาชีพ (Professional Practice)

- จรรยาบรรณ

ด้านอื่นๆ

- ความรู้ด้านการวางผัง วางโครงการ และวางผังชุมชน (urban design, planning, and planning process)
- ความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ
- อื่นๆ

3.4 สรุปประเด็นรายละเอียดของปัจจัยที่มีผลและความสัมพันธ์ต่อการกำหนดรูปแบบและแนวทางสำหรับโครงการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่องสำหรับวิชาชีพสถาปัตยกรรมหลัก เพื่อสรุปแนวทางในการศึกษาในรายละเอียด

จากการศึกษาลักษณะการปฏิบัติวิชาชีพสถาปัตยกรรม การกำหนดแนวทางในการบริหารจัดการ และการพิจารณาในรายละเอียดของปัจจัยในแต่ละประเด็น สามารถสรุปประเด็นรายละเอียดของปัจจัยที่มีผลและความสัมพันธ์ต่อการกำหนดรูปแบบและแนวทางสำหรับโครงการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่องสำหรับวิชาชีพสถาปัตยกรรมหลักได้ ดังต่อไปนี้

1. หน่วยงานรับผิดชอบ องค์กร หรือสมาคมวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง และสนับสนุน
2. ความสัมพันธ์ และการประสานงานขององค์กรและสมาคมวิชาชีพ
3. การดำเนินการให้เกิดการเข้าร่วมโครงการ
4. การพิจารณาการเข้าร่วม
 - 4.1 ด้านการศึกษา
 - 4.2 ด้านประสบการณ์การทำงาน
5. การใช้ผลการดำเนินการ
6. รูปแบบการจัดกิจกรรม
7. การแยกหมวดหมู่เนื้อหาและค่าน้ำหนักหน่วยกิต
8. เนื้อหาที่ควรจัดสอน

โดยการศึกษาในแต่ละประเด็นเป็นการรวบรวมแนวทางที่เป็นไปได้ในบริบทของการปฏิบัติวิชาชีพสถาปัตยกรรมของประเทศไทยในปัจจุบัน สามารถสรุปประเด็นรายละเอียดได้ดังตารางสรุปประเด็นรายละเอียดแนวทางในการศึกษาปัจจัยและความสัมพันธ์สำหรับโครงการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่องสำหรับวิชาชีพสถาปัตยกรรมหลัก โดยประเด็นรายละเอียดที่สรุปได้นี้ สามารถใช้เป็นแนวทางสำหรับการศึกษาระบบพัฒนาวิชาชีพและโครงการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่องสำหรับวิชาชีพสถาปัตยกรรมหลักในระดับรายละเอียดการดำเนินการในขั้นต่อไป และสามารถปรับปรุงเพื่อเป็นแนวทางสำหรับการศึกษาระบบพัฒนาวิชาชีพและโครงการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่องสำหรับวิชาชีพสถาปัตยกรรมหลักในขอบเขตงานอื่นๆ และวิชาชีพสถาปัตยกรรมสาขาอื่นๆต่อไปในอนาคต

ตารางสรุปประเด็นรายละเอียดแนวทางในการศึกษาปัจจัยและความสัมพันธ์สำหรับโครงการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่องสำหรับวิชาชีพสถาปัตยกรรมหลัก

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการกำหนดรูปแบบโครงการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่อง	ประเด็นรายละเอียด	รายละเอียดแนวทางที่เป็นไปได้
1. หน่วยงานรับผิดชอบ องค์กร หรือสมาคมวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง และสนับสนุน	องค์กรวิชาชีพตามกฎหมาย	สภาสถาปนิก : คณะอนุกรรมการด้านการพัฒนาวิชาชีพ
	สมาคมหรือองค์กรวิชาชีพอิสระ	สมาคมสถาปนิกสยามในพระบรมราชูปถัมภ์ : สถาบันสถาปนิกสยาม
	หน่วยงานที่ทำหน้าที่ควบคุมดูแลด้านใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ	สภาสถาปนิก
	หน่วยงานที่ควบคุมและดำเนินโครงการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่องโดยเฉพาะ	1. คณะอนุกรรมการด้านการพัฒนาวิชาชีพ 2. คณะทำงานเพื่อติดตามเรื่องโครงการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่องโดยเฉพาะ
	หน่วยงานที่ควบคุมและดำเนินโครงการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่อง (Regulator)	สภาสถาปนิก : 1. คณะกรรมการสภาสถาปนิก 2. คณะอนุกรรมการด้านการพัฒนาวิชาชีพ 3. คณะทำงานเพื่อติดตามเรื่องโครงการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่องโดยเฉพาะ

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการกำหนดรูปแบบโครงการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่อง	ประเด็นรายละเอียด	รายละเอียดแนวทางที่เป็นไปได้
1. หน่วยงานรับผิดชอบ องค์กร หรือสมาคมวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง และสนับสนุน	หน่วยงาน หรือสถาบันที่สามารถดำเนินการอบรม จัดกิจกรรม และให้ความรู้สำหรับโครงการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่องได้ (Implementer)	1. สมาคมวิชาชีพสถาบันตยกรรพหลัก : สมาคมสถาปนิกสยามในพระบรมราชูปถัมภ์ 2. สมาคมวิชาชีพข้างเคียงที่เกี่ยวข้อง : - สมาคมวิชาชีพสถาบันตยกรรพควบคุมสาขาอื่น - สมาคมวิชาชีพอื่นๆ 3. สถาบันการศึกษาที่สภาสถาปนิกให้การรับรอง : - ศาสตร์ทางสถาบันตยกรรพ - ศาสตร์สาขาอื่นที่เกี่ยวข้อง (สภาสถาปนิกให้การรับรองเป็นรายวิชา) 4. องค์กรภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องที่สภาสถาปนิกให้การรับรองเป็นรายวิชา 5. บริษัทห้างร้านผู้จำหน่ายวัสดุและอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพสถาบันตยกรรพหลัก ที่สภาสถาปนิกให้การรับรอง 6. อื่นๆที่สภาสถาปนิกและสมาคมวิชาชีพเห็นชอบและให้การรับรองเป็นรายวิชา

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการกำหนดรูปแบบโครงการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่อง	ประเด็นรายละเอียด	รายละเอียดแนวทางที่เป็นไปได้
2. ความสัมพันธ์ และการประสานงานขององค์กรและสมาคมวิชาชีพ	การแบ่งภาระหน้าที่ ความรับผิดชอบ	1. การแบ่งตามบทบาทหน้าที่ - Regulator - Implementer 2. แบ่งตามประเด็นความรับผิดชอบที่เกี่ยวข้อง - ด้านการออกข้อบังคับ หลักเกณฑ์ดำเนินการ - ด้านใบอนุญาต - ด้านการพิจารณารับรองหลักสูตรอบรมและค่าน้ำหนักหน่วยกิต - ด้านการจัดดำเนินการโครงการ - ฯลฯ
	การดำเนินงานต่อเนื่องเป็นองค์ระบบ	ตั้งแต่การจัดหลักสูตรในมหาวิทยาลัย การฝึกงาน และการจัดหลักสูตรอบรมในระดับต่างๆที่ต่อเนื่องกัน - เนื้อหาที่ต่อเนื่อง - ระดับของเนื้อหาที่สัมพันธ์กับอายุและประสบการณ์การทำงานของผู้เข้าร่วม - ฯลฯ

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการกำหนดรูปแบบโครงการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่อง	ประเด็นรายละเอียด	รายละเอียดแนวทางที่เป็นไปได้
3. การดำเนินการให้เกิดการเข้าร่วมโครงการ	1. ตามความสมัครใจ - สำหรับสถาปนิกทุกระดับ - สำหรับสถาปนิกอาวุโสที่ได้รับการยกเว้นแล้ว	- ตามความพร้อมและความสนใจโดยเท่าเทียมกันทั้งหมด (อาจเป็นในช่วงเริ่มต้น) - แบ่งเป็นช่วงอายุที่มีการผ่อนผัน
	2. โดยการบังคับ - เพื่อผลต่อการเลื่อนระดับใบอนุญาต - เพื่อผลต่อการต่ออายุใบอนุญาต	- หลักเกณฑ์ประกอบการขอเลื่อนระดับใบอนุญาต - หลักประกันการพัฒนาความรู้ตามระดับใบอนุญาต - กำหนดหน่วยกิตขั้นต่ำสะสมสัมพันธ์กับระยะเวลาการปฏิบัติวิชาชีพ - หลักประกันการพัฒนาความรู้ และการเข้าร่วมกับองค์กรวิชาชีพแห่งตน - กำหนดหน่วยกิตขั้นต่ำที่ต้องมีสะสมสัมพันธ์กับระยะเวลาการต่ออายุใบอนุญาต

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการกำหนดรูปแบบโครงการ พัฒนาวิชาชีพต่อเนื่อง	ประเด็นรายละเอียด	รายละเอียดแนวทางที่เป็นไปได้
3. การดำเนินการให้เกิดการเข้าร่วมโครงการ	- เพื่อผลต่อการถือใบอนุญาต	- หลักประกันการพัฒนาความรู้ และการเข้าร่วมกับองค์กร วิชาชีพแห่งตน กำหนดหน่วยกิตขั้นต่ำต่อปีเพื่อไม่ให้ใบอนุญาตขาดอายุ
	** เกณฑ์พิจารณาที่เกี่ยวข้องกับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ	ต้องพิจารณาสัมพันธ์กับหลักเกณฑ์การพิจารณาด้าน ใบอนุญาตด้วย
4.1 การพิจารณาการเข้าร่วมด้านการศึกษา	พื้นฐานความรู้ในระดับมหาวิทยาลัย	- ระดับการศึกษา : ปริญญา อนุปริญญา หรือใบรับรอง ความรู้ความสามารถระดับต่างๆ - แบ่งระดับการอบรมที่เข้าร่วมต่างกัน
	ระดับความรู้พื้นฐาน และประสบการณ์	- สาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา การผ่านโครงการสถาปนิก ฝึกหัด หรือความชำนาญเฉพาะทาง - แบ่งระดับการอบรมและหมวดเนื้อหาที่เข้าร่วมต่างกัน
	ระดับการเข้าร่วมโครงการอบรม	- เป็นผู้เข้ารับการอบรม - เป็นผู้ร่วมจัดหรือประสานงาน - เป็นผู้บรรยายให้ความรู้

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการกำหนดรูปแบบโครงการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่อง	ประเด็นรายละเอียด	รายละเอียดแนวทางที่เป็นไปได้
4.2 การพิจารณาการเข้าร่วม ด้านประสบการณ์การทำงาน	ความสัมพันธ์ของเนื้อหาวิชาความรู้ที่เหมาะสมกับระยะเวลาและประสบการณ์การทำงานที่ผ่านมา	- อายุของผู้เข้ารับการอบรม อายุการทำงาน ขอบเขตงานที่ปฏิบัติ หรือความชำนาญเฉพาะทาง - แบ่งระดับการอบรม หมวดเนื้อหาที่เข้าร่วมต่างกัน
	การบังคับทางกฎหมายเกี่ยวกับขอบเขตการปฏิบัติวิชาชีพของสถานีกแต่ละระดับ	- เนื้อหาการอบรมที่สัมพันธ์กับขอบเขตที่อนุญาตสำหรับสถานีกผู้ถือใบอนุญาตในระดับ
5. การใช้ผลการดำเนินการ	การเก็บคะแนนสะสมเพื่อใช้เกี่ยวกับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ	เป็นลักษณะของการบังคับ เก็บสะสมหน่วยกิตชั่วโมงเพื่อผลสำหรับ - การเลื่อนระดับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ - การต่ออายุใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ - การถือใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ
	การเก็บคะแนนสะสมเพื่อใช้สำหรับเป็นข้อพิจารณาพิเศษ	เป็นลักษณะของการจูงใจ ได้แก่ - เพื่อการเลื่อนระดับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ - เพื่อการต่ออายุใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ - เพื่อการถือใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ - การได้หน่วยกิตพิเศษสำหรับการเข้าร่วมในสาขาที่มีความจำเป็น ความเร่งด่วน หรือขาดแคลน
	ไม่นำผลไปใช้บังคับต่อเนื่องกับเรื่องอื่นๆ	เป็นไปในลักษณะของความสมัครใจเพียงอย่างเดียว

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการกำหนดรูปแบบโครงการ พัฒนาวิชาชีพต่อเนื่อง	ประเด็นรายละเอียด	รายละเอียดแนวทางที่เป็นไปได้
6. รูปแบบการจัดกิจกรรม	1. การจัดหลักสูตรหรือเปิดอบรมให้ความรู้โดยองค์กร วิชาชีพเอง	- สภาสถาปนิก - สมาคมวิชาชีพ - สถาบันการศึกษา
	2. การรับรองให้หน่วยงานหรือบริษัทเอกชนในสายงานที่ เกี่ยวข้องเป็นผู้จ้าง	1. บริษัทห้างร้านที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพสถาปัตยกรรมและ การก่อสร้าง
	3. การรับรองให้บริษัทที่ทำกิจการรับจัดอบรมโดยเฉพาะเป็น ผู้จัด	1. เกี่ยวข้องกับวิชาชีพโดยตรง 2. เกี่ยวข้องกับการพัฒนาบุคลากรในด้านต่างๆ
	4. การจัดในลักษณะของกิจกรรมเพื่อเพิ่มพูนทักษะ	1. กิจกรรมร่วมกับการอบรมในภาคทฤษฎี 2. กิจกรรมเสริมโดยเฉพาะ
	5. การจัดเอกสารหรือสื่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง	1. เอกสารเพื่อจัดพิมพ์เผยแพร่ 2. การเผยแพร่ทาง Internet 3. การเผยแพร่ทางสื่อมวลชนต่างๆ
	6. การจัดให้คำปรึกษาและพูดคุยกับผู้ที่มีประสบการณ์	1. แหล่งปรึกษาตอบปัญหาโดยผู้เชี่ยวชาญด้านต่างๆ 2. แหล่งรวบรวมและพบปะของผู้ที่สนใจด้านเดียวกัน

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการกำหนดรูปแบบโครงการ พัฒนาวิชาชีพต่อเนื่อง	ประเด็นรายละเอียด	รายละเอียดแนวทางที่เป็นไปได้
7. การแยกหมวดหมู่เนื้อหาและค่าน้ำหนักหน่วยกิต	1. แยกระดับเนื้อหาตามความยากง่าย	1. ระดับพื้นฐานเบื้องต้น 2. ระดับเฉพาะทาง 3. ระดับเฉพาะทางขั้นสูง
	2. แยกระดับเนื้อหาตามระดับการมีส่วนร่วม	1. เข้าร่วมกิจกรรม 2. ประสานงาน 3. เป็นผู้ถ่ายทอดความรู้
	3. แยกหมวดหมู่เนื้อหาตามเนื้อหาวิชา	1. หมวดบุคลิก และคุณลักษณะ 2. หมวดวิชาการหมวดต่างๆ
8. เนื้อหาที่ควรจัดสอน	1. ด้านพื้นฐานการออกแบบ (Design)	- ความรู้ทฤษฎีใหม่ทางสถาปัตยกรรมและศิลปะ - การออกแบบโครงสร้างอาคาร - ระบบวิธีการก่อสร้าง และเทคนิคการก่อสร้าง - การออกแบบประสานงานระบบวิศวกรรม - กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบ - การออกแบบภาวะน่าสบายภายในอาคาร - การออกแบบเพื่อการป้องกันอุบัติเหตุ

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการกำหนดรูปแบบโครงการ พัฒนาวิชาชีพต่อเนื่อง	ประเด็นรายละเอียด	รายละเอียดแนวทางที่เป็นไปได้
8. เนื้อหาที่ควรจัดสอน	2. ด้านการวางโครงการ (Project Planning)	- การพัฒนาโครงการ (Project Development) และวางโปรแกรมโครงการ (Project Programming) - การพิจารณาวางแผนด้านการออกแบบสถาปัตยกรรม (Architectural Planning) - การพิจารณาด้านโครงสร้างและงานระบบวิศวกรรม (Building and Engineering Programming) และการพิจารณาด้านเทคนิคและวิธีการก่อสร้าง (Construction Programming) - การพิจารณาด้านเศรษฐศาสตร์และการเงิน (Project Financial Planning) - การพิจารณาด้าน การลงทุน (Investment)
	3. ด้านสิ่งแวดล้อมและการออกแบบเพื่อความยั่งยืน (Environmental Sustainability)	- การพิจารณาผลกระทบสิ่งแวดล้อม (EIA) - การออกแบบเพื่อการประหยัดพลังงาน (Energy Conscious Design) - การออกแบบสถาปัตยกรรมสีเขียว (Green Architecture)

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการกำหนดรูปแบบโครงการ พัฒนาวิชาชีพต่อเนื่อง	ประเด็นรายละเอียด	รายละเอียดแนวทางที่เป็นไปได้
8. เนื้อหาที่ควรจัดสอน	4. ด้านการบริหารจัดการ (Management)	- ความรู้ด้านการบริหารจัดการโครงการ (Project Management) - ความรู้ด้านการบริหารจัดการสำนักงาน (Office Management) - การบริหารจัดการงานก่อสร้าง (Construction Management) - การบริหารจัดการทรัพยากรกายภาพ (Facilities Management) - การบริหารจัดการความเสี่ยง (Risk Management) - การวิเคราะห์ราคาค่าก่อสร้าง (Quantity Surveyor)

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการกำหนดรูปแบบโครงการ พัฒนาวิชาชีพต่อเนื่อง	ประเด็นรายละเอียด	รายละเอียดแนวทางที่เป็นไปได้
8. เนื้อหาที่ควรจัดสอน	5. ด้านเอกสารและการทำสัญญา (Documentation and Contract)	- เอกสารการประมูลและสัญญา (Bidding and Contract Document) - การประมูลและการต่อรอง (Bidding and Negotiation) - การทำเอกสารก่อสร้างและรายการประกอบแบบ (Construction and Specification Documents)
	6. ด้านการปฏิบัติวิชาชีพ (Professional Practice)	- จรรยาบรรณ
	7. ด้านอื่นๆ	- ความรู้ด้านการวางผัง วางโครงการ และวางผังชุมชน (urban design, planning, and planning process) - ความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ - อื่นๆ

บทที่ 4

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงประจักษ์ (Empirical Research) ศึกษาเพื่อให้ทราบถึงข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยและความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีผลต่อโครงการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่อง โดยเป็นการเก็บรวบรวมความคิดเห็นในด้านต่างๆของกลุ่มตัวอย่าง เพื่อนำมาวิเคราะห์ร่วมกับหลักการและแนวทางการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่องสำหรับวิชาชีพสถาปัตยกรรมหลักของประเทศกรณีศึกษา เพื่อสรุปเสนอแนวทางเพื่อการจัดทำโครงการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่องสำหรับวิชาชีพสถาปัตยกรรมหลักในประเทศไทย

โดยในการศึกษานี้แบ่งวิธีการเก็บข้อมูลภาคสนามเป็น 2 ส่วนด้วยกัน เนื่องมาจากความต้องการรายละเอียดคำตอบในประเด็นต่างๆที่มีความลึกแตกต่างกัน ผู้วิจัยจึงเลือกใช้วิธีการเก็บข้อมูล 2 วิธี คือ การสัมภาษณ์ และการทำแบบสอบถาม โดยกำหนดโครงร่างคำถามที่ตรงกันสำหรับคำถามทั้งสองชุด แต่เลือกใช้ความลึกในการสอบถามแตกต่างกัน

ในบทนี้จะได้ทำการอธิบายแยกรายละเอียดเป็นหัวข้อดังนี้

- ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- การเก็บรวบรวมข้อมูล
- การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

4.1.1 ประชากร

กลุ่มประชากรที่ต้องการทำการวิจัยในครั้งนี้คือ สถาปนิกสาขาสถาปัตยกรรมหลัก ทั้งระดับผู้บริหารและสถาปนิกทั่วไปที่ทำงานในสำนักงานนิติบุคคลสถาปนิก แต่เนื่องจากข้อจำกัดด้านเวลาและข้อจำกัดของกลุ่มตัวอย่าง (กล่าวไว้ในบทที่ 1) ในการกำหนดกลุ่มประชากรในการวิจัยนี้จึงเลือกกลุ่มประชากรแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sample) เพื่อให้สามารถกำหนดคุณสมบัติของประชากรได้ตรงกับความต้องการและเป็นตัวแทนของความคิดเห็นได้ดีที่สุด คือ สถาปนิกสาขาสถาปัตยกรรมหลักซึ่งกำลังทำงานในสำนักงานนิติบุคคลสถาปนิกที่ให้บริการวิชาชีพสถาปัตยกรรมหลักในช่วงเวลาที่ทำการวิจัย (พ.ศ. 2550 – 2551) และสำนักงานนั้นจดทะเบียนสมาชิกกับสมาคมสถาปนิกสยามในพระบรมราชูปถัมภ์ โดยเลือกสำนักงานที่ตั้งอยู่ในเขตกรุงเทพฯและปริมณฑลเป็นกลุ่มประชากรในการวิจัย โดยถือว่าเป็นตัวอย่างประชากรสถาปนิกในประเทศไทยซึ่งยังคงให้บริการวิชาชีพสถาปัตยกรรมหลักอยู่ในปัจจุบัน

4.1.2 กลุ่มตัวอย่าง

จากจำนวนสำนักงานนิติบุคคลสถาปนิกสาขาสถาปัตยกรรมหลักที่เป็นสมาชิกสมาคมสถาปนิกสยามฯ ที่ยังคงให้บริการวิชาชีพในช่วงเวลาที่ทำการวิจัย (พ.ศ. 2550 – 2551) และมีสำนักงานตั้งอยู่ในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑลจำนวนทั้งหมด 62 บริษัท ผู้วิจัยได้จำแนกกลุ่มสำนักงานตามขนาดสำนักงานโดยใช้จำนวนบุคลากรเป็นเกณฑ์ พิจารณาเกณฑ์การแบ่งกลุ่ม ดังนี้

การพิจารณาเกณฑ์การแบ่งกลุ่มสำนักงานสถาปนิกตามขนาด

เกณฑ์การแบ่งขนาดสำนักงานสถาปนิกที่มีการใช้เกี่ยวข้องกับวิชาชีพสถาปัตยกรรมที่นิยมใช้ ได้แก่

1. เกณฑ์ของ American Institute of Architects (AIA)
2. เกณฑ์ของ Royal Institute of British Architects (RIBA)
3. เกณฑ์การประกวดออกแบบงานราชการไทย
(เกณฑ์การประกวดออกแบบอาคารสำนักงานใหญ่ธนาคารแห่งประเทศไทย)

แต่ละเกณฑ์มีรายละเอียดดังนี้

เกณฑ์	AIA	RIBA	งานราชการไทย (ธนาคารแห่งประเทศไทย)
เกณฑ์พิจารณา	จำนวนบุคลากรรวม	จำนวนสถาปนิก	จำนวนบุคลากรรวม
สำนักงานขนาดเล็ก	1 – 7 คน	1 – 3 คน	1 – 14 คน
สำนักงานขนาดกลาง	8 – 49 คน	4 – 7 คน	15 – 30 คน
สำนักงานขนาดใหญ่	50 คน ขึ้นไป	8 คน ขึ้นไป	31 คน ขึ้นไป

สามารถแบ่งกลุ่มสำนักงานได้ ดังนี้

เกณฑ์	AIA		RIBA		งานราชการไทย (ธนาคารแห่งประเทศไทย)	
	100%	50%	100%	50%	100%	50%
ขนาดสำนักงาน						
เล็ก	4 แห่ง	2 แห่ง	15 แห่ง	8 แห่ง	24 แห่ง	12 แห่ง
กลาง	52 แห่ง	26 แห่ง	27 แห่ง	13 แห่ง	20 แห่ง	10 แห่ง
ใหญ่	6 แห่ง	3 แห่ง	20 แห่ง	10 แห่ง	18 แห่ง	9 แห่ง
รวม	62 แห่ง	31 แห่ง	62 แห่ง	31 แห่ง	62 แห่ง	31 แห่ง

เมื่อผู้วิจัยได้ทดลองแบ่งกลุ่มสำนักงานทั้ง 62 บริษัท ตามเกณฑ์เหล่านี้เปรียบเทียบกับแล้วพบว่า

1. จำนวนสำนักงานขนาดต่างๆที่แบ่งโดยใช้เกณฑ์ของ RIBA และธนาคารแห่งประเทศไทยนั้น มีความใกล้เคียงกัน และสัมพันธ์กับขนาดสำนักงานสถาปนิกในประเทศไทยมากกว่าเกณฑ์ของ AIA
2. เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบสำนักงานที่แบ่งโดยใช้เกณฑ์ของ RIBA (พิจารณาเฉพาะจำนวนสถาปนิก) เทียบกับสำนักงานที่แบ่งโดยใช้เกณฑ์ของธนาคารแห่งประเทศไทย (พิจารณารวมบุคลากรทั้งหมดของสำนักงาน) พบว่ามีความสัมพันธ์กัน กล่าวคือสำนักงานส่วนมากถูกแบ่งอยู่ในกลุ่มเดียวกันทั้งสองเกณฑ์

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงเลือกใช้เกณฑ์การแบ่งขนาดสำนักงานตามเกณฑ์ของธนาคารแห่งประเทศไทย เนื่องจากพิจารณาแล้วว่ามีความเหมาะสมกับบริบทการจัดตั้งสำนักงานสถาปนิกในประเทศไทย และมีความเหมาะสมเมื่อพิจารณาในบริบทของการให้บริการวิชาชีพด้วย (จำนวนสถาปนิกในสำนักงาน)

การกำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

เนื่องจากข้อจำกัดด้านเวลาในการทำวิจัย (กล่าวไว้ในบทที่ 1) ผู้วิจัยพิจารณาว่าไม่สามารถเก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่างได้ทั้ง 62 แห่งในระยะเวลาการวิจัยนี้ จึงเลือกเก็บข้อมูลเป็นจำนวนครึ่งหนึ่งของจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดที่มี โดยพิจารณาจำนวนครึ่งหนึ่งจาก

1. การเก็บข้อมูลแบบสุ่มตัวอย่าง หากใช้การกำหนดจำนวนการเก็บข้อมูลแบบ Yamane นั้น ใช้จำนวน 37% ของประชากรทั้งหมด (พิจารณาเชิงสถิติและปริมาณ)
2. ผู้วิจัยใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ การกำหนดเปอร์เซ็นต์เป็นไปเพื่อการอ้างอิงในด้านจำนวน แต่ข้อมูลที่ต้องการนั้นต้องการความหลากหลายด้านคุณภาพ จึงกำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่างให้มีจำนวนมากที่สุดที่ผู้วิจัยสามารถเก็บข้อมูลได้ในระยะเวลาจำกัดของการทำวิจัย (ในการดำเนินการศึกษาจริง สามารถเก็บข้อมูลได้ประมาณ 80% ของกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้) โดยให้จำนวนที่เก็บข้อมูลนั้นมีค่าไม่น้อยกว่าจำนวนที่กำหนดสำหรับการทำวิจัยเชิงปริมาณ (การใช้ตาราง Yamane) เพื่อผลความน่าเชื่อถือของข้อมูลที่ทำการวิจัย

สรุปแล้วผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาคือ สถาปนิกสาขาสถาปัตยกรรมหลักซึ่งทำงานในสำนักงานนิติบุคคลสถาปนิกที่ยังคงให้บริการวิชาชีพสถาปัตยกรรมหลักในปัจจุบัน เป็นสำนักงานที่เป็นสมาชิกสมาคมสถาปนิกสยามในพระบรมราชูปถัมภ์ และตั้งอยู่ในเขตกรุงเทพฯและปริมณฑล โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างตามเกณฑ์การแบ่งขนาดสำนักงานในการประกวดออกแบบของธนาคารแห่งประเทศไทย และเลือกสุ่มกลุ่มตัวอย่างในแต่ละกลุ่มเป็นจำนวนกลุ่มละ 50% เรียกวิธีการกำหนดกลุ่มตัวอย่างลักษณะนี้ได้ว่า การแบ่งกลุ่มตัวอย่างแบบอันตรภาคชั้น (Stratified Quota)

จำนวนกลุ่มตัวอย่างมีรายละเอียดดังนี้

ขนาดเล็ก	จำนวนบุคลากร	1 - 14 คน	จำนวนสำนักงาน	12 แห่ง
ขนาดกลาง	จำนวนบุคลากร	15 - 30 คน	จำนวนสำนักงาน	10 แห่ง
ขนาดใหญ่	จำนวนบุคลากร	30 คน ขึ้นไป	จำนวนสำนักงาน	9 แห่ง
				รวม 31 แห่ง

การแบ่งกลุ่มตัวอย่าง

เนื่องจากในการวิจัยครั้งนี้ ต้องการเก็บข้อมูลในรายละเอียด 2 ระดับ ผู้วิจัยได้เลือกใช้วิธีการเก็บข้อมูล 2 วิธี คือ การสัมภาษณ์ และการทำแบบสอบถาม โดยกำหนดโครงร่างคำถามที่ตรงกันสำหรับคำถามทั้งสองชุด แต่เลือกใช้ความลึกในการสอบถามแตกต่างกัน เพื่อให้ได้รายละเอียดคำตอบในประเด็นต่างๆที่มีความลึกแตกต่างกัน

ในการกำหนดกลุ่มตัวอย่างนั้นจึงแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 2 ส่วน สัมพันธ์กับวิธีการเก็บข้อมูล คือ

1. สถาปนิกระดับผู้บริหารของสำนักงาน สำนักงานละ 1 คน รวม 31 คน
เก็บข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์ เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึก
 - ในฐานะตัวบุคคลสถาปนิกผู้มีประสบการณ์การทำงานมาก
 - ในฐานะผู้บริหาร ผู้กำหนดนโยบายซึ่งส่งผลถึงสถาปนิกอื่นๆในสำนักงาน
 - ในฐานะตัวแทนสำนักงาน
2. สถาปนิกอื่นๆทั่วไปในสำนักงาน รวมจำนวนสำนักงาน 31 แห่ง
เก็บข้อมูลด้วยวิธีทำแบบสอบถาม
 - ในฐานะตัวบุคคลสถาปนิก

4.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. สัมภาษณ์ (แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้าง)
สำหรับสัมภาษณ์ตัวแทนสถาปนิกระดับผู้บริหาร
2. แบบสอบถาม (แบบสอบถามแบบกึ่งมีโครงสร้าง)
สำหรับสอบถามสถาปนิกอื่นๆทั่วไปในสำนักงาน

โครงร่างคำถามในแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถาม

ในการเก็บข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดโครงร่างคำถามสำหรับการสัมภาษณ์และสำหรับแบบสอบถาม โดยใช้โครงร่างเดียวกัน โดยออกแบบคำถามในการสัมภาษณ์ให้มีรายละเอียดเพิ่มเติมจากแบบสอบถามเพื่อให้ได้ข้อมูลในเชิงลึกมากกว่า

ผู้วิจัยได้กำหนดประเด็นคำถามเป็น 4 กลุ่ม เพื่อให้ได้ข้อมูลต่างๆ แบ่งเป็นกลุ่มได้ดังนี้

1. ข้อมูลพื้นฐานส่วนตัวของผู้ให้สัมภาษณ์ ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับประสบการณ์การทำงาน และการพัฒนาทักษะความรู้ความสามารถในการปฏิบัติวิชาชีพสถาปัตยกรรมหลัก
2. ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยต่างๆ ที่ส่งผลในด้านพื้นฐานทักษะความรู้ความสามารถในการปฏิบัติวิชาชีพ
3. ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยสนับสนุน หรือปัญหาต่างๆที่อาจส่งผลต่อการพัฒนาทักษะความรู้ความสามารถของสถาปนิก
4. ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาที่อาจเกิดขึ้น แนวทาง และข้อเสนอแนะสำหรับการจัดทำโครงการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่องในอนาคต

(รายละเอียดคำถามในการสัมภาษณ์และแบบสอบถาม สามารถดูได้จากภาคผนวก ข.)

4.3 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ศึกษาเกี่ยวกับระเบียบวิธีการปฏิบัติวิชาชีพสถาปัตยกรรมของประเทศไทยในปัจจุบัน และประเทศกรณีศึกษาจากเอกสาร หนังสือ บทความ และงานวิจัยต่างๆที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งกฎหมายวิชาชีพ
2. ศึกษาเกี่ยวกับระบบพัฒนาวิชาชีพ และโครงการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่องสำหรับวิชาชีพสถาปัตยกรรมหลัก จากเอกสาร หนังสือ บทความ และงานวิจัยต่างๆที่เกี่ยวข้อง
3. สัมภาษณ์คณะทำงานในองค์กรที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพสถาปัตยกรรมโดยตรง และคณะทำงานโครงการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่องสำหรับวิชาชีพสถาปัตยกรรมหลัก เกี่ยวกับหลักการและแนวคิดการจัดโครงการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่อง
4. ศึกษาวิเคราะห์รูปแบบและรายละเอียดการดำเนินการโครงการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่องสำหรับวิชาชีพสถาปัตยกรรมหลัก ของประเทศกรณีศึกษา
5. ศึกษาวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดรูปแบบและรายละเอียดการดำเนินการโครงการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่องสำหรับวิชาชีพสถาปัตยกรรมหลัก
6. ออกแบบแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามจากปัจจัย ประเด็นคำถามและแนวทาง การดำเนินการโครงการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่อง
7. เก็บข้อมูลภาคสนามโดยการสัมภาษณ์สถาปนิกระดับผู้บริหารสำนักงานสถาปนิก และทำแบบสอบถามสถาปนิกอื่นๆในสำนักงาน เพื่อศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยและระบบความสัมพันธ์ขององค์กรที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพสถาปัตยกรรมโดยตรงที่มีผลต่อการพัฒนาวิชาชีพสถาปัตยกรรม และเพื่อรวบรวมผลตอบรับ ความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ และปัญหาที่อาจเกิดขึ้นในการใช้โครงการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่อง

8. วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างร่วมกับข้อมูลจากการศึกษาและสัมภาษณ์เบื้องต้น เพื่อสรุปและอภิปรายผล
9. สรุป และเสนอแนวทางการดำเนินการโครงการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่องสำหรับวิชาชีพสถาปัตยกรรมหลัก

4.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

- วิเคราะห์ข้อมูลแยกตามประเด็นคำถามที่กำหนดไว้เป็น 4 กลุ่มดังนี้
 1. ข้อมูลพื้นฐานส่วนตัวของผู้ให้สัมภาษณ์ ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับประสบการณ์การทำงานและการพัฒนาทักษะความรู้ความสามารถในการประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมหลัก
 2. ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยต่างๆ ในด้านพื้นฐานทักษะความรู้ความสามารถในการปฏิบัติวิชาชีพ
 3. ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยสนับสนุน หรือปัญหาต่างๆ ที่อาจส่งผลกระทบต่อการพัฒนาทักษะความรู้ความสามารถ
 4. ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาที่อาจเกิดขึ้น แนวทาง และข้อเสนอแนะสำหรับการจัดทำโครงการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่องในอนาคต

4.4.1 ข้อมูลพื้นฐานส่วนตัวของผู้ให้สัมภาษณ์ ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับประสบการณ์การทำงานและการพัฒนาทักษะความรู้ความสามารถในการประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมหลัก

- **อายุการทำงานในวิชาชีพสถาปัตยกรรม** ส่งผลถึงประสบการณ์และขอบเขตงานที่เคยรับผิดชอบที่แตกต่างกันรวมทั้งระดับหน้าที่ที่รับผิดชอบอยู่ในปัจจุบัน นั่นคือสถาปนิกที่จบใหม่มีประสบการณ์การทำงานน้อยย่อมเคยสัมผัสเกี่ยวข้องกับขอบเขตงานที่น้อยกว่า ดังนั้นจึงพิจารณาสวนใจในกลุ่มเนื้อหาความรู้พื้นฐานเป็นหลัก แต่สำหรับสถาปนิกอาวุโสมีประสบการณ์การทำงานมาก มีโอกาสได้รับผิดชอบงานที่ต้องการความรู้เฉพาะมากกว่า จึงทำให้ความสนใจและมีความต้องการพัฒนาเนื้อหาความรู้ที่เฉพาะและมีระดับความลึกของความรู้มากกว่า
- **ตำแหน่งหน้าที่การทำงาน** ส่งผลถึงขอบเขตงานที่รับผิดชอบที่ต่างกัน ทักษะ ความรู้ ความสามารถที่ต้องใช้จึงแตกต่างกัน เช่น สถาปนิกที่รับผิดชอบงานบริหารในสำนักงานจำเป็นต้องมีความรู้ความสามารถในการบริหารงานองค์กร การลงทุน การตลาดด้วย สถาปนิกในระดับรองลงมาที่รับผิดชอบควบคุมที่มออกแบบ จำเป็นต้องมีความรู้ความสามารถในการบริหารจัดการคนและเวลา เป็นต้น
- **ขอบเขตงานที่รับผิดชอบที่แตกต่างกัน** ทำให้สถาปนิกแต่ละบุคคลมีความต้องการในทักษะและความรู้ความสามารถที่แตกต่างกัน โดยพิจารณาจากพื้นฐานความจำเป็นและประสบการณ์การทำงานของตนเองเป็นหลัก
- **เนื้อหาความรู้ที่เกี่ยวข้อง** พิจารณาทั้งประเด็นของเนื้อหาที่เกี่ยวข้องในการทำงานในปัจจุบัน รวมทั้งเนื้อหาของงานที่สนใจอยากพัฒนาในการทำงานด้วย

- **ความสนใจ** ทั้งความสนใจส่วนบุคคลในการพัฒนาความรู้ความสามารถให้ทำงานได้ในระดับที่สูงขึ้น หรือในสาขาที่แตกต่างจากรับผิดชอบอยู่ในปัจจุบัน

4.4.2 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยต่างๆ ในด้านพื้นฐานทักษะความรู้ความสามารถในการปฏิบัติวิชาชีพ

- **ความรู้ ทักษะที่เคยสัมผัส** สัมพันธ์กับพื้นฐานในการทำงานของแต่ละบุคคล คือ ในอาชีวงานหน้าที่ และขอบเขตงานที่แตกต่างกันของสถาปนิกแต่ละคน จะสังเกตได้ว่ามีความหลากหลายในเนื้อหาความรู้ความสามารถที่เคยสัมผัสในการทำงานที่แตกต่างกัน นั่นคือสถาปนิกแต่ละท่านจะมองเห็นความสำคัญของเนื้อหาวิชาแต่ละกลุ่มเนื้อหาแตกต่างกัน โดยพิจารณาจากพื้นฐานความจำเป็นและประสบการณ์การทำงานของตนเองเป็นหลัก ดังนั้นในการจัดกลุ่มเนื้อหาวิชา หรือการจัดรูปแบบของหลักสูตรการอบรมในโครงการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่องนั้น จึงควรมีการเตรียมทางเลือกรองรับความต้องการที่แตกต่างกันนี้ไว้ด้วย เช่น อาจมีการจัดการอบรมแยกเป็นหมวดหมู่เนื้อหา หรือจัดแยกตามความเหมาะสมกับอาชีวงานและตำแหน่งหน้าที่ เป็นต้น
- **เนื้อหาความรู้ความสนใจที่แตกต่าง** สัมพันธ์กับทัศนคติและเป้าหมายในการพัฒนาตนเองของแต่ละบุคคล โดยอาจแยกได้เป็น 2 ส่วน คือ ความสนใจในการพัฒนาตนเองในสายงานเดิม แต่เป็นไปในระดับที่สูงขึ้น เช่น สถาปนิกในสายงานออกแบบต้องการพัฒนาในหลักการและกระบวนการออกแบบที่มีรายละเอียดที่ดีขึ้น มีการนำทฤษฎีการออกแบบใหม่ๆ มาประยุกต์ใช้ หรือในอีกลักษณะคือการพัฒนาไปยังสายงานอื่นๆ นอกเหนือจากรับผิดชอบอยู่ เช่น สนใจขอบเขตงานตรวจสอบอาคาร งานบริหารจัดการโครงการ หรืองานการบริหารองค์กร เป็นต้น

4.4.3 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยสนับสนุน หรือปัญหาต่างๆ ที่อาจส่งผลต่อการพัฒนาทักษะความรู้ความสามารถ

- **จำนวนคน การบริหารงาน และการกระจายงานในสำนักงาน** เป็นปัจจัยที่มาจากการจัดแบ่งหน้าที่งานในสำนักงาน ส่งผลถึงขอบเขตงานที่รับผิดชอบของสถาปนิกแต่ละบุคคลที่แตกต่างกัน เช่น ในสำนักงานสถาปนิกขนาดเล็ก สถาปนิกแต่ละคนอาจได้ทำงานเกี่ยวข้องในทุกขั้นตอนของการออกแบบจนถึงขั้นตอนก่อสร้าง แต่ในสำนักงานขนาดใหญ่อาจมีการแบ่งฝ่ายรับผิดชอบเฉพาะหน้าที่ เช่น ฝ่ายศึกษาความเป็นไปได้ ฝ่ายออกแบบ ฝ่ายควบคุมงานก่อสร้าง เป็นต้น ดังนั้นจึงทำให้โอกาสในการสัมผัสงานของแต่ละคนแตกต่างกันออกไปตามลักษณะการแบ่งงานรวมถึงจำนวนสถาปนิกในสำนักงานนั้นๆ
- **การกระจายข่าวสาร** เป็นปัจจัยสนับสนุนการประชาสัมพันธ์ข่าวสาร และรายละเอียดของการจัดโครงการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่อง รวมถึงการกระจายข่าวสารที่เป็นความรู้ด้านอื่นๆ ด้วย เนื่องจากในแต่ละสำนักงานมีนโยบายและรูปแบบการกระจายข่าวสารที่ได้รับบุคลากรในบริษัทในรูปแบบที่ต่างกัน จึงเป็นประเด็นหนึ่งที่ต้องพิจารณาในการวางแผนการประชาสัมพันธ์

โครงการ เพื่อหาช่องทางและรูปแบบการประชาสัมพันธ์ที่จะมีประสิทธิภาพสูงสุด หรือเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการ

- **การสนับสนุนความรู้** เป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการดำเนินการจัดอบรมโดยตรง เนื่องจากในปัจจุบันนี้ในหลายสำนักงานก็มีนโยบายหรือแนวทางในการพัฒนาทักษะความรู้ความสามารถของสถาปนิกในบริษัทของตนเองอยู่แล้วในเบื้องต้น รวมทั้งมีแนวคิดที่จะสนับสนุนความรู้ความสามารถของสถาปนิกในบริษัทอย่างสม่ำเสมอ โดยมีวิธีการและความพร้อมที่แตกต่างกัน ซึ่งสามารถนำมาพิจารณาจัดทำเป็นรูปแบบของกิจกรรมการอบรมได้ เพื่อตอบสนองความต้องการและให้เกิดความสอดคล้องกับความเป็นไปได้และข้อจำกัดต่างๆที่มีอยู่ของแต่ละสำนักงาน

4.4.4 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาที่อาจเกิดขึ้น แนวทาง และข้อเสนอแนะสำหรับการจัดทำโครงการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่องในอนาคต

- **ความพร้อม และความสะดวก** ได้แก่ ปัจจัยด้านเวลา สถานที่จัดอบรมและการเดินทาง ค่าใช้จ่าย ช่องทางและรูปแบบในการเข้าร่วมกิจกรรม เป็นต้น เนื่องจากแต่ละบุคคลย่อมมีข้อจำกัดที่แตกต่างกัน จึงควรพิจารณาถึงแนวทางเลือกที่เป็นไปได้มากที่สุดสำหรับกลุ่มเป้าหมายแต่ละกลุ่มซึ่งอาจไม่ตรงกัน ดังนั้นรูปแบบและการดำเนินการที่จะพิจารณาจัดทำจึงควรมีทางเลือกหลายทางที่สามารถตอบสนองความต้องการและความสะดวกของบุคคลแต่ละกลุ่มได้
- **ความสนใจ** ได้แก่ ความสนใจในเนื้อหา ด้ววิทยากร รูปแบบกิจกรรม หรือระดับความลึกของเนื้อหาที่แตกต่างกัน เช่นเดียวกับปัจจัยด้านความพร้อม และความสะดวก คือควรพิจารณาถึงแนวทางเลือกที่เป็นไปได้มากที่สุดสำหรับกลุ่มเป้าหมายแต่ละกลุ่มด้วย
- **ทัศนคติส่วนบุคคล** พิจารณาได้ว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญมากต่อการพิจารณาจัดทำรูปแบบการดำเนินการของโครงการ โดยเฉพาะในประเด็นของการกำหนดรูปแบบการเข้าร่วม (การจูงใจ หรือการบังคับในระดับความเข้มข้นต่างๆ) วิธีการบังคับใช้ผลการดำเนินการ (การให้หน่วยกิต หรือพิจารณาลักษณะการเข้าร่วมในรูปแบบต่างๆ) หรือการกำหนดระยะเวลาการบังคับใช้ (การกำหนด timeline ในการบังคับใช้ เช่น ช่วงแรกเป็นการจูงใจ ต่อมาเมื่อระบบมีความพร้อมและผู้เกี่ยวข้องมีศักยภาพในการเข้าร่วมได้อย่างเต็มที่จึงค่อนข้างประกาศเป็นข้อบังคับในการเข้าร่วมอย่างชัดเจน) เป็นต้น

ตารางแสดงแนวทางการวิเคราะห์ข้อมูล

ปัจจัย	ผลกระทบ	รายละเอียด	โครงการศึกษาต่อเนื่อง
1. พื้นฐานประสบการณ์การทำงาน (สถาปัตยกรรม)	- อายุการทำงาน	- ประสบการณ์และขอบเขตงานที่เคยรับผิดชอบที่แตกต่างกัน - ระดับหน้าที่ที่รับผิดชอบต่างกัน - ความสนใจและมีความต้องการพัฒนาเนื้อหาความรู้ต่างกัน	- การกำหนดกลุ่มหัวข้อเนื้อหาที่หลากหลาย - การจัดกลุ่มเนื้อหาเน้นคนต่างกลุ่ม เช่น จัดกลุ่มสัมพันธ์กับอายุงาน หรือกับขอบเขตงานแต่ละสาขา
	- ตำแหน่งหน้าที่การทำงาน	- ขอบเขตงานที่รับผิดชอบที่ต่างกัน - ทักษะ ความรู้ความสามารถที่ต้องใช้จึงแตกต่างกัน	
	- ขอบเขตงานที่รับผิดชอบต่างกัน	- มีความต้องการในทักษะ และความรู้ความสามารถที่แตกต่างกัน - พิจารณาจากพื้นฐานความจำเป็นและประสบการณ์	
	- เนื้อหาความรู้ที่เกี่ยวข้อง	- ในการทำงานในปัจจุบัน - งานที่สนใจอยากพัฒนาในการทำงาน	
	- ความสนใจ	- ในขอบเขตงานที่ทำอยู่ - ในขอบเขตงานอื่นๆ	

ปัจจัย	ผลกระทบ	รายละเอียด	โครงการศึกษาต่อเนื่อง
2. ปัจจัยต่างๆ ในด้านพื้นฐานทักษะความรู้ความสามารถ	- ความรู้ ทักษะที่เคยสัมผัส	- ความหลากหลายในเนื้อหาความรู้ ความสามารถที่เคยสัมผัสในการทำงานที่แตกต่างกัน	- การจัดกลุ่มเนื้อหารายวิชา หรือการจัดรูปแบบของหลักสูตรการอบรม ควรมีการเตรียมทางเลือกรองรับความต้องการที่แตกต่างกัน
	- เนื้อหาความรู้ความสนใจที่แตกต่าง	- ความสนใจในการพัฒนาตนเองในสายงานเดิมแต่ในระดับที่สูงขึ้น - การพัฒนาไปยังสายงานอื่นๆ นอกเหนือจากที่รับผิดชอบอยู่	
3. ปัจจัยสนับสนุน (สำนักงาน)	- จำนวนคน การบริหารงาน และการกระจายงานในสำนักงาน - การกระจายข่าวสาร	- ส่งผลถึงขอบเขตงานที่รับผิดชอบของสถาปนิกแต่ละบุคคลที่แตกต่างกัน - โอกาสในการสัมผัสงานของแต่ละคนแตกต่างกัน - นโยบายและรูปแบบการกระจายข่าวสารที่ได้รับบุคลากรในบริษัทในรูปแบบที่ต่างกัน	- ส่งผลถึงการกำหนดแผนการดำเนินงานองค์กร - ส่งผลถึงการกำหนดแผนความร่วมมือ - ส่งผลถึงรูปแบบและช่องทางการประชาสัมพันธ์ข่าวสาร

ปัจจัย	ผลกระทบ	รายละเอียด	โครงการศึกษาต่อเนื่อง
3. ปัจจัยสนับสนุน (สำนักงาน)	- การสนับสนุนความรู้	- สำนักงานมีวิธีการและความพร้อมที่แตกต่างกัน	- ส่งผลถึงการพิจารณาจัดทำเป็นรูปแบบของกิจกรรมการอบรม - การใช้ประโยชน์แนวทางที่มีอยู่ของบริษัท
4. ความคิดเห็นส่วนบุคคล	- ความพร้อม และความสะดวก	- ปัจจัยด้านเวลา - สถานที่จัดอบรมและการเดินทาง - ค่าใช้จ่าย - ช่องทางและรูปแบบในการเข้าร่วมกิจกรรม	- การกำหนดรูปแบบกิจกรรมและการดำเนินการ
	- ความสนใจ	- เนื้อหา ด้ววิทยากร - รูปแบบกิจกรรม - ระดับความลึกของเนื้อหา	- การสร้างทางเลือกที่หลากหลาย - การกำหนดรูปแบบกิจกรรมและการดำเนินการ
	- ทักษะคติส่วนบุคคล	- การกำหนดรูปแบบการเข้าร่วม - วิธีการบังคับใช้ผลการดำเนินการ - การกำหนดระยะเวลาการบังคับใช้	- การจูงใจหรือบังคับในความเข้มข้นต่างๆ - การให้หน่วยกิต หรือพิจารณาลักษณะการเข้าร่วมในรูปแบบต่างๆ) - การกำหนด timeline ในการบังคับใช้

บทที่ 5

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

จากการสัมภาษณ์สถาปนิกระดับผู้บริหารของสำนักงานนิติบุคคลสถาปนิก และจากการทำแบบสอบถามสถาปนิกอื่นๆในสำนักงาน สามารถวิเคราะห์ข้อมูลและอภิปรายผลได้ดังนี้

5.1 จำนวนตัวอย่างที่เก็บข้อมูล

จากการสัมภาษณ์สถาปนิกระดับผู้บริหารของสำนักงานนิติบุคคลสถาปนิก ผู้วิจัยสามารถเก็บข้อมูลได้เป็นจำนวนดังนี้

สำนักงานขนาดเล็ก	จำนวนบุคลากร	1 - 14 คน	จำนวนสำนักงาน	10 แห่ง
สำนักงานขนาดกลาง	จำนวนบุคลากร	15 - 30 คน	จำนวนสำนักงาน	8 แห่ง
สำนักงานขนาดใหญ่	จำนวนบุคลากร	30 คน ขึ้นไป	จำนวนสำนักงาน	7 แห่ง
				รวม 25 แห่ง

และจากการทำแบบสอบถามสถาปนิกในสำนักงานนิติบุคคลสถาปนิก ผู้วิจัยสามารถเก็บข้อมูลได้เป็นจำนวน

รวม 104 คน

5.2 สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลและอภิปรายผล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย เป็นการวิเคราะห์ที่โดยอาศัยการแจกแจงความถี่ของข้อมูลประกอบการบรรยาย และการยกตัวอย่างความคิดเห็นของผู้ให้สัมภาษณ์และตอบแบบสอบถาม ประกอบในการวิเคราะห์ข้อมูลและอภิปรายผล มีหัวข้อในการอภิปราย ดังนี้

- ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา
- ความคิดเห็นด้านการประสบปัญหาความรู้ไม่เพียงพอ
- ความคิดเห็นด้านรายวิชาที่ประสบปัญหาความรู้ไม่เพียงพอ
- การทราบข่าวโครงการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่อง
- ความคิดเห็นต่อการจัดตั้งโครงการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่อง
- ความคิดเห็นด้านการสนับสนุนของสำนักงาน
- ความคิดเห็นด้านรายวิชาที่ต้องการให้มีการจัดให้ความรู้
- ความคิดเห็นด้านรูปแบบการจัดโครงการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่อง

ตารางเปรียบเทียบข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา

กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

	จำนวน	ประสบการณ์	0 - 2 ปี	2 - 5 ปี	6 - 10 ปี	11 - 15 ปี	16 - 20 ปี	> 20 ปี	รวม
สถาปนิก	104	การทำงาน	26	30	20	12	8	8	104
สำนักงาน	25	ผู้บริหาร	0	0	0	2	4	19	25
รวม	129		26	30	20	14	12	27	129

- ข้อค้นพบเปรียบเทียบที่น่าสังเกต
- ข้อค้นพบเปรียบเทียบที่น่าสังเกตมาก
- ข้อค้นพบเปรียบเทียบที่น่าสังเกตมากที่สุด

กลุ่มตัวอย่างในการสัมภาษณ์

สำนักงาน	ขนาด	ประสบการณ์	0 - 2 ปี	2 - 5 ปี	6 - 10 ปี	11 - 15 ปี	16 - 20 ปี	> 20 ปี	รวม
	เล็ก		0	0	0	2	2	6	10
	กลาง		0	0	0	0	2	6	8
	ใหญ่		0	0	0	0	0	7	7
รวม			0	0	0	2	4	19	25

กลุ่มตัวอย่างในการทำแบบสอบถาม

สถาปนิก	ขอบเขตงานที่รับผิดชอบในปัจจุบัน										ขอบเขตงานที่เคยรับผิดชอบ												
	ศึกษาความเป็นไปได้ / วางโครงการ	การตลาด / ประชาสัมพันธ์	ออกแบบ	ฝ่ายผลิต	ควบคุมงาน - การก่อสร้าง	ประสานงาน / ติดต่อ / บริหารจัดการ	ที่ปรึกษา	ประมาณราคา	ก่อสร้าง / ตรวจสอบ	พัฒนาบุคลากร	ศึกษาความเป็นไปได้ / วางโครงการ	การตลาด / ประชาสัมพันธ์	ออกแบบ	ฝ่ายผลิต	ควบคุมงาน - การก่อสร้าง	ประสานงาน / ติดต่อ / บริหารจัดการ	ที่ปรึกษา	ประมาณราคา	ก่อสร้าง / ตรวจสอบ	รับเหมาก่อสร้าง	ดูแลการควบคุมงานก่อสร้าง	พัฒนาบุคลากร	
0 - 2 ปี	0	0	24	10	0	2	0	0	0	0	4	0	26	12	2	8	0	0	0	0	0	0	0
2 - 5 ปี	10	0	28	14	4	14	4	0	0	0	14	2	30	18	14	16	4	0	0	0	0	0	0
6 - 10 ปี	4	0	16	12	8	12	6	2	0	0	10	0	18	14	14	14	8	4	0	0	0	0	0
11 - 15 ปี	2	0	8	4	6	8	2	0	0	0	6	0	12	6	10	10	6	0	0	0	0	0	0
16 - 20 ปี	2	0	6	4	4	6	4	0	0	0	2	0	6	8	8	6	4	0	0	0	0	0	0
> 20 ปี	4	0	6	4	2	6	4	0	0	0	6	2	6	6	6	6	4	0	0	0	0	0	0
	22	0	88	48	24	48	20	2	0	0	42	4	98	64	54	60	26	4	0	0	0	0	0

กลุ่มตัวอย่างในการสัมภาษณ์

สำนักงาน	ขอบเขตงานที่รับผิดชอบในปัจจุบัน										ขอบเขตงานที่เคยรับผิดชอบ												
	ศึกษาความเป็นไปได้ / วางโครงการ	การตลาด / ประชาสัมพันธ์	ออกแบบ	ฝ่ายผลิต	ควบคุมงาน - การก่อสร้าง	ประสานงาน / ติดต่อ / บริหารจัดการ	ที่ปรึกษา	ประมาณราคา	ก่อสร้าง / ตรวจสอบ	พัฒนาบุคลากร	ศึกษาความเป็นไปได้ / วางโครงการ	การตลาด / ประชาสัมพันธ์	ออกแบบ	ฝ่ายผลิต	ควบคุมงาน - การก่อสร้าง	ประสานงาน / ติดต่อ / บริหารจัดการ	ที่ปรึกษา	ประมาณราคา	ก่อสร้าง / ตรวจสอบ	รับเหมาก่อสร้าง	ดูแลการควบคุมงานก่อสร้าง	พัฒนาบุคลากร	
0 - 2 ปี	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2 - 5 ปี	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6 - 10 ปี	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
11 - 15 ปี	2	0	2	1	2	2	0	0	0	0	2	0	2	1	2	2	0	0	0	0	0	0	0
16 - 20 ปี	2	2	3	1	2	3	2	0	1	1	2	2	3	2	3	3	2	0	0	0	0	0	1
> 20 ปี	13	3	19	6	5	15	14	1	1	1	15	4	19	11	10	16	14	1	1	1	1	1	1
	17	5	24	8	9	20	16	1	2	2	19	6	24	14	15	21	16	1	1	1	1	1	2

5.2.1 ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา

จากตารางเปรียบเทียบข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา จะเห็นได้ว่ากลุ่มตัวอย่างสถาปนิกผู้ตอบแบบสอบถามนั้นมีช่วงประสบการณ์การทำงานหลากหลาย ตั้งแต่เริ่มเข้าสู่วิชาชีพ จนถึงมีประสบการณ์มากกว่า 20 ปี แต่ในส่วนของสถาปนิกในระดับผู้บริหารนั้น มีแนวโน้มเป็นผู้มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 10 ปี ขึ้นไป และจะเห็นได้ว่ามีแนวโน้มที่จะมีตำแหน่งหน้าที่รับผิดชอบที่สูงขึ้นตามประสบการณ์การทำงานที่มากขึ้น โดยเห็นได้จากจำนวนผู้บริหารที่มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 20 ปี มีมากที่สุดคือ 19 จาก 25 คน รองลงมาคือประสบการณ์ 16 -20 ปี มีจำนวน 4 คน และน้อยที่สุดคือประสบการณ์ 11 – 15 ปี จำนวน 2 คน

เมื่อเปรียบเทียบกับขนาดของสำนักงาน จะเห็นได้ว่าในสำนักงานที่มีขนาดใหญ่ขึ้นนั้น ผู้บริหารมีแนวโน้มเป็นผู้ที่มีประสบการณ์มากขึ้นกว่าสำนักงานที่มีขนาดเล็ก เห็นได้จาก ในสำนักงานขนาดใหญ่ทั้ง 7 แห่งที่ทำการศึกษา นั้น ผู้บริหารเป็นผู้ที่มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 20 ปี ทั้งสิ้น รองลงมาในสำนักงานขนาดกลาง ผู้บริหารเป็นผู้ที่มีประสบการณ์มากกว่า 20 ปี 6 จาก 8 คน และอีก 2 คน มีประสบการณ์ 16 -20 ปี ส่วนในสำนักงานขนาดเล็กนั้น ผู้บริหารมีประสบการณ์ตั้งแต่ 11 – 15 ปี 16 – 20 ปี จนถึงมากกว่า 20 ปี แต่ก็ยังคงมีจำนวนผู้บริหารที่มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 20 ปี มากที่สุด คือ 6 จาก 10 คน

ในด้านที่เกี่ยวข้องกับขอบเขตการทำงานที่รับผิดชอบ จะเห็นได้ว่ามีความสัมพันธ์กับประสบการณ์การทำงานคือ สถาปนิกที่ยังมีประสบการณ์การทำงานน้อยส่วนมากจะทำงานเฉพาะอย่าง โดยเป็นงานออกแบบเป็นหลัก และเป็นงานฝ่ายผลิตรองลงมา ส่วนสถาปนิกที่มีประสบการณ์สูงขึ้นจะรับผิดชอบงานที่มีความหลากหลายมากขึ้น แต่ก็ยังทำงานออกแบบเป็นหลักอยู่ โดยจะพบว่างานประสานงานและบริหารเป็นงานที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นตามอายุงานอย่างเห็นได้ชัด

สำหรับสถาปนิกในระดับผู้บริหารนั้น จะเห็นว่าส่วนมากเป็นผู้ที่มีประสบการณ์การทำงานที่หลากหลาย แต่ในปัจจุบันที่รับผิดชอบงานบริหาร จะรับผิดชอบงานเฉพาะบางขอบเขตเท่านั้น และจากการสัมภาษณ์พบว่า ในขอบเขตงานที่รับผิดชอบเป็นการวางแผน ควบคุม แนะนำ ให้คำปรึกษา และตรวจสอบเป็นหลัก ไม่ใช่การลงมือทำในรายละเอียดด้วยตนเอง ขอบเขตงานที่รับผิดชอบเป็นหลัก ได้แก่ งานออกแบบ งานประสานงานปลະบริหาร งานศึกษาความเป็นไปได้และวางโครงการ และงานที่ปรึกษา

ตารางเปรียบเทียบความคิดเห็นด้านการประสบปัญหาความรู้ไม่เพียงพอ

กลุ่มตัวอย่างในการทำแบบสอบถาม

สถานีนิก	จำนวน	ปัญหาความรู้ไม่พอ		วิธีการแก้ปัญหา					
		ไม่เคย	เคย	ถามผู้รู้	ถามเพื่อน	ศึกษาเพิ่ม	หนังสือ	internet	สังเกต
0 - 2 ปี	26	0	26	22	10	14	10	2	0
2 - 5 ปี	30	2	28	22	4	16	2	8	0
6 - 10 ปี	20	0	20	14	4	14	4	4	0
11 - 15 ปี	12	0	12	10	2	6	2	0	0
16 - 20 ปี	8	0	8	4	2	4	2	0	0
> 20 ปี	8	0	8	2	2	4	0	0	0
	104	2	102	74	24	58	20	14	0

กลุ่มตัวอย่างในการสัมภาษณ์

สัปดาห์งาน	จำนวน	ปัญหาความรู้ไม่พอ		วิธีการแก้ปัญหา					
		ไม่เคย	เคย	ถามผู้รู้	ถามเพื่อน	ศึกษาเพิ่ม	หนังสือ	internet	สังเกต
0 - 2 ปี	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2 - 5 ปี	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6 - 10 ปี	0	0	0	0	0	0	0	0	0
11 - 15 ปี	2	0	2	2	1	2	1	0	1
16 - 20 ปี	4	0	4	3	3	4	4	3	2
> 20 ปี	19	0	19	15	4	16	4	2	3
	25	0	25	20	8	22	9	5	6

รวมกลุ่มตัวอย่างในการทำแบบสอบถามและการสัมภาษณ์

รวม	จำนวน	ปัญหาความรู้ไม่พอ		วิธีการแก้ปัญหา					
		ไม่เคย	เคย	ถามผู้รู้	ถามเพื่อน	ศึกษาเพิ่ม	หนังสือ	internet	สังเกต
0 - 2 ปี	26	0	26	22	10	14	10	2	0
2 - 5 ปี	30	2	28	22	4	16	2	8	0
6 - 10 ปี	20	0	20	14	4	14	4	4	0
11 - 15 ปี	14	0	14	12	3	8	3	0	1
16 - 20 ปี	12	0	12	7	5	8	6	3	2
> 20 ปี	27	0	27	17	6	20	4	2	3
	129	2	127	94	32	60	29	19	6

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

- ข้อค้นพบเปรียบเทียบที่น่าสังเกต
- ข้อค้นพบเปรียบเทียบที่น่าสังเกตมาก
- ข้อค้นพบเปรียบเทียบที่น่าสังเกตมากที่สุด

5.2.2 ความคิดเห็นด้านการประสบปัญหาความรู้ไม่เพียงพอ

จากตารางเปรียบเทียบความคิดเห็นด้านการประสบปัญหาความรู้ไม่เพียงพอ จะเห็นได้ว่าในการปฏิบัติวิชาชีพสถาปัตยกรรมหลักนั้น บุคคลวิชาชีพในทุกช่วงอายุการทำงานประสบปัญหาความรู้ความสามารถที่มีอยู่ไม่เพียงพอหรือไม่ทันต่อสถานการณ์ทั้งสิ้น ตั้งแต่ช่วงการเริ่มเข้าสู่วิชาชีพจริง จนตลอดอายุการทำงานในวิชาชีพ จากการสัมภาษณ์สามารถสรุปเป็นช่วงต่างๆได้ดังนี้

1. ช่วงเริ่มเข้าสู่วิชาชีพ

ปัญหาที่พบมากคือเนื้อหาความรู้ที่เรียนมาส่วนมากเป็นลักษณะของหลักการกว้างๆ ในทางทฤษฎีหรือวิชาการ ไม่ลงลึกในรายละเอียดของการปฏิบัติวิชาชีพจริง

2. ช่วงการทำงาน 1 – 10 ปีแรก

เป็นช่วงขยายขอบเขตงานและความรับผิดชอบเมื่อประสบการณ์การทำงานเพิ่มขึ้น จึงต้องการความรู้ในสาขาอื่นๆ หรือขอบเขตงานอื่นๆ เพิ่มเติม รวมทั้งต้องพยายามปรับตัวให้ทันกับความรู้และเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไป

3. ช่วงการทำงานบริหาร

ทั้งกรณีการได้รับหน้าที่เกี่ยวกับการบริหารในสำนักงาน และกรณีสถาปนิกที่ไปเปิดสำนักงานของตนเองและต้องทำงานบริหารสำนักงานให้อยู่รอด เป็นช่วงที่ประสบปัญหาและต้องการความรู้เพิ่มเติมนอกเหนือจากความรู้ด้านการออกแบบเป็นอย่างมาก

ในการแก้ไขปัญหabeื้องต้นเมื่อประสบปัญหาความรู้ความสามารถไม่เพียงพอ หลักๆได้แก่การสอบถามจากผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญหรือมีประสบการณ์มากกว่า และจากการศึกษาหาข้อมูลเพิ่มเติมด้วยตนเองจากแหล่งข้อมูลความรู้ต่างๆ เช่น จากหนังสือ จาก Internet เป็นต้น

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางเปรียบเทียบความถี่เห็นภาพ: รายวิชาที่ประสบผลทางการเรียนรู้ไม่เพียงพอ

กลุ่มตัวอย่าง: ในการทำแบบสอบถาม

สถาปนิก	จำนวน	รายวิชาที่ประสบผลทางการเรียนรู้ไม่เพียงพอ																																
		พื้นฐานสถาปัตย์	สถาปัตย์	สถาปัตย์	สถาปัตย์	สถาปัตย์	สถาปัตย์	สถาปัตย์	สถาปัตย์	สถาปัตย์	สถาปัตย์	สถาปัตย์	สถาปัตย์	สถาปัตย์	สถาปัตย์	สถาปัตย์	สถาปัตย์	สถาปัตย์	สถาปัตย์	สถาปัตย์	สถาปัตย์	สถาปัตย์	สถาปัตย์	สถาปัตย์	สถาปัตย์	สถาปัตย์	สถาปัตย์	สถาปัตย์	สถาปัตย์					
0-2 ปี	22	25	10	15	24	15	22	6	12	20	12	0	13	12	0	10	1	1	0	12	12	12	0	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	
2-5 ปี	6	29	10	10	24	15	21	11	14	16	6	7	11	4	1	18	11	14	6	14	12	4	17	4	11	16	8	10	8	8	8	8	8	
6-10 ปี	22	25	10	15	16	15	13	11	10	20	16	12	11	10	0	18	16	11	8	12	15	8	12	6	15	13	10	10	10	10	10	10	10	
11-15 ปี	11	12	4	4	4	4	4	4	4	12	4	4	4	4	4	12	11	11	8	12	6	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	
16-20 ปี	6	9	1	1	1	1	1	1	1	9	1	1	1	1	1	9	1	1	1	9	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
21 ปี	8	9	1	1	1	1	1	1	1	9	1	1	1	1	1	9	1	1	1	9	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
รวม	104	132	44	55	65	65	64	64	64	62	41	37	37	37	37	62	37	37	37	62	29	21	40	29	32	60	41	34	35	32	32	32	32	32

กลุ่มตัวอย่าง: ในการสังเกต

สถาปนิก	จำนวน	รายวิชาที่ประสบผลทางการเรียนรู้ไม่เพียงพอ																															
		พื้นฐานสถาปัตย์	สถาปัตย์	สถาปัตย์	สถาปัตย์	สถาปัตย์	สถาปัตย์	สถาปัตย์	สถาปัตย์	สถาปัตย์	สถาปัตย์	สถาปัตย์	สถาปัตย์	สถาปัตย์	สถาปัตย์	สถาปัตย์	สถาปัตย์	สถาปัตย์	สถาปัตย์	สถาปัตย์	สถาปัตย์	สถาปัตย์	สถาปัตย์	สถาปัตย์	สถาปัตย์	สถาปัตย์	สถาปัตย์	สถาปัตย์	สถาปัตย์	สถาปัตย์	สถาปัตย์	สถาปัตย์	
0-2 ปี	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2-5 ปี	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6-10 ปี	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
11-15 ปี	2	2	1	1	2	2	2	0	0	1	1	0	0	1	1	2	2	2	0	2	0	0	0	1	0	0	2	0	0	0	0	0	0
16-20 ปี	2	6	1	1	1	1	1	1	1	4	3	0	0	0	0	4	3	3	1	4	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
21 ปี	15	17	5	5	15	11	13	4	5	17	6	6	6	12	6	13	7	7	7	17	12	12	11	10	11	13	6	6	6	6	6	6	6
รวม	25	23	12	7	16	15	13	6	7	22	9	6	6	17	6	14	8	8	8	23	12	13	14	7	10	16	6	6	6	6	6	6	6

รวมกลุ่มตัวอย่างในการทำแบบสอบถามและการสังเกต

รวม	จำนวน	รายวิชาที่ประสบผลทางการเรียนรู้ไม่เพียงพอ																															
		พื้นฐานสถาปัตย์	สถาปัตย์	สถาปัตย์	สถาปัตย์	สถาปัตย์	สถาปัตย์	สถาปัตย์	สถาปัตย์	สถาปัตย์	สถาปัตย์	สถาปัตย์	สถาปัตย์	สถาปัตย์	สถาปัตย์	สถาปัตย์	สถาปัตย์	สถาปัตย์	สถาปัตย์	สถาปัตย์	สถาปัตย์	สถาปัตย์	สถาปัตย์	สถาปัตย์	สถาปัตย์	สถาปัตย์	สถาปัตย์	สถาปัตย์	สถาปัตย์	สถาปัตย์	สถาปัตย์	สถาปัตย์	
0-2 ปี	22	25	10	15	24	15	22	6	12	20	12	0	13	12	0	18	1	1	0	12	12	12	0	10	10	10	10	10	10	10	10	10	
2-5 ปี	30	29	10	22	24	15	22	12	14	16	6	7	11	4	1	14	11	14	6	14	12	4	17	4	11	16	8	10	8	8	8	8	8
6-10 ปี	22	25	10	15	16	15	13	11	10	20	16	12	11	10	0	18	16	11	8	12	15	8	12	6	15	13	10	10	10	10	10	10	10
11-15 ปี	11	12	4	4	4	4	4	4	4	12	4	4	4	4	4	12	11	11	8	12	6	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
16-20 ปี	17	12	1	1	1	1	1	1	1	10	1	1	1	1	1	10	1	1	1	10	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
21 ปี	27	25	10	10	17	17	13	6	10	25	10	6	10	12	6	21	11	11	11	25	12	11	10	6	12	20	12	11	10	10	10	10	10
รวม	104	132	44	55	65	65	64	64	64	134	51	43	43	43	43	96	51	51	51	137	64	44	62	43	60	96	61	44	49	42	42	42	42

- กลุ่มตัวอย่างที่ได้มีความสนใจจากอันดับ 1
- กลุ่มตัวอย่างที่ได้มีความสนใจจากอันดับ 2
- กลุ่มตัวอย่างที่ได้มีความสนใจจากอันดับ 3
- รายวิชาที่ได้มีความสนใจจากอันดับ 1
- รายวิชาที่ได้มีความสนใจจากอันดับ 2
- รายวิชาที่ได้มีความสนใจจากอันดับ 3

5.2.3 ความคิดเห็นด้านรายวิชาที่ประสบปัญหาความรู้ไม่เพียงพอ

จากตารางเปรียบเทียบความคิดเห็นด้านรายวิชาที่ประสบปัญหาความรู้ไม่เพียงพอ จะสามารถเห็นแนวโน้มของประเด็นปัญหาที่สถาปนิกในแต่ละช่วงประสบการณ์การทำงานประสบปัญหาความรู้ความสามารถไม่เพียงพอ โดยจะเห็นได้ว่าในแต่ละช่วงของประสบการณ์การทำงานนั้น สถาปนิกมักจะประสบปัญหาในเรื่องที่แตกต่างกันไป

เริ่มตั้งแต่ช่วงเริ่มเข้าสู่วิชาชีพ จนถึง 10 ปีแรก จะเห็นได้ว่าเรื่องที่สถาปนิกมักจะประสบปัญหาคือด้านพื้นฐานการออกแบบ โดยได้แก่เรื่องระบบวิธีเทคนิคการก่อสร้าง กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ระบบวิศวกรรม และเรื่องการออกแบบโครงสร้างเป็นหลัก

ต่อมาเมื่อประสบการณ์ทำงานมากขึ้นและมีการขยายขอบเขตงานที่รับผิดชอบ (ตามที่ได้กล่าวมาแล้วในข้อ 5.2.1) จะเห็นได้ว่าเมื่อสถาปนิกต้องรับผิดชอบงานด้านอื่นๆ ก็ทำให้ประสบปัญหาและต้องการความรู้เพิ่มเติมในเรื่องนั้นๆมากขึ้น โดยเรื่องที่ประสบปัญหามากได้แก่ด้านการวางโครงการและการออกแบบด้านสิ่งแวดล้อมและความยั่งยืน รองลงมาได้แก่ด้านการบริหารจัดการและการทำเอกสารและสัญญา ซึ่งมากขึ้นในช่วงประสบการณ์การทำงาน 11 ปี ขึ้นไปเป็นส่วนใหญ่

ในส่วนของสถาปนิกในระดับผู้บริหารก็เช่นกัน จะพบว่าปัญหาที่ประสบก็จะเป็นเรื่องที่สัมพันธ์กับหน้าที่รับผิดชอบ โดยส่วนมากแล้วพบปัญหาในด้านการประสานงานและบริหาร ด้านเกี่ยวกับการออกแบบและด้านการวางโครงการเป็นหลัก และด้านเกี่ยวกับเอกสารและสัญญา รองลงมา

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางเปรียบเทียบการทราบข่าวโครงการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่อง

กลุ่มตัวอย่างในการทำแบบสอบถาม

สถาปนิก	จำนวน	การทราบข่าวโครงการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่อง					
		ไม่เคย	เคย	สถาบันการศึกษา	สมาคม	สภา	การพูดคุย
0 - 2 ปี	26	12	14	8	4	0	8
2 - 5 ปี	30	22	8	0	4	2	6
6 - 10 ปี	20	12	8	0	4	0	6
11 - 15 ปี	12	4	8	0	4	0	6
16 - 20 ปี	8	2	6	0	6	0	2
> 20 ปี	8	2	6	0	6	2	2
	104	54	50	8	28	4	30

	ข้อค้นพบเปรียบเทียบที่น่าสังเกต
	ข้อค้นพบเปรียบเทียบที่น่าสังเกตมาก
	ข้อค้นพบเปรียบเทียบที่น่าสังเกตมากที่สุด

กลุ่มตัวอย่างในการสัมภาษณ์

สำนักงาน	จำนวน	การทราบข่าวโครงการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่อง						การทราบข่าวโครงการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่องของสำนักงาน					
		ไม่เคย	เคย	สถาบันการศึกษา	สมาคม	สภา	การพูดคุย	ไม่เคย	เคย	สถาบันการศึกษา	สมาคม	สภา	การพูดคุย
0 - 2 ปี	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2 - 5 ปี	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6 - 10 ปี	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
11 - 15 ปี	2	0	2	0	2	1	0	0	2	0	2	1	0
16 - 20 ปี	4	1	3	1	1	1	1	4	0	0	0	0	0
> 20 ปี	19	5	14	3	13	10	6	9	10	3	10	7	4
	25	6	19	4	16	12	7	13	12	3	12	8	4

รวมกลุ่มตัวอย่างในการทำแบบสอบถามและการสัมภาษณ์

รวม	จำนวน	การทราบข่าวโครงการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่อง						การทราบข่าวโครงการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่องของสำนักงาน					
		ไม่เคย	เคย	สถาบันการศึกษา	สมาคม	สภา	การพูดคุย	ไม่เคย	เคย	สถาบันการศึกษา	สมาคม	สภา	การพูดคุย
0 - 2 ปี	26	12	14	8	4	0	8	0	0	0	0	0	0
2 - 5 ปี	30	22	8	0	4	2	6	0	0	0	0	0	0
6 - 10 ปี	20	12	8	0	4	0	6	0	0	0	0	0	0
11 - 15 ปี	14	4	10	0	6	1	6	0	2	0	2	1	0
16 - 20 ปี	12	3	9	1	7	1	3	4	0	0	0	0	0
> 20 ปี	27	7	20	3	19	12	8	9	10	3	10	7	4
	129	60	69	12	44	16	37	13	12	3	12	8	4

5.2.4 การทราบข่าวโครงการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่อง

ในประเด็นของการทราบข่าวเกี่ยวกับโครงการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่องนั้น จะเห็นได้ว่าโดยรวมแล้วสถาปนิกทั่วไปยังไม่ค่อยทราบข่าวเกี่ยวกับโครงการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่องมากนัก จะเห็นได้จากสัดส่วนของผู้ที่เคยทราบข่าวและไม่เคยทราบข่าวเป็นอัตราส่วนใกล้เคียงกัน โดยจากการสัมภาษณ์ได้พบข้อสังเกตเพิ่มเติมว่า ผู้ที่เคยได้ทราบข่าวเกี่ยวกับโครงการนี้ ประมาณครึ่งหนึ่งนั้นก็ไม่ได้รับรู้หรือเข้าใจในรายละเอียดที่ถูกต้อง เป็นเพียงการได้ยินชื่อหรือแนวความคิดเบื้องต้นว่าจะมีการจัดตั้งโครงการพัฒนาวิชาชีพขึ้นมาเพียงเท่านั้น

ประเด็นหนึ่งที่นาสังเกตคือ จะเห็นได้ว่าสถาปนิกที่มีประสบการณ์ทำงานน้อยถึงปานกลางนั้น ส่วนมากไม่เคยได้ทราบข่าวเกี่ยวกับโครงการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่อง และที่เคยทราบข่าวก็มาจากการพูดคุยกันในกลุ่มสถาปนิกด้วยกันเองมากกว่าการได้รับข่าวสารที่ชัดเจนถูกต้องจากองค์กรวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง ซึ่งน่าจะสันนิษฐานได้ว่าเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้สถาปนิกส่วนใหญ่ไม่มีความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการนี้ ซึ่งนับได้ว่าเป็นปัญหาสำคัญประการหนึ่งในการกระจายข่าวสารต่างๆของวงการวิชาชีพสถาปัตยกรรมที่ไม่มีประสิทธิภาพ

อีกข้อสังเกตหนึ่งคือ สำหรับสถาปนิกที่มีประสบการณ์มากขึ้นนั้น มีแนวโน้มที่จะได้ทราบข่าวเกี่ยวกับโครงการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่องมากกว่า ทั้งสถาปนิกทั่วไปในสำนักงานและสถาปนิกผู้อยู่ในระดับบริหาร โดยจากการสัมภาษณ์สามารถสรุปได้ว่าส่วนหนึ่งเป็นเพราะสถาปนิกเหล่านี้มีโอกาสได้เกี่ยวข้องกับกิจกรรมต่างๆของวงการวิชาชีพในระดับที่สูงกว่า ทั้งทางตรงและทางอ้อม ได้แก่การเข้าร่วมองค์กรวิชาชีพในระดับบริหารหรือประสานงานด้วยตนเอง รวมทั้งการมีเพื่อนสถาปนิกรุ่นเดียวกันที่เข้าร่วมองค์กรวิชาชีพ ทำให้มีโอกาสได้รับข่าวสารภายในได้มากและรวดเร็วกว่า รวมทั้งอีกส่วนหนึ่งคือการให้ความสนใจโดยส่วนตัวที่มากกว่าสถาปนิกรุ่นเด็กส่วนมาก ทั้งนี้เนื่องจากความจำเป็นที่เกี่ยวกับงานด้านการวางแผนและบริหารที่รับผิดชอบ และความสนใจส่วนตัวต่อวงการวิชาชีพ

นอกจากนี้ยังสังเกตได้ว่าการทราบข่าวจากองค์กรวิชาชีพนั้น ส่วนมากแล้วคือการทราบข่าวจากสมาคมสถาปนิกสยามฯ มากกว่าจากสภาสถาปนิก ซึ่งแสดงให้เห็นชัดเจนถึงปัญหาในการกระจายข่าวสารของวงการวิชาชีพสถาปัตยกรรม เนื่องจากโครงการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่องนี้เป็นโครงการซึ่งสภาสถาปนิกเป็นองค์กรที่ทำหน้าที่กำหนดหลักการและแนวทางตามอำนาจทางกฎหมาย แต่การให้ข่าวสารกับสมาชิกสถาปนิกยังด้อยประสิทธิภาพอย่างเห็นได้ชัด

ตารางเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการจัดตั้งโครงการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่อง

กลุ่มตัวอย่างในกาจัดทำแบบสอบถาม

สถาปนิก	จำนวน	ความเห็น		
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	ไม่มีความเห็น
0 - 2 ปี	26	24	0	2
2 - 5 ปี	30	28	0	2
6 - 10 ปี	20	18	0	2
11 - 15 ปี	12	12	0	0
16 - 20 ปี	0	0	0	0
> 20 ปี	8	8	0	0
	104	98	0	6

กลุ่มตัวอย่างในการสัมภาษณ์

สำนักงาน	จำนวน	ความเห็น			ความเห็นสำนักงาน		
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	ไม่มีความเห็น	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	ไม่มีความเห็น
0 - 2 ปี	0	0	0	0	0	0	0
2 - 5 ปี	0	0	0	0	0	0	0
6 - 10 ปี	0	0	0	0	0	0	0
11 - 15 ปี	2	2	0	0	2	0	0
16 - 20 ปี	4	4	0	0	4	0	0
> 20 ปี	19	18	0	1	19	0	0
	25	24	0	1	25	0	0

รวมกลุ่มตัวอย่างในการจัดทำแบบสอบถามและการสัมภาษณ์

รวม	จำนวน	ความเห็น			ความเห็นสำนักงาน		
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	ไม่มีความเห็น	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	ไม่มีความเห็น
0 - 2 ปี	26	24	0	2	0	0	0
2 - 5 ปี	30	28	0	2	0	0	0
6 - 10 ปี	20	18	0	2	0	0	0
11 - 15 ปี	14	14	0	0	2	0	0
16 - 20 ปี	12	12	0	0	4	0	0
> 20 ปี	27	26	0	1	19	0	0
	129	122	0	7	25	0	0

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

- ข้อค้นพบเปรียบเทียบที่น่าสังเกต
- ข้อค้นพบเปรียบเทียบที่น่าสังเกตมาก
- ข้อค้นพบเปรียบเทียบที่น่าสังเกตมากที่สุด

5.2.5 ความคิดเห็นต่อการจัดตั้งโครงการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่อง

จากการสอบถามความคิดเห็นต่อการจัดตั้งโครงการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่องสามารถสรุปได้ว่า สถาปนิกเกือบทั้งหมดเห็นด้วยกับหลักการและวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งโครงการนี้ และเห็นด้วยในการจัดดำเนินการโครงการให้เป็นรูปธรรมและเกิดการดำเนินการจริง มีเพียง 7 จาก 129 ความคิดเห็นที่ไม่มีความเห็น โดยให้เหตุผลว่าไม่ขอให้ความคิดเห็นเนื่องจากยังไม่เคยทราบข่าวและรายละเอียดของโครงการที่ชัดเจนมาก่อน จึงไม่อาจตัดสินใจได้ และไม่ความคิดเห็นคัดค้านหรือไม่เห็นด้วยกับการจัดตั้งโครงการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่องเลย

ในส่วนของสำนักงานก็มีความคิดเห็นไปในทางเดียวกัน คือเห็นด้วยในหลักการ และเห็นด้วยที่จะให้มีการจัดดำเนินการโครงการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่องขึ้นจริง โดยสำนักงานทั้งหมด 25 แห่ง (ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้) เห็นด้วยการโครงการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่องนี้ทั้งหมด

โดยรวมแล้ว ผู้ที่ให้ความคิดเห็นสนับสนุนให้จัดโครงการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่องนั้นให้เหตุผลสนับสนุน สามารถสรุปได้ดังนี้

1. เป็นการพัฒนาตนเองและวิชาชีพสถาปัตยกรรมหลัก เพื่อเป็นการยกระดับความรู้ความสามารถให้อยู่ในเกณฑ์ที่เหมาะสม มีมาตรฐาน เป็นการพัฒนาการให้บริการวิชาชีพ เพื่อให้เกิดงานสถาปัตยกรรมที่ดี เหมาะสม มีคุณค่า และไม่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนหรือเป็นอันตรายต่อสาธารณชน
2. เป็นการแก้ปัญหาความรู้ความสามารถ และทักษะในการปฏิบัติวิชาชีพในด้านต่างๆไม่เพียงพอ รวมทั้งเป็นการพัฒนาและเพิ่มพูนความรู้ให้ทันสมัยและเหมาะสมตามวิทยาการและเทคโนโลยีที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา
3. เป็นการเตรียมตัวและพัฒนาศักยภาพในการแข่งขันการให้บริการวิชาชีพในระดับสากล โดยเฉพาะเมื่อเกิดการเปิดเสรีด้านการค้าและบริการ เนื่องจากวิชาชีพสถาปัตยกรรมจัดว่าเป็นการให้บริการทางวิชาชีพหนึ่งซึ่งเข้าข่ายในการเปิดเสรีนี้ด้วย
4. เป็นการแลกเปลี่ยนความรู้ในวงวิชาชีพ และเป็นการสร้างความสัมพันธ์และความเห็นยวแน่นของวงการวิชาชีพสถาปัตยกรรมให้แน่นแฟ้นมากขึ้น ซึ่งอาจมีผลต่ออำนาจการต่อรองในเรื่องต่างๆได้ในอนาคต

ตารางเปรียบเทียบความคิดเห็นด้านการสนับสนุนของสำนักงาน

แบ่งกลุ่มสำนักงานตามประสบการณ์ผู้บริหาร

สำนักงาน	จำนวน	สำนักงานทราบข่าว					การกระจายข่าวในสำนักงาน					นโยบายให้ความรู้ในสำนักงาน					การสนับสนุน				การบังคับ									
		ไม่เคย	เคย	สถาบันการศึกษา	สมาคม	สภา	การพูดคุย	มีนโยบายชัดเจน	ไม่มีนโยบาย	ชัดเจน	ไม่ชัด	พูดคุย	มี feedback ดี	อื่นๆ	หนังสือ	supplier	จัดอบรมเฉพาะ	หน่วยต้นสังกัดวิจัย	พาไปดูงาน	มี feedback ดี	อื่นๆ	เวลา	เงิน	สถานที่	เป็นคนที่ความถี่	ถือใบอนุญาต	ต่อใบอนุญาต	เลื่อนระดับ		
0 - 2 ปี	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2 - 5 ปี	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6 - 10 ปี	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
11 - 15 ปี	2	0	2	0	2	1	0	2	0	2	2	1	1	2	2	0	0	1	2	0	2	1	0	1	0	1	1	1	1	1
16 - 20 ปี	4	4	0	0	0	0	0	2	2	1	2	2	2	3	3	0	0	3	3	1	3	3	0	0	1	3	1	1	1	
> 20 ปี	19	9	10	3	10	7	4	13	6	13	10	12	7	15	15	5	4	11	13	6	14	12	2	5	2	16	8	8	8	
	25	13	12	3	12	8	4	17	8	16	14	15	10	20	20	5	4	15	18	7	19	16	2	6	3	20	10	10	10	

แบ่งกลุ่มสำนักงานตามขนาดสำนักงาน

สำนักงาน	จำนวน	สำนักงานทราบข่าว					การกระจายข่าวในสำนักงาน					นโยบายให้ความรู้ในสำนักงาน					การสนับสนุน				การบังคับ								
		ไม่เคย	เคย	สถาบันการศึกษา	สมาคม	สภา	การพูดคุย	มีนโยบายชัดเจน	ไม่มีนโยบาย	ชัดเจน	ไม่ชัด	พูดคุย	มี feedback ดี	อื่นๆ	หนังสือ	supplier	จัดอบรมเฉพาะ	หน่วยต้นสังกัดวิจัย	พาไปดูงาน	มี feedback ดี	อื่นๆ	เวลา	เงิน	สถานที่	เป็นคนที่ความถี่	ถือใบอนุญาต	ต่อใบอนุญาต	เลื่อนระดับ	
เล็ก	10	6	4	0	4	2	0	8	2	5	8	6	4	9	9	1	0	5	8	2	8	5	0	1	1	7	3	3	3
กลาง	8	4	4	1	4	3	1	5	3	6	4	5	3	6	6	1	1	6	6	2	7	7	1	2	0	7	3	3	3
ใหญ่	7	3	4	2	4	3	3	4	3	5	2	4	3	5	5	3	3	4	4	3	4	4	1	3	2	6	4	4	4
	25	13	12	3	12	8	4	17	8	16	14	15	10	20	20	5	4	15	18	7	19	16	2	6	3	20	10	10	10

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

- ข้อค้นพบเปรียบเทียบที่นำสังเกต
- ข้อค้นพบเปรียบเทียบที่นำสังเกตมาก
- ข้อค้นพบเปรียบเทียบที่นำสังเกตมากที่สุด

5.2.6 ความคิดเห็นด้านการสนับสนุนของสำนักงาน

ในด้านความคิดเห็นของสำนักงานในการสนับสนุนการพัฒนาความรู้ความสามารถของพนักงานที่เป็นอยู่ในปัจจุบันนั้นพบว่า ทุกสำนักงานมีแนวทางการสนับสนุนให้เกิดการเพิ่มพูนความรู้ของสถาปนิกในสำนักงานของตน โดยแตกต่างกันไปตามกำลังและความสามารถของแต่ละสำนักงาน

จากตารางเปรียบเทียบความคิดเห็นด้านการสนับสนุนของสำนักงาน พิจารณาตั้งแต่การกระจายข่าวสารและความรู้ต่างๆให้สถาปนิกในบริษัท จะเห็นได้ว่าเกือบทุกสำนักงานมีนโยบายในการกระจายข่าวสาร โดยสำนักงานที่ไม่ได้กำหนดนโยบายในด้านนี้ชัดเจนให้เหตุผลว่าเป็นเพราะการกระจายข่าวเป็นไปในลักษณะเป็นกันเองมากกว่า (Informal) ซึ่งในภาพรวมนั้นส่วนมากใช้วิธีการติดบอร์ดประกาศ – ประชาสัมพันธ์ และการพูดคุย ประชุมปรึกษากันเป็นหลัก และส่วนมากแล้วก็ได้รับการตอบรับที่ดีจากสถาปนิกในบริษัท แต่ก็พบว่าในหลายสำนักงานที่มีสถาปนิกที่ไม่ให้ความสนใจข่าวสารเหล่านี้ และทางสำนักงานเองก็ไม่ได้ติดตามหรือกระตุ้นความสนใจแต่อย่างใด

ในด้านการสนับสนุนปัจจัยการเพิ่มพูนความรู้ พบว่าสำนักงานส่วนใหญ่ใช้วิธีการซื้อหนังสือเข้าสำนักงาน และการเชิญตัวแทนผู้ผลิตวัสดุก่อสร้างมาให้ความรู้เป็นหลัก และรองลงมาคือการพาไปศึกษาดูงานทั้งในและต่างประเทศ โดยรวมแล้วสถาปนิกในสำนักงานส่วนใหญ่ให้การตอบรับและความสนใจต่อการสนับสนุนการเพิ่มพูนความรู้เป็นอย่างดี

เมื่อพิจารณาถึงความสามารถในการให้การสนับสนุนสำหรับการเข้าร่วมโครงการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่อง พบว่าจากศักยภาพและแนวทางปฏิบัติของสำนักงานในปัจจุบัน สำนักงานส่วนมากสามารถให้การสนับสนุนในด้านเวลา คือให้เวลาสถาปนิกของสำนักงานไปเข้าร่วมโครงการได้ตามความจำเป็น และสำนักงานมากกว่าครึ่งของที่ทำการวิจัย (16 จาก 25 แห่ง) มีนโยบายในการสนับสนุนด้านการเงินให้แก่พนักงานในการเข้าร่วมกิจกรรมอยู่แล้ว ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการสนับสนุนให้สถาปนิกมาเข้าร่วมโครงการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่องได้ในอนาคต

ในส่วนของความคิดเห็นด้านการบังคับใช้ผลการดำเนินการนั้น โดยส่วนมากเห็นด้วยกับการบังคับใช้ผลการเข้าร่วมโครงการกับการต่อใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ รองลงมาคือการขอเลื่อนระดับใบอนุญาต โดยให้เหตุผลว่าโครงการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่องนี้เป็นโครงการที่เกิดประโยชน์ทั้งกับตนเองและวงการวิชาชีพโดยรวม รวมทั้งไม่ได้มีความซับซ้อนหรือยุ่งยากจนเกินความสามารถ แต่ทั้งนี้ก็มีข้อสังเกตที่ชัดเจนอย่างหนึ่งคือในความเห็นที่เห็นด้วยกับการกำหนดกฎในการบังคับการเข้าร่วมนั้น ให้ความเห็นที่ตรงกันว่า การบังคับควรเป็นไปในระดับที่ไม่เป็นภาระต่อผู้ปฏิบัติจนเกินไป และในระยะเริ่มแรกควรเป็นไปในระดับที่ไม่เข้มงวดมากนักเพื่อไม่ให้เกิดการต่อต้านจากสถาปนิกทั่วไป รวมทั้งควรมีมาตรการจูงใจเพื่อช่วยสนับสนุนให้เกิดการเข้าร่วมมากในระยะเริ่มแรกด้วย

5.2.7 ความคิดเห็นด้านรายวิชาที่ต้องการให้มีการจัดให้ความรู้

จากตารางเปรียบเทียบรายวิชาที่ประสบปัญหาความรู้ไม่เพียงพอและรายวิชาที่ต้องการให้มีการจัดให้ความรู้ จะเห็นได้ว่ามีความสัมพันธ์กันระหว่างรายวิชาที่ประสบปัญหาความรู้ไม่เพียงพอและรายวิชาที่ต้องการให้มีการจัดให้ความรู้ เป็นการแสดงให้เห็นถึงความต้องการและความจำเป็นในการเพิ่มพูนความรู้ในด้านนั้นๆแก่สถาปนิก

โดยจากตารางทั้งสอง สามารถสรุปข้อสังเกตได้ ดังนี้

1. รายวิชาที่ประสบปัญหาความรู้ไม่เพียงพอและรายวิชาที่ต้องการให้มีการจัดให้ความรู้มีแนวโน้มไปในทางเดียวกัน เป็นการแสดงให้เห็นถึงความต้องการและความจำเป็นในการเพิ่มพูนความรู้ในด้านนั้นๆ
2. เนื้อหารายวิชาที่ประสบปัญหาความรู้ไม่เพียงพอและต้องการให้มีการจัดให้ความรู้สำหรับสถาปนิกที่มีประสบการณ์การทำงานแต่ละช่วงแตกต่างกันออกไป อาจพิจารณาแนวทางในการดำเนินการโครงการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่องที่ตอบสนองของความต้องการที่แตกต่างกันนี้ด้วย
3. จากการสัมภาษณ์พบว่า ในรายวิชาเดียวกันที่ได้รับความสนใจจากสถาปนิกที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกันนั้น ในความต้องการก็จะแตกต่างกันไปในรายละเอียดด้วย โดยสถาปนิกที่มีประสบการณ์การทำงานน้อยนั้นต้องการเรียนรู้ในภาพรวมและทำความเข้าใจกับหลักการพื้นฐานมากกว่าการลงลึกถึงรายละเอียดในทุกขั้นตอน ส่วนสถาปนิกผู้ที่มีประสบการณ์การทำงานมากกว่านั้นต้องการทำความเข้าใจหรือการแก้ปัญหาในเรื่องนั้นๆในระดับลึก หรือเพื่อเพิ่มความเชี่ยวชาญเฉพาะทางในเรื่องนั้นๆ

โดยสรุปในส่วนรายวิชาที่ประสบปัญหาความรู้ไม่เพียงพอและรายวิชาที่ต้องการให้มีการจัดให้ความรู้พบว่า รายวิชาที่มีความจำเป็นอันดับแรกคือด้านพื้นฐานการออกแบบ รองลงมาคือ ด้านสิ่งแวดล้อมและความยั่งยืน ด้านการบริหารจัดการ และด้านการวางโครงการ ตามลำดับ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จากการพิจารณารายวิชาที่ประสบปัญหาความรู้ไม่เพียงพอและรายวิชาที่ต้องการให้มีการจัดให้ความรู้ เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์กลับไปเปรียบเทียบกับขอบเขตงานที่รับผิดชอบ จะเห็นได้ว่าสถปนิกที่รับผิดชอบงานในขอบเขตที่ต่างกันจะมีปัญหาด้านความรู้ความสามารถในเรื่องที่แตกต่างกันออกไป และมีความต้องการเพิ่มพูนความรู้ในเรื่องที่แตกต่างกันออกไปด้วย โดยเฉพาะในรายวิชาย่อยที่แตกต่างกันอย่างชัดเจน ได้แก่

1. **สถปนิกผู้รับผิดชอบงานออกแบบ** มีความต้องการการเพิ่มพูนความรู้ด้านพื้นฐานการออกแบบเป็นหลัก โดยมีด้านการวางโครงการ ด้านสิ่งแวดล้อมและความยั่งยืน และด้านการบริหารจัดการรองลงมา
รายวิชาที่สนใจมากที่สุดได้แก่เรื่องระบบวิธีเทคนิคก่อสร้าง และกฎหมาย
2. **สถปนิกผู้รับผิดชอบงานประสานงานและบริหาร** มีความต้องการการเพิ่มพูนความรู้ด้านพื้นฐานการออกแบบเป็นหลัก โดยมีด้านการวางโครงการ ด้านสิ่งแวดล้อมและความยั่งยืน ด้านการบริหารจัดการ และด้านเอกสารและสัญญาของลงมา
รายวิชาที่สนใจมากที่สุดได้แก่เรื่องระบบวิธีเทคนิคก่อสร้าง กฎหมาย การประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม การออกแบบประหยัดพลังงาน และการประมาณราคา
3. **สถปนิกผู้รับผิดชอบงานฝ่ายผลิต** มีความต้องการการเพิ่มพูนความรู้ด้านพื้นฐานการออกแบบเป็นหลัก โดยมีด้านสิ่งแวดล้อมและความยั่งยืน ด้านการวางโครงการ และด้านการบริหารจัดการรองลงมา
รายวิชาที่สนใจมากที่สุดได้แก่เรื่องระบบวิธีเทคนิคก่อสร้าง และกฎหมาย
4. **สถปนิกผู้รับผิดชอบงานควบคุมการก่อสร้าง** มีความต้องการการเพิ่มพูนความรู้ด้านพื้นฐานการออกแบบ และด้านสิ่งแวดล้อมและความยั่งยืนเป็นหลัก โดยมี ด้านการวางโครงการ และด้านการบริหารจัดการรองลงมา
รายวิชาที่สนใจมากที่สุดได้แก่เรื่องกฎหมาย การประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม การออกแบบประหยัดพลังงาน และการประมาณราคา
5. **สถปนิกผู้รับผิดชอบงานศึกษาความเป็นไปได้** มีความต้องการการเพิ่มพูนความรู้ด้านพื้นฐานการออกแบบเป็นหลัก โดยมีด้านสิ่งแวดล้อมและความยั่งยืน ด้านการวางโครงการ และด้านการบริหารจัดการรองลงมา
รายวิชาที่สนใจมากที่สุดได้แก่เรื่องระบบวิธีเทคนิคก่อสร้าง กฎหมาย การประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม การออกแบบประหยัดพลังงาน การประมาณราคา เอกสารการประมูลและสัญญา และการทำเอกสารประกอบการก่อสร้างและรายการประกอบแบบ

6. สถาบันผู้รับผิดชอบงานที่ปรึกษา มีความต้องการการเพิ่มพูนความรู้ด้านพื้นฐานการออกแบบ และด้านสิ่งแวดล้อมและความยั่งยืนเป็นหลัก โดยมี ด้านการวางโครงการ และด้านการบริหารจัดการรองลงมา
รายวิชาที่สนใจมากที่สุดได้แก่เรื่องการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม การประมาณราคา และเอกสารการประมูลและสัญญา

จากผลการวิจัยสามารถสังเกตได้ถึงความสัมพันธ์ระหว่างรายวิชาที่รับมอบหมาย ซึ่งสามารถพิจารณาประยุกต์ใช้ได้กับการวางแผนทางโครงการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่อง โดยอาจพิจารณาแบ่งกลุ่มเนื้อหาวิชาหรือกิจกรรมเพื่อสถาบันผู้รับผิดชอบงานที่มีขอบเขตต่างกัน รวมทั้งพิจารณาร่วมกับจำนวนของสถาบันที่รับมอบหมายในด้านต่างๆ เพื่อเป็นการประมาณการจำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรม และเพื่อพิจารณาประกอบความจำเป็นของเนื้อหาวิชาที่ควรจัดได้

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางเปรียบเทียบความคิดเห็นด้านรูปแบบการจัดโครงการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่อง

กลุ่มตัวอย่างในการทำแบบสอบถาม

สถานิก	จำนวน	การสอน					กิจกรรม							participation				ปัจจัยเข้าร่วม									
		จัดหลักสูตร	ต้น	กลาง	ยาว	e-learning	activity	workshop	trip	forum	seminar (expert)	อบรมตามบริษัท	comtemp	exhibition	participate	audience	lecturer	coordinator	เนื้อหา	วิทยากร	รูปแบบ	บรรยากาศ	ความสะดวก	สถานที่	การเดินทาง	วันเวลา	ระยะเวลา
0 - 2 ปี	26	26	10	6	2	18	26	20	20	12	0	2	0	26	26	0	6	14	14	6	4	10	14	8	14	14	8
2 - 5 ปี	30	30	14	4	2	12	30	24	26	8	0	0	0	30	30	2	6	16	16	8	2	14	16	14	16	14	
6 - 10 ปี	20	20	6	6	2	14	20	18	18	6	2	0	0	20	20	0	6	12	12	6	6	12	8	10	10	10	
11 - 15 ปี	12	12	4	4	0	8	12	6	10	6	0	0	0	10	10	2	0	12	10	6	2	10	10	10	10	10	
16 - 20 ปี	8	8	6	0	0	4	8	4	4	2	0	0	0	8	8	0	0	6	4	0	0	4	6	6	2	2	
> 20 ปี	8	8	6	2	0	4	8	6	4	4	0	0	0	6	6	2	2	6	6	0	0	8	6	6	6	6	
	104	104	46	22	6	60	102	80	82	38	2	2	0	100	100	6	20	66	62	26	14	58	60	50	50		

กลุ่มตัวอย่างในการสัมภาษณ์

สำนักงาน	จำนวน	การสอน					กิจกรรม							participation				ปัจจัยเข้าร่วม									
		จัดหลักสูตร	ต้น	กลาง	ยาว	e-learning	activity	workshop	trip	forum	seminar (expert)	อบรมตามบริษัท	comtemp	exhibition	participate	audience	lecturer	coordinator	เนื้อหา	วิทยากร	รูปแบบ	บรรยากาศ	ความสะดวก	สถานที่	การเดินทาง	วันเวลา	ระยะเวลา
0 - 2 ปี	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2 - 5 ปี	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6 - 10 ปี	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
11 - 15 ปี	2	2	2	0	0	2	2	2	1	0	0	0	0	2	2	1	2	2	2	0	0	0	2	2	0	0	
16 - 20 ปี	4	4	4	2	1	3	4	2	3	2	0	1	1	4	4	1	2	4	4	2	2	3	3	3	2	2	
> 20 ปี	19	19	15	7	2	14	19	10	17	12	0	0	0	18	17	8	5	17	17	3	1	9	12	12	4	4	
	25	25	21	9	3	19	25	14	22	15	0	1	1	24	23	10	9	23	23	5	3	12	17	17	6	6	

รวมกลุ่มตัวอย่างในการทำแบบสอบถามและการสัมภาษณ์

รวม	จำนวน	การสอน					กิจกรรม							participation				ปัจจัยเข้าร่วม									
		จัดหลักสูตร	ต้น	กลาง	ยาว	e-learning	activity	workshop	trip	forum	seminar (expert)	อบรมตามบริษัท	comtemp	exhibition	participate	audience	lecturer	coordinator	เนื้อหา	วิทยากร	รูปแบบ	บรรยากาศ	ความสะดวก	สถานที่	การเดินทาง	วันเวลา	ระยะเวลา
0 - 2 ปี	26	26	10	6	2	18	26	20	20	12	0	2	0	26	26	0	6	14	14	6	4	10	14	8	14	14	8
2 - 5 ปี	30	30	14	4	2	12	30	24	26	8	0	0	0	30	30	2	6	16	16	8	2	14	16	14	16	14	
6 - 10 ปี	20	20	6	6	2	14	20	18	18	6	2	0	0	20	20	0	6	12	12	6	6	12	8	10	10	10	
11 - 15 ปี	14	14	6	4	0	10	14	8	12	7	0	0	0	12	12	3	2	14	12	6	2	10	12	10	10		
16 - 20 ปี	12	12	10	2	1	7	10	6	7	4	0	1	1	12	12	1	2	10	8	2	2	7	9	4	4		
> 20 ปี	27	27	21	9	2	18	27	18	21	16	0	0	0	24	23	10	7	23	23	3	1	17	18	18	10	10	
	129	129	67	31	9	79	127	94	104	53	2	2	1	124	123	16	29	89	85	31	17	70	77	56	56		

ประเด็นเปรียบเทียบที่น่าสังเกต
 รายละเอียดที่น่าสังเกต
 ประเด็นเปรียบเทียบที่น่าสังเกตมาก
 รายละเอียดที่น่าสังเกตมาก

5.2.8 ความคิดเห็นด้านรูปแบบการจัดโครงการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่อง

จากตารางเปรียบเทียบความคิดเห็นด้านรูปแบบการจัดโครงการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่อง จะเห็นได้ว่า กลุ่มตัวอย่างเกือบทั้งหมดมีความต้องการให้มีการจัดรูปแบบกิจกรรมในโครงการที่มีทั้งการจัดหลักสูตรให้ความรู้ร่วมกับการจัดกิจกรรมเสริม ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด (สถาปนิกระดับผู้บริหารทั้ง 25 คน) คือต้องการให้กิจกรรมในโครงการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่องนั้นเป็นกิจกรรมที่มีความแปลกใหม่ น่าสนใจ และมีความหลากหลาย และเน้นการได้รับความรู้จริง ความรู้ใหม่ที่ไม่เหมือนกับที่มีการเปิดหลักสูตรการเรียนการสอนทางวิชาการในสถาบันการศึกษา และไม่ต้องกรรูปแบบของการจัดหลักสูตรให้ความรู้แบบบรรยายเพียงอย่างเดียวเช่นที่ในปัจจุบันมีองค์กรวิชาชีพดำเนินการจัดอยู่ โดยให้เหตุผลว่าการบรรยายแบบเดิมนั้นมีการจัดกันมากอยู่แล้ว และส่วนมากเป็นเรื่องซ้ำๆ เดิม เนื้อหา และวิทยากรเหมือนเดิม ทำให้ไม่ได้รับความสนใจ หากมีการจัดโครงการใหม่ขึ้นมาแต่ใช้วิธีการเดิมน่าจะไม่สามารถดึงดูดความสนใจได้ และจะทำให้โครงการไม่ประสบความสำเร็จในที่สุด

ในประเด็นของการเข้าร่วมพบว่ากลุ่มตัวอย่างเกือบทั้งหมดสนใจเข้าร่วมโครงการเป็นอย่างดี โดยส่วนมากต้องการเป็นผู้เข้าร่วมกิจกรรมเป็นหลัก โดยมีข้อสังเกตคือ นอกจากการเป็นผู้เข้าร่วมอย่างเดียวแล้ว สถาปนิกทุกช่วงประสบการณ์การทำงานยังมีความสนใจเข้าร่วมเป็นผู้ประสานงานในการดำเนินการโครงการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่องนี้ด้วย และสถาปนิกที่มีประสบการณ์การทำงานมากก็ยังคงเต็มใจเข้าร่วมในฐานะผู้ให้ความรู้และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ด้วย ซึ่งนับได้ว่าเป็นแนวโน้มที่ดีที่จะสนับสนุนให้โครงการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่องนี้สามารถดำเนินการได้จริง

เมื่อพิจารณาถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อความสนใจและความสะดวกในการเข้าร่วมพบว่า ประเด็นที่ได้รับความคิดเห็นสูงสุดคือเนื้อหาและวิทยากร โดยกลุ่มตัวอย่างให้เหตุผลตรงกัน (ดังที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้นบางส่วน) ว่าควรเป็นเนื้อหาที่น่าสนใจและได้ประโยชน์จริงๆ มีความน่าสนใจ แปลกใหม่ และโดยเฉพาะควรเป็นวิทยากรที่มีความน่าสนใจ เป็นวิทยากรกลุ่มใหม่ๆที่ไม่ซ้ำกับที่ในปัจจุบันมีการจัดบรรยายกันเป็นประจำ เพื่อให้เกิดความน่าสนใจและสามารถดึงดูดสถาปนิกให้เข้าร่วมได้ เพื่อให้โครงการประสบความสำเร็จและดำเนินการต่อไปได้ในระยะยาว

นอกจากปัจจัยด้านเนื้อหาและวิทยากรแล้ว ปัจจัยอื่นๆที่รองลงมาได้แก่ สถานที่การจัดกิจกรรมและการเดินทาง วันเวลา ระยะเวลาของกิจกรรมที่เหมาะสมและสะดวกต่อสถาปนิกที่ทำงานประจำ และปัจจัยด้านค่าใช้จ่ายที่มีผลต่อสถาปนิกกลุ่มที่ประสบการณ์การทำงานน้อย (เงินเดือนน้อยกว่าสถาปนิกที่มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า)

5.2.9 สรุปรวบรวมผลการวิเคราะห์ข้อมูลและความคิดเห็น

ในภาพรวมแล้ว บุคลากรสถาปนิกในทุกช่วงอายุการทำงานล้วนประสบปัญหาความรู้ความสามารถ และทักษะการทำงานไม่เพียงพอหรือไม่ทันสมัย โดยประเด็นปัญหาที่พบจะมีความคล้ายคลึงกันตามกลุ่มของช่วงอายุการทำงาน กลุ่มความสนใจ กลุ่มขอบเขตหน้าที่รับผิดชอบในการทำงาน และตามความสนใจพื้นฐาน เป็นต้น โดยสาเหตุหนึ่งของการประสบปัญหาความรู้ไม่เพียงพอนี้เนื่องมาจากการขาดแหล่งรวบรวมและเผยแพร่ความรู้ที่เหมาะสม มีความน่าเชื่อถือ และมีความสะดวกในการเข้าถึงความรู้เหล่านั้น

เนื้อหาของความรู้ที่สถาปนิกประสบปัญหาความรู้ไม่เพียงพอ นั้นยังสะท้อนอย่างชัดเจนจากเนื้อหาวิชาที่สถาปนิกแต่ละท่านต้องการให้มีการจัดกิจกรรมเพิ่มพูนความรู้ คือ สถาปนิกส่วนมากจะให้ความเห็นว่าต้องการให้มีการจัดกิจกรรมในเนื้อหาวิชาที่ตรงกับที่ได้แสดงความคิดเห็นไว้ว่าเป็นวิชาที่ตนเองมีความรู้ไม่เพียงพอหรือประสบปัญหาในการทำงาน แต่นอกจากนี้แล้ว จะมีเนื้อหาวิชาอีกกลุ่มหนึ่งที่สถาปนิกให้ความเห็นว่าสนใจให้มีการจัดกิจกรรม ได้แก่เนื้อหาวิชาที่กำลังเป็นที่สนใจอยู่ในขณะนั้น ในที่นี้ยกตัวอย่างเช่น เนื้อหาวิชาที่เกี่ยวกับการออกแบบเพื่อส่งเสริมอนุรักษ์พลังงาน ซึ่งเป็นเรื่องที่กำลังได้รับความสนใจอย่างมากในปัจจุบัน (ในขณะทำการวิจัย พ.ศ. 2549 – พ.ศ. 2551)

ในปัจจุบัน โครงการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่อง ยังไม่เป็นที่รู้จัก และสถาปนิกโดยรวมยังไม่มี ความเข้าใจ ในหลักการและรายละเอียดการดำเนินการเท่าที่ควร โดยที่ผ่านมาจากสภาสถาปนิกและสมาคมวิชาชีพที่เกี่ยวข้องได้มีการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับโครงการนี้ไปบ้างแล้ว แต่ยังไม่ได้มีการดำเนินการอย่างเป็นทางการ และการประชาสัมพันธ์ก็ยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าใดนัก สังเกตได้จากว่า สถาปนิกกว่าครึ่ง (จากกลุ่มตัวอย่าง) ยังไม่ทราบและไม่มี ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับโครงการนี้ แต่เมื่อได้รับการชี้แจงเบื้องต้นเกี่ยวกับหลักการและเหตุผล รวมทั้งลักษณะการดำเนินการ สถาปนิกเกือบทั้งหมด แสดงความคิดเห็นด้วยกับหลักการและสนับสนุนให้เกิดการดำเนินการโครงการจริงขึ้น มีสถาปนิกส่วนน้อยมากที่ไม่ออกความเห็นโดยให้เหตุผลว่าตนเองยังไม่มี ความเข้าใจในโครงการนี้มากพอ แต่ไม่มีผู้ใดคัดค้านหรือไม่เห็นด้วยเลย นอกจากนี้และในส่วนของสำนักงานสถาปนิกที่เป็นกลุ่มตัวอย่างยังแสดงความตั้งใจที่จะช่วยสนับสนุนในด้านต่างๆตามแต่ศักยภาพของแต่ละสำนักงานด้วย

ในส่วนจากรูปแบบการดำเนินการโครงการจริง กลุ่มตัวอย่างให้ความคิดเห็นซึ่งสามารถแยกออกได้เป็น 2 ประเด็นหลักๆ คือ

1. ความคิดเห็นเกี่ยวกับรายละเอียดการกำหนดการบังคับและการเข้าร่วมกิจกรรม ซึ่งสามารถสรุปเป็นแนวทางการบังคับและการเข้าร่วมตามอำนาจกฎหมาย ซึ่งรับผิดชอบดูแลควบคุมโดยสภาสถาปนิก
2. ความคิดเห็นเกี่ยวกับรายละเอียดการจัดกิจกรรม รูปแบบ และเนื้อหาวิชา ซึ่งสามารถสรุปเป็นแนวทางการจัดกิจกรรมโครงการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่อง ซึ่งรับผิดชอบดูแลและดำเนินการโดยสมาคมวิชาชีพสถาปัตยกรรม (สำหรับวิชาชีพสถาปัตยกรรมหลัก คือ สมาคมสถาปนิกสยามในพระบรมราชูปถัมภ์)

สภาสถาปนิก (Regulator)

จากการเก็บข้อมูล สามารถสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้ดังนี้

- สภาสถาปนิกควรรับผิดชอบในส่วนของการกำหนดหลักการ และกรอบการดำเนินการโครงการ ทำหน้าที่ควบคุมดูแลการเข้าร่วม และพิจารณาใช้ผลการเข้าร่วมกิจกรรม โดยใช้อำนาจทางกฎหมายออกข้อบังคับหรือกฎเกณฑ์การปฏิบัติที่เสมอภาคและมีความเหมาะสมเป็นไปได้สำหรับทุกฝ่าย
- การกำหนดขอบเขตและเกณฑ์การเข้าร่วมนั้นควรพิจารณาถึงศักยภาพและความพร้อมทั้งขององค์กรวิชาชีพและสถาปนิกผู้เข้าร่วม อาจดำเนินการโดยกำหนดแบ่งเป็นช่วงระยะเวลาดำเนินการ (Timeframe / Phasing) ที่สัมพันธ์กับความพร้อมของทุกฝ่ายในการพัฒนาและเข้าร่วมโครงการ
- การกำหนดรายละเอียดการเข้าร่วมในแต่ละช่วง ควรพิจารณาให้เหมาะสมกับสภาพความเป็นจริง และมีระดับความเข้มข้นของการบังคับที่เหมาะสม ควรมีการจูงใจและสนับสนุนให้เกิดการเข้าร่วม มากกว่าที่จะใช้อำนาจทางกฎหมายบังคับเพียงอย่างเดียว
- ควรเร่งให้เกิดการดำเนินการจริง เพื่อพัฒนาศักยภาพสถาปนิกและการให้บริการวิชาชีพ ส่วนหนึ่งเพื่อเตรียมความพร้อมในการรองรับการเปิดเสรีทางการค้าและบริการ

สมาคมวิชาชีพ (Implementer)

จากการเก็บข้อมูล สามารถสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้ดังนี้

- สมาคมวิชาชีพควรรับผิดชอบในส่วนของการจัดกิจกรรมในโครงการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่อง รวมทั้งประสานงานข้อมูลระบบระเบียบการร่วมกิจกรรม เพื่อส่งให้สภาสถาปนิกพิจารณาผลการเข้าร่วมกิจกรรมตามเกณฑ์ข้อบังคับการเข้าร่วม
- การจัดกิจกรรม ต้องพิจารณาให้สอดคล้องกับหลักการ และเกณฑ์ข้อบังคับของทางสภาสถาปนิก แต่ขณะเดียวกันก็ควรพิจารณาให้ตอบสนองความต้องการของสถาปนิกผู้เข้าร่วมโครงการด้วย โดยควรพิจารณาถึงความต้องการและความสนใจที่หลากหลายของสถาปนิกแต่ละกลุ่ม ได้แก่ กลุ่มของช่วงอายุการทำงาน กลุ่มความสนใจ กลุ่มขอบเขตหน้าที่รับผิดชอบในการทำงาน และตามความสนใจพื้นฐาน เป็นต้น โดยอาจจัดกิจกรรมหลายรูปแบบเพื่อตอบสนองของสถาปนิกแต่ละกลุ่มโดยเฉพาะ
- การจัดกิจกรรมนั้นควรพิจารณาให้เกิดการมีส่วนร่วมของสถาปนิก คือควรมีรูปแบบกิจกรรมที่สนับสนุนให้เกิดการมีปฏิสัมพันธ์อย่างทั่วถึง ควรมีกิจกรรมให้ร่วมปฏิบัติมากกว่าการฟังบรรยายเพียงอย่างเดียว
- ควรพิจารณาปัจจัยสนับสนุนอื่นๆประกอบด้วย เช่น การเดินทาง ระยะเวลา ค่าใช้จ่าย สถานที่ และความสะดวกรบาย เป็นต้น ซึ่งจะส่งผลถึงปริมาณและความสะดวกของผู้เข้าร่วมมากขึ้น

บทที่ 6

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

6.1 สรุปปัจจัยที่มีผลและความสัมพันธ์ต่อการกำหนดรูปแบบและแนวทางการดำเนินการ

จากการศึกษาในเบื้องต้น ได้มีการสรุปปัจจัยที่มีผลและความสัมพันธ์ต่อการกำหนดรูปแบบและแนวทางการดำเนินการจัดทำระบบและโครงการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่อง เป็น 8 ปัจจัยหลักๆด้วยกัน (กล่าวในบทที่ 3) โดยเมื่อดำเนินการศึกษารายละเอียดในขั้นตอนต่อมานั้นก็สามารถยืนยันแนวความคิดเบื้องต้นได้ว่า ปัจจัยเหล่านี้มีความสัมพันธ์ต่อการกำหนดรูปแบบและแนวทางการดำเนินการจริง โดยจากการศึกษาในรายละเอียดสามารถสรุปประเด็นความสัมพันธ์ที่ชัดเจนได้มากขึ้น ดังนี้

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการกำหนดรูปแบบโครงการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่อง	ประเด็นพิจารณา
1. หน่วยงานรับผิดชอบ องค์กรหรือสมาคมวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง	องค์กรวิชาชีพตามกฎหมาย
	สมาคมหรือองค์กรวิชาชีพอิสระ
	หน่วยงานที่ทำหน้าที่ควบคุมดูแลด้านใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ
	หน่วยงานที่ควบคุมและดำเนินโครงการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่องโดยเฉพาะ
	หน่วยงาน หรือสถาบันที่สามารถดำเนินการอบรม จัดกิจกรรม และให้ความรู้สำหรับโครงการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่องได้
หน่วยวิชาชีพในระดับต่างๆ ทั้งสำนักงานและตัวบุคคล	
2. บทบาทหน้าที่และการประสานงานขององค์กร	การแบ่งภาระหน้าที่ ความรับผิดชอบ
	การดำเนินงานต่อเนื่องเป็นองค์กรระบบ ตั้งแต่มหาวิทยาลัย การฝึกงาน และการจัดหลักสูตรอบรมในระดับต่างๆ
	การดำเนินการสนับสนุนในรูปแบบต่างๆตามกำลังความสามารถ
3. การดำเนินการให้เกิดการเข้าร่วมโครงการ	ตามความสมัครใจ - สำหรับสถาปนิกทุกระดับ- สำหรับสถาปนิกอาวุโสที่ได้รับการยกเว้นแล้ว
	การบังคับ - เพื่อผลต่อการต่ออายุใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ- เพื่อผลต่อการถือใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ- เพื่อผลการเลื่อนชั้นใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการกำหนดรูปแบบ โครงการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่อง	ประเด็นพิจารณา
4.1 การพิจารณาการเข้าร่วม ด้านการศึกษา	พื้นฐานความรู้ในระดับมหาวิทยาลัย ระดับความรู้พื้นฐาน และประสบการณ์ ระดับการเข้าร่วมโครงการอบรม
4.2 การพิจารณาการเข้าร่วม ด้านประสบการณ์การทำงาน	ความสัมพันธ์ของเนื้อหาวิชาความรู้ที่เหมาะสมกับระยะเวลา และประสบการณ์การทำงานที่ผ่านมา การบังคับทางกฎหมายเกี่ยวกับขอบเขตการปฏิบัติวิชาชีพของ สถานิกแต่ละระดับ
5. การใช้ผลการดำเนินการ	การเก็บคะแนนสะสมเพื่อใช้ในการต่อใบอนุญาตทุก 5 ปี การกำหนดเกณฑ์ขั้นต่ำที่ต้องสะสมต่อปี เพื่อมีสิทธิถือ ใบอนุญาต การกำหนดเกณฑ์ขั้นต่ำเพื่อยื่นประกอบการพิจารณาขอเลื่อนขั้น ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ การพิจารณาคะแนนพิเศษเพื่อจูงใจให้เข้าร่วม
6. กิจกรรมและรูปแบบการเข้าร่วม	1. การจัดหลักสูตรหรือเปิดอบรมให้ความรู้โดยองค์กรวิชาชีพ 2. การจัดจ้างบริษัทในสายงานที่เกี่ยวข้องมาเปิดหลักสูตรอบรม 3. การจัดกิจกรรมเพื่อเพิ่มพูนทักษะ 4. การจัดเอกสารหรือสื่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง 5. การจัดให้คำปรึกษาและพูดคุยกับผู้ที่มีประสบการณ์ 6. การเข้าร่วมกิจกรรมประจำปีขององค์กรวิชาชีพ
7. การแยกหมวดหมู่เนื้อหา และค่าน้ำหนักหน่วยกิต	แยกระดับเนื้อหาตามความยากง่าย 1. ระดับพื้นฐานเบื้องต้น 2. ระดับเฉพาะทาง 3. ระดับเฉพาะทางขั้นสูง แยกระดับเนื้อหาตามระดับการมีส่วนร่วม 1. เข้าร่วมกิจกรรม 2. ประสานงาน 3. เป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ แยกหมวดหมู่เนื้อหาตามเนื้อหาวิชา 1. หมวดบุคคลิก และคุณลักษณะ 2. หมวดวิชาการหมวดต่างๆ
8. รายละเอียดเนื้อหาวิชา	แยกรายวิชาย่อยในแต่ละหมวดหมู่

จากปัจจัยที่สรุปได้ในเบื้องต้น จะเห็นได้ว่าความสัมพันธ์ของปัจจัยนั้นส่งผลเป็น 2 ส่วนด้วยกัน คือ

1. ส่วนขององค์กรที่ทำหน้าที่วางหลักการ ควบคุม และบังคับใช้ระบบพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่อง (Regulator) ในรูปแบบขององค์กรวิชาชีพตามกฎหมาย ได้แก่ สภาสถาปนิก
2. องค์กรวิชาชีพอื่นๆที่ทำหน้าที่สนับสนุนในด้านกิจกรรมโครงการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่อง (Implementer) ในรูปแบบขององค์กรวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ สมาคมวิชาชีพสถาปัตยกรรมสาขาต่างๆ ซึ่งสำหรับวิชาชีพสถาปัตยกรรมหลักคือ สมาคมสถาปนิกสยามในพระบรมราชูปถัมภ์

ซึ่งในการเริ่มให้เกิดการดำเนินการโครงการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่องขึ้นจริงนั้น ต้องอาศัยความร่วมมือขององค์กรทั้งสองฝ่ายประสานกัน คือทางสภาสถาปนิกต้องมีการวางหลักการ กฎเกณฑ์ ระเบียบข้อบังคับต่างๆ ที่สามารถนำมาปฏิบัติได้จริง และเป็นไปในแนวทางที่ทำให้เกิดการยอมรับและร่วมมือของผู้ปฏิบัติ โดยไม่เป็นภาระต่อตัวสถาปนิกมากเกินไป ส่วนทางฝ่ายองค์กรวิชาชีพซึ่งเป็นผู้ดำเนินการจัดโครงการนั้นก็ต้องดำเนินการตามแนวทางที่สอดคล้องกับที่ทางสภาสถาปนิกได้กำหนดไว้ และจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องช่วยดำเนินการโครงการให้มีลักษณะสนับสนุนระบบพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่องนี้ คือการจัดโครงการให้มีความน่าสนใจ สามารถดึงดูดสถาปนิกให้เข้าร่วมในโครงการนี้ได้ ให้สถาปนิกผู้เข้าร่วมเห็นคุณค่าของโครงการว่าได้ประโยชน์ต่อตนเอง และวิชาชีพอย่างจริงจัง เพื่อที่ว่าเมื่อเริ่มดำเนินโครงการในระยะเริ่มต้นและได้รับความร่วมมือที่ดีแล้ว จะสามารถดำเนินโครงการต่อเนื่องในระยะยาวได้ และประสบความสำเร็จได้ในระยะเวลาอันสั้น

6.2 สรุปประเด็นพิจารณาในการกำหนดแนวทางการจัดระบบพัฒนาวิชาชีพ ต่อเนื่องและโครงการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่อง

จากผลการวิจัย สามารถสรุปประเด็นพิจารณาในการกำหนดแนวทางการจัดระบบพัฒนาวิชาชีพ ต่อเนื่องและโครงการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่องได้โดยแยกประเด็นเป็น 2 ส่วนตามองค์กรที่รับผิดชอบได้ ดังนี้

ประเด็นพิจารณา	สภาสถาปนิก (Regulator)	สมาคมวิชาชีพ (Implementer)
1. หลักการและเหตุผล	กำหนดหลักการ หลักเกณฑ์ที่ ควบคุมการปฏิบัติ	จัดโครงการที่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่ กำหนด
2. เงื่อนไขเนื้อหาวิทยากร	กำหนดกรอบกลุ่มเนื้อหาวิชาที่ เหมาะสม และให้หน่วยกิต	จัดกิจกรรมที่ตอบสนองในรายวิชาที่ กำหนด
3. รูปแบบกิจกรรมที่พิจารณา ให้หน่วยกิต	กำหนดรูปแบบกิจกรรมที่สามารถ นำมานับหน่วยกิต	จัดกิจกรรมที่มีความหลากหลายใน รูปแบบตามที่กำหนด
4. ระดับการบังคับ	กำหนดระดับการบังคับในความ เข้มข้นต่างๆ แบ่งตามช่วงเวลาที่เหมาะสมในการดำเนินการ	จัดกิจกรรมที่สามารถรองรับความ ต้องการในช่วงเวลาการดำเนินการ บังคับที่แตกต่างกัน

ประเด็นพิจารณา	สภาสถาบัน (Regulator)	สมาคมวิชาชีพ (Implementer)
5. คำนวณน้ำหนักหน่วยกิต	กำหนดเกณฑ์น้ำหนักในการพิจารณาหน่วยกิต	จัดกิจกรรมที่มีคุณสมบัติหลากหลายตามที่กำหนด
6. ผู้จัดกิจกรรม (provider)	กำหนดคุณสมบัติ และระเบียบปฏิบัติสำหรับผู้จัดกิจกรรม	เข้าร่วมเป็นผู้จัดกิจกรรม ดำเนินการตามระเบียบปฏิบัติที่กำหนด
7. การประชาสัมพันธ์	ประชาสัมพันธ์ระบบพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่องให้แก่สมาชิกสภาสถาบัน ให้ข้อมูลที่ชัดเจนและถูกต้องเกี่ยวกับหลักการ แนวคิด วัตถุประสงค์ ประโยชน์ และการบังคับใช้ เป็นต้น	ประชาสัมพันธ์รายละเอียดกิจกรรมต่างๆ ในโครงการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่องที่สามารถนำไปพิจารณานับหน่วยกิตกับทางสภาสถาบันได้ ให้ข้อมูลล่วงหน้าเพื่อช่วยการวางแผนและตัดสินใจของสถาบัน
8. การดำเนินการในช่วงต่างๆ	พิจารณาความเข้มข้นในการบังคับใช้ในช่วงต่างๆ ดำเนินการติดตามควบคุม ประเมินผล และปรับแก้ไขแนวทางการดำเนินการในช่วงถัดไป เพื่อให้เกิดความเหมาะสมและสนับสนุนการเข้าร่วมของสถาบัน	จัดกิจกรรมที่สามารถรองรับความต้องการในช่วงเวลาการดำเนินการบังคับที่แตกต่างกัน

จากประเด็นพิจารณาในการกำหนดแนวทางการจัดระบบและโครงการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่องที่สรุปนี้สามารถอภิปรายในรายละเอียดแยกได้เป็นหัวข้อต่างๆตามลำดับ

6.2.1 หลักการและเหตุผล

จากการวิจัยพบว่าในปัจจุบัน การควบคุมดูแลและการพัฒนาวิชาชีพสถาปัตยกรรมในประเทศไทยยังไม่มี การดำเนินการอย่างเป็นระบบที่ครบสมบูรณ์ และไม่ได้เป็นไปตามแนวปฏิบัติสากลซึ่งทางสภาสถาบันได้ตระหนักถึงความสำคัญของการจัดวางแนวทางการพัฒนาวิชาชีพให้เกิดเป็นระบบที่สมบูรณ์ รวมทั้งเพื่อพัฒนาศักยภาพเพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการเปิดเสรีการค้าและบริการ ทางสภาสถาบันจึงได้มีแนวความคิดในการจัดวางแนวทางการพัฒนาวิชาชีพสถาปัตยกรรมให้เทียบเท่ามาตรฐานสากล ซึ่งรวมถึงระบบพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่องด้วย

กระบวนการการพัฒนาวิชาชีพสถาปัตยกรรมในระดับสากลนั้น ประกอบด้วยขั้นตอนการพัฒนาแบ่งได้เป็น 4 ขั้นตอนตามลำดับการเข้าสู่วิชาชีพ ได้แก่ 1) การศึกษาเพื่อปูพื้นฐานบุคลากรวิชาชีพทางสถาปัตยกรรม 2) การฝึกปฏิบัติวิชาชีพเมื่อสำเร็จการศึกษาก่อนเข้าสู่วิชาชีพ 3) การสอบรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ และ 4) การพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่องตลอดอายุการปฏิบัติวิชาชีพ

ระบบพัฒนานาวิชาชีพอ่อนนี้ เป็นระบบที่สอดคล้องกับแนวปฏิบัติวิชาชีพสากล เป็นการรักษาและเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถและทักษะที่จำเป็นในการปฏิบัติวิชาชีพสำหรับสถาปนิกผู้ปฏิบัติวิชาชีพในทุกระดับ เพื่อให้สถาปนิกมีความรู้ความสามารถที่เหมาะสมต่อสภาวการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ และสามารถปฏิบัติวิชาชีพได้อย่างมีคุณภาพตามมาตรฐานสากล โดยการเข้าร่วมโครงการพัฒนานาวิชาชีพอ่อน

โครงการพัฒนานาวิชาชีพอ่อนเป็นแนวทางในการบริหารจัดการองค์ความรู้ (Knowledge Management) โดยเป็นโครงการที่สนับสนุนการแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างสมาชิกในวิชาชีพสถาปัตยกรรมหลัก เพื่อให้เกิดการส่งต่อ ถ่ายทอดความรู้ระหว่างสถาปนิกในแต่ละช่วงอายุ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้และพัฒนาองค์ความรู้ในภาพรวมของวิชาชีพได้เร็วขึ้น รวมทั้งเป็นการลดความผิดพลาดที่อาจเกิดขึ้นซ้ำซ้อนจากความไม่รู้ของสถาปนิกให้ลดน้อยลง เนื่องจากมีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์จากผู้ที่เคยประสบมาก่อน นอกจากนี้แล้วยังเป็นการกระตุ้นให้เกิดความร่วมมือและความเป็นหนึ่งเดียวขององค์กรวิชาชีพโดยรวม โดยการแลกเปลี่ยนของสมาชิกสถาปนิกในรูปแบบต่าง ๆ นั้นจะเป็นการกระตุ้นให้เกิดการให้และการรับในเครือข่ายขององค์กรวิชาชีพ สร้างความรู้สึกเป็นส่วนร่วมที่มากขึ้น

ในการกำหนดหลักการ หลักเกณฑ์ที่ควบคุมการปฏิบัติเป็นหน้าที่ตามอำนาจกฎหมายของสภาสถาปนิก แต่ทั้งนี้แล้วจำเป็นต้องพิจารณาจากรากฐานความเหมาะสมของผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายประกอบด้วย เพื่อให้ได้หลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติที่มีความเป็นไปได้ในการดำเนินการจริง (Practical) และได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่าย โดยในการวางแนวทางปฏิบัตินี้ องค์กรวิชาชีพอื่น ๆ ควรให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูลและความคิดเห็นเพื่อประกอบการพิจารณาตัดสินใจของสภาสถาปนิก รวมทั้งควรตกลงและทำความเข้าใจให้ตรงกันในเรื่องของบทบาทหน้าที่รับผิดชอบ และบทบาทในการสนับสนุนการดำเนินการในภาพรวมที่สอดคล้องกันทั้งระบบ เพื่อการดำเนินการที่มีประสิทธิภาพและประสบผลสำเร็จ

6.2.2 เจือไนเนื้อหาวิทยวิชา

จากหลักการและแนวทางในการจัดระบบพัฒนานาวิชาชีพอ่อน และจากการสรุปหลักการที่เกี่ยวข้องกับมาตรฐานสากลด้านความรู้และคุณสมบัติของผู้ปฏิบัติวิชาชีพสถาปัตยกรรม ผู้วิจัยสรุปรวบรวมและเสนอแนวทางในการกำหนดเจือไนเนื้อหาวิทยวิชาที่ควรจัดกิจกรรมและให้ความรู้ได้ดังต่อไปนี้

1. **ทบทวนความรู้ความสามารถและทักษะที่มีอยู่ (Maintaining Existing Skills)** ทบทวนความรู้ความเข้าใจ แก้อัปเดตหรือตอบปัญหาข้อสงสัยในเรื่องต่างๆ ที่เคยประสบ
2. **เพิ่มพูนความรู้ความสามารถและทักษะ (Broadening Knowledge)** เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจในรายละเอียด มีความเชี่ยวชาญมากขึ้น สามารถคิดวิเคราะห์ในเรื่องต่างๆ ให้สอดคล้องกันได้ดียิ่งขึ้น

3. ขยายขอบเขตความรู้ความสามารถและทักษะ (Exploring New Areas) เพื่อเพิ่มศักยภาพที่กว้างขวางและหลากหลายมากขึ้น เป็นการสนับสนุนการปฏิบัติวิชาชีพในขอบเขตเดิมให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

ในส่วนของเนื้อหารายวิชา จากการวิจัยสามารถสรุปแนวทางการกำหนดหมวดหมู่เนื้อหาวิชาสำหรับโครงการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่องสำหรับวิชาชีพสถาปัตยกรรมหลัก โดยผู้วิจัยทำการพิจารณารวบรวมหัวข้อเนื้อหาจากกรณีศึกษาทั้งหมดรวมกัน และพิจารณาเพิ่มเติมจากหลักการที่เกี่ยวข้องกับมาตรฐานสากลด้านความรู้และคุณสมบัติของผู้ปฏิบัติวิชาชีพสถาปัตยกรรมรวมด้วย เช่น มาตรฐานของ AIA และ AACA เป็นต้น โดยได้ทำการจัดแบ่งกลุ่มเป็นหมวดหมู่ที่ชัดเจนมากขึ้น มีรายละเอียดดังนี้

ด้านพื้นฐานการออกแบบ (Design)

- ความรู้ด้านทฤษฎีใหม่ทางสถาปัตยกรรมและศิลปะ
- การออกแบบโครงสร้างอาคาร
- ระบบวิธีการก่อสร้าง และเทคนิคการก่อสร้าง (Construction Technique)
- การออกแบบประสานงานระบบวิศวกรรม (Engineering Systems Coordination)
- กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบ
- การออกแบบภาชนะนำสบายภายในอาคาร
- การออกแบบเพื่อป้องกันอุบัติเหตุ (เช่น แผ่นดินไหว คลื่นยักษ์และแรงลม)
- การออกแบบโดยอาศัยแนวคิดทางสถาปัตยกรรมไทยและสถาปัตยกรรมพื้นถิ่น (Traditional and Vernacular Architecture)

ด้านการวางแผนโครงการ (Project Planning)

- การพัฒนาโครงการ (Project Development) และวางแผนโครงการ (Project Programming)
- การพิจารณาวางแผนด้านการออกแบบสถาปัตยกรรม (Architectural Planning)
- การพิจารณาด้านโครงสร้างและงานระบบวิศวกรรม (Building and Engineering Programming) และการพิจารณาด้านเทคนิคและวิธีการก่อสร้าง (Construction Programming)
- การพิจารณาด้านเศรษฐศาสตร์และการเงิน (Project Financial Planning)
- การพิจารณาด้าน การลงทุน (Investment Planning)

ด้านสิ่งแวดล้อมและการออกแบบเพื่อความยั่งยืน (Environmental Sustainability)

- การพิจารณาผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม (Environmental Impact Assessment)
- การออกแบบเพื่อประหยัดพลังงาน (Energy Conscious Design)
- การออกแบบสถาปัตยกรรมสีเขียว (Green Architecture)

ด้านการบริหารจัดการ (Management)

- ความรู้ด้านการบริหารจัดการโครงการ (Project Management)
- ความรู้ด้านการบริหารจัดการสำนักงาน (Office Management)
- การบริหารจัดการงานก่อสร้าง (Construction Management)
- การบริหารจัดการทรัพยากรกายภาพ (Facilities Management)
- การบริหารจัดการความเสี่ยง (Risk Management)
- การวิเคราะห์ราคาค่าก่อสร้าง (Quantity Surveyor)

ด้านเอกสารและการทำสัญญา (Documentation and Contract)

- เอกสารการประมูลและสัญญา (Bidding and Contract Document)
- การประมูลและการต่อรอง (Bidding and Negotiation)
- การทำเอกสารก่อสร้างและรายการประกอบแบบ (Construction and Specification Documents)

ด้านการปฏิบัติวิชาชีพ (Professional Practice)

- การปฏิบัติวิชาชีพในระดับสากล
- จรรยาบรรณ

ด้านอื่นๆ

- ความรู้ด้านการวางผัง วางโครงการ และวางผังชุมชน (urban design, planning, and planning process)
- ความรู้ด้านเทคโนโลยี สารสนเทศ
- อื่นๆ

หมวดหมู่เนื้อหาวิชาที่กำหนดนี้เป็นการเสนอแนวทางกำหนดกรอบในระดับของทางสภาสถาปนิกเพื่อใช้พิจารณารับรองเนื้อหาวิชาของผู้จัดกิจกรรมที่เสนอเนื้อหาวิชาและกิจกรรมต่างๆในการเข้าร่วม ส่วนในรายละเอียดปลีกย่อยของการจัดกิจกรรมหรือรายวิชาต่างๆนั้น เป็นหน้าที่ขององค์กรวิชาชีพที่เป็นผู้จัดกิจกรรมที่ต้องดำเนินการเองตามความเหมาะสม เช่น ในหัวข้อการบริหารจัดการโครงการ (Project Management) อาจมีการจัดสอนเกี่ยวกับการศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการ บทบาทและหน้าที่ของผู้บริหารจัดการโครงการ ขอบเขตความรับผิดชอบของงานบริหารจัดการโครงการ หรือการตอบปัญหาและข้อสงสัยที่พบบ่อยในงานบริหารจัดการโครงการแต่ละประเภท โดยเฉพาะ เป็นต้น ซึ่งทางผู้จัดกิจกรรมต้องให้สภาสถาปนิกอนุมัติและรับรองรายวิชาที่จัดนี้ก่อนจึงสามารถดำเนินการได้

6.2.3 รูปแบบกิจกรรมที่พิจารณาให้หน่วยกิต

ในส่วนของการพิจารณารูปแบบกิจกรรมที่สามารถนับรวมเข้ากับโครงการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่องได้นั้น ควรมีช่องทางในการเข้าร่วมและรูปแบบกิจกรรมที่แตกต่างกัน เพื่อตอบสนองความสนใจและความพร้อมของสถาปนิกแต่ละกลุ่มที่ต่างกัน ดังนี้

ช่องทางการมีส่วนร่วมในระดับต่างๆ

1. เป็นผู้เข้าร่วมกิจกรรม เช่น เป็นผู้ฟัง ผู้เรียน ผู้เข้าร่วมสัมมนา เป็นต้น
2. เป็นผู้ประสานงาน เช่น เป็นกรรมการในองค์กรวิชาชีพ เป็นผู้จัดกิจกรรมในกิจกรรมต่างๆในโครงการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่อง เป็นต้น
3. เป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ เช่น เป็นผู้บรรยาย ผู้ทำวิจัยหรือตีพิมพ์บทความวิชาการทางวิชาชีพสถาปัตยกรรม เป็นต้น

รูปแบบกิจกรรมที่สามารถนำมาพิจารณาเข้าร่วม จากการศึกษาได้พิจารณาแล้วว่าแนวทาง การเร่งรัดพัฒนาวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันในระดับ สากลของทางสภาสถาปนิกได้รวบรวมแนวทางที่เป็นไปได้และมีความเหมาะสมกับรูปแบบการปฏิบัติ วิชาชีพและแนวทางการศึกษาทางวิชาการที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพสถาปัตยกรรมหลักในประเทศไทย จึง ยึดรูปแบบกิจกรรมตามร่างของสภาเพื่อเสนอเป็นแนวทางการดำเนินการจริงต่อไป สามารถสรุปเป็น หัวข้อ ได้แก่

1. การเข้าร่วมกิจกรรมเรียนรู้และเพิ่มขีดความรู้และทักษะ
2. การทำงานวิจัยและศึกษา
3. การนำเสนองาน / บทความทางวิชาการ และ/หรือ วิชาชีพในสาขาตน
4. งานตีพิมพ์บทความทางวิชาการ และ/หรือ วิชาชีพ และหนังสือ
5. งานให้บริการเพื่อพัฒนาวิชาชีพ
6. งานสนับสนุนและจรรโลงวิชาชีพ
7. อื่นๆที่สภาสถาปนิกรับรอง

6.2.4 ระดับการบังคับ

จากการวิจัยพบว่า สถาปนิกส่วนใหญ่ได้ให้ความเห็นว่าควรแบ่งช่วงระยะเวลาการบังคับเป็น ช่วงย่อยที่สัมพันธ์กับความเข้มข้นของการบังคับการเข้าร่วม เพื่อให้สถาปนิกได้มีการปรับตัวสำหรับ การเข้าร่วมโครงการที่จะเกิดขึ้นใหม่นี้ ส่งผลให้ในการวางแผนดำเนินการนั้นควรมีการแบ่งช่วง ดำเนินการตามศักยภาพและความพร้อมของสถาปนิกและองค์กรวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยจึงเสนอ แนวความคิดในการดำเนินการโดยเริ่มดำเนินการด้วยวิธีการจูงใจในช่วงแรก ก่อนที่จะมีการบังคับใช้ เพื่อการต่ออายุใบอนุญาตประกอบวิชาชีพเมื่อมีการดำเนินการที่สมบูรณ์และเป็นระบบมากกว่านี้ โดย แบ่งช่วงระยะเวลาย่อย (Timeframe / Phasing) พิจารณาสัมพันธ์กับช่วงอายุการต่อใบอนุญาต ซึ่งใน ปัจจุบันสำหรับวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมของไทยนั้นคือ 5 ปี

6.2.5 คำนำนักหน่วยกิต

จากการวิจัยพบว่า คำนำนักหน่วยกิตเป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลถึงการยอมรับและการเข้าร่วมโครงการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่องเป็นอย่างมาก โดยสถาปนิกส่วนใหญ่เห็นด้วยกับหลักการและแนวปฏิบัติในการดำเนินการระบบและโครงการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่อง แต่ยังมีความกังวลถึงการเพิ่มภาระรับผิดชอบของตนเอง รวมทั้งความไม่พร้อมขององค์กรวิชาชีพที่สนับสนุน ซึ่งจะส่งผลให้ไม่สามารถปฏิบัติตามข้อบังคับได้ โดยเฉพาะในการเริ่มดำเนินการโครงการในช่วงแรก

ดังนั้น จากที่ผู้วิจัยได้เสนอแนวทางให้ดำเนินการโดยแบ่งช่วงระยะเวลา (Timeframe / Phasing) โดยเริ่มดำเนินการตั้งแต่การจูงใจในช่วงแรกนั้น จึงควรมีการกำหนดหน่วยกิตที่บังคับให้สัมพันธ์กับความเข้มข้นของการบังคับการเข้าร่วมในช่วงต่างๆกันนี้ โดยแยกเป็นระดับความเข้มข้นต่างๆ ของการบังคับหน่วยกิตสะสม เริ่มจากน้อยไปมากตามช่วงเวลาของการดำเนินการโครงการ เพื่อให้สอดคล้องการศักยภาพขององค์กรและให้สมาชิกสถาปนิกได้มีเวลาปรับตัวในการเข้าร่วม

ผู้วิจัยสรุปเสนอแนวทางการพิจารณาระดับหน่วยกิต แยกได้เป็น 2 ส่วนด้วยกัน คือ

1. หน่วยกิตบังคับรวมต่อปี และหน่วยกิตบังคับรวมต่อช่วงอายุใบอนุญาต

ในการวิจัย ผู้วิจัยได้ยึดแนวทางตามร่างของสภาสถาปนิกเป็นต้นแบบในการกำหนดหน่วยกิตบังคับ โดยกำหนดให้เป็นแนวทางสูงสุดที่พึงปฏิบัติได้ในอนาคต แต่ในช่วงเวลาดังแต่เริ่มดำเนินการจนกว่าจะถึงระยะเวลาที่สามารถปฏิบัติตามแนวทางสูงสุดได้นั้น ควรมีการแบ่งช่วงระยะเวลาดำเนินการออกเป็นช่วงย่อยๆ ตามระดับความเข้มข้นของการบังคับใช้ผลการดำเนินการ

จากการวิจัย ผู้วิจัยสรุปและเสนอแนวทางสำหรับการกำหนดหน่วยกิตบังคับรวมแยกเป็น 4 ระดับด้วยกันคือ

1. 1-5 ปีแรก*ใช้การจูงใจทั้งหมดเพื่อสิทธิลดหย่อนค่าต่ออายุใบอนุญาต
หน่วยกิตรวม 30 หน่วยกิต เฉลี่ย ปีละ 6 หน่วยกิต
นับจำนวนหน่วยกิตที่ต้องสะสมตามอายุใบอนุญาตที่เหลืออยู่
2. 5 ปีต่อมา ใช้การบังคับเพื่อการต่ออายุใบอนุญาต
หน่วยกิตรวม 30 หน่วยกิต เฉลี่ย ปีละ 6 หน่วยกิต
กำหนดหน่วยกิตที่พิจารณาจากอย่างน้อย 3 รูปแบบกิจกรรม
ใช้การจูงใจเพื่อสิทธิลดหย่อนค่าต่ออายุใบอนุญาต
หน่วยกิตรวม 60 หน่วยกิต เฉลี่ย ปีละ 12 หน่วยกิต

3. 5 ปีต่อมา ใช้การบังคับเพื่อการต่ออายุใบอนุญาต

หน่วยกิตรวม 60 หน่วยกิต เฉลี่ย ปีละ 12 หน่วยกิต

กำหนดหน่วยกิตที่พิจารณาจากอย่างน้อย 3 รูปแบบกิจกรรม

ใช้การจูงใจเพื่อสิทธิลดหย่อนค่าต่ออายุใบอนุญาต

หน่วยกิตรวม 60 หน่วยกิต เฉลี่ย ปีละ 12 หน่วยกิต

โดยกำหนดหน่วยกิตขั้นต่ำต่อปี ปีละ 9 หน่วยกิต

4. 5 ปีต่อมา ใช้การบังคับแบบเต็มรูปแบบเพื่อการต่ออายุใบอนุญาต

หน่วยกิตรวม 60 หน่วยกิต เฉลี่ย ปีละ 12 หน่วยกิต

กำหนดหน่วยกิตที่พิจารณาจากอย่างน้อย 3 รูปแบบกิจกรรม

และกำหนดหน่วยกิตขั้นต่ำต่อปี ปีละ 9 หน่วยกิต

(1-5 ปีแรก พิจารณาตามอายุใบอนุญาตที่เหลืออยู่เป็นรายบุคคล)

2. คำน้ำหนักหน่วยกิตที่พิจารณาให้ในการเข้าร่วมในรูปแบบต่างๆ

ในการวิจัย ผู้วิจัยได้ยึดแนวทางตามร่างเบื้องต้นของสภาสถาปนิกเป็นต้นแบบในการกำหนดค่าน้ำหนักหน่วยกิต แต่ทั้งนี้แล้วเมื่อพิจารณาร่วมกับข้อกำหนดในการสะสมหน่วยกิตของแต่ละช่วงดำเนินการจะพบว่ามีความเข้มข้นต่างกัน โดยเริ่มจากระดับความเข้มข้นน้อยเพื่อเป็นการจูงใจและให้เกิดการเข้าร่วมที่ไม่เป็นภาระจนเกินไป

กิจกรรม	รายละเอียด	หน่วยกิตต่อกิจกรรม	หน่วยกิตมากที่สุดต่อปี
1. การเข้าร่วมกิจกรรม (ชุมนุมวิชาการ Conventions, ประชุมวิชาการ Conferences, การสัมมนา Seminars, การสัมมนาเชิงปฏิบัติการ Workshops, ปาฐกถา Talks, รายวิชา Courses, การดูงานทางเทคนิค Technical Visits, อื่นๆ)	1. จัดโดยสภาสถาปนิก / สมาคมวิชาชีพ		
	1.1 ระดับชาติ	2	4
	1.2 ระดับนานาชาติ	4	8
	2. จัดโดยผู้อื่นที่สภาสถาปนิกรับรอง		
	2.1 ระดับชาติ	1	2
	2.2 ระดับนานาชาติ	1	2
	3. การดูงานทางเทคนิค	1	2
	4. การเข้าร่วมประชุมสภาสถาปนิก / สมาคมวิชาชีพ	1	1

กิจกรรม	รายละเอียด	หน่วยกิต ต่อกิจกรรม	หน่วยกิต มากที่สุดต่อปี
2. การทำงานวิจัยและ การศึกษาระดับ บัณฑิตศึกษา (Research And Postgraduate Studies)	1. การศึกษาต่อเต็มเวลา 12 เดือนขึ้นไป ในสาขาวิชาชีพ	8	8
	2. การศึกษาต่อเต็มเวลา 6 เดือนขึ้นไป ใน สาขาวิชาชีพ	5	5
	3. การศึกษารายวิชาไม่เต็มเวลา / การศึกษาทางไกล 2 ปีขึ้นไป ในสาขา วิชาชีพ	5	5
	4. การศึกษาแบบอื่นตามสภาฯอนุมัติ	**	**
3. การนำเสนองานวิชาการ (Presentation of Papers)	การจัดเตรียมและเสนอบทความวิชาการ ในการชุมนุมวิชาการ ประชุมวิชาการ การ สัมมนา การสัมมนาเชิงปฏิบัติการ ปาฐกถา ฯลฯ		
	1. จัดโดยสภาสถาบัน / สมาคมวิชาชีพ		
	1.1 ระดับชาติ	6	8
	1.2 ระดับนานาชาติ	8	8
	2. จัดโดยผู้อื่นที่สภาสถาบันรับรอง		
	2.1 ระดับชาติ	4	8
2.2 ระดับนานาชาติ	6	8	
4. งานตีพิมพ์หนังสือและ บทความ (Publication of Books and Articles)	1. การตีพิมพ์หนังสือที่เกี่ยวข้องตามสาขา	10	10
	2. การตีพิมพ์บทความวิชาการใน วารสารวิชาการที่เกี่ยวข้องตามสาขา	4	8
5. การให้บริการพัฒนาวิชาชีพ (Service to the Profession)	ดำรงตำแหน่งในสภาสถาบัน / สมาคม วิชาชีพ และเข้าประชุมไม่น้อยกว่า 60%		
	1. นายกและเลขาธิการสภาฯ / สมาคม	6	6
	2. กรรมการสภาฯ	4	4
	3. กรรมการสมาคมฯ	4	4
	4. ผู้แทนกรรมการ อนุกรรมการ คณะทำงาน ของสภาฯ / สมาคม	2	2

กิจกรรม	รายละเอียด	หน่วยกิตต่อกิจกรรม	หน่วยกิตมากที่สุดต่อปี
6. การสนับสนุนและจรรโลงวิชาชีพ	ทำหน้าที่สมาชิกสภาฯ / สมาคม 1. เป็นครูพี่เลี้ยง (Mentor) 2. เข้าร่วมประชุมใหญ่ประจำปีของสภาฯ 3. เข้าร่วมประชุมใหญ่ประจำปีสมาคม	4 2 2	4 2 2
7. อื่นๆ	อื่นๆที่ได้รับอนุมัติโดยสภาสถาปนิก	**	**

** หมายถึง หน่วยกิตชั่วโมงที่กำหนดโดยสภาสถาปนิก

6.2.6 ผู้จัดกิจกรรม (Provider)

จากการวิจัย เมื่อพิจารณาแล้วพบว่าร่างแนวทางการเร่งรัดพัฒนาวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันในระดับสากลของทางสภาสถาปนิกได้รวบรวมแนวทางที่เป็นไปได้และมีความเหมาะสม ผู้วิจัยได้ทำการสรุปเพิ่มเติมกลุ่มผู้จัดกิจกรรม แยกตามคุณลักษณะได้ ดังนี้

1. สมาคมวิชาชีพสถาปัตยกรรมหลัก : สมาคมสถาปนิกสยามในพระบรมราชูปถัมภ์
2. สมาคมวิชาชีพข้างเคียงที่เกี่ยวข้อง :
 - สมาคมวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมสาขาอื่น
 - สมาคมวิชาชีพอื่นๆ
3. สถาบันการศึกษาที่สภาสถาปนิกให้การรับรอง :
 - ศาสตร์ทางสถาปัตยกรรม
 - ศาสตร์สาขาอื่นที่เกี่ยวข้อง (สภาสถาปนิกให้การรับรองเป็นรายวิชา)
4. องค์กรภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องที่สภาสถาปนิกให้การรับรองเป็นรายวิชา
5. บริษัทห้างร้านผู้จำหน่ายวัสดุและอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพสถาปัตยกรรมหลักที่สภาสถาปนิกให้การรับรอง
6. อื่นๆที่สภาสถาปนิกและสมาคมวิชาชีพเห็นชอบและให้การรับรองเป็นรายวิชา

6.2.7 การประชาสัมพันธ์

ในด้านการประชาสัมพันธ์และให้ข่าวสารนั้น จะเห็นได้ว่าที่ผ่านมาทำให้ข่าวสารเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพสถาปัตยกรรมยังไม่ประสบผลสำเร็จ (กล่าวในบทที่ 5) ทั้งสภาสถาปนิก และสมาคมวิชาชีพควรมีการให้ข่าวสารและประชาสัมพันธ์ที่ทั่วถึงและสม่ำเสมอมากกว่านี้ เพื่อเป็นการกระตุ้นให้เกิดความเข้าใจ ความตระหนักในปัญหาและความสำคัญ รวมทั้งเพื่อให้สถาปนิกและฝ่ายต่างๆที่

เกี่ยวข้องได้มีเวลาเตรียมความพร้อมในการเข้าร่วมและการสนับสนุนได้อย่างเต็มที่ โดยอาจแยกได้เป็น 2 ส่วน คือ ทางฝ่ายสภาพปนิกรเป็นผู้รับผิดชอบข่าวสารและการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับหลักกรนโยบาย และแนวทางการบังคับใช้ และสมาคมวิชาชีพให้ข่าวสารและประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับรายละเอียดกิจกรรมที่ทางสมาคมเป็นผู้จัดดำเนินการ

6.3 สรุปการกำหนดรูปแบบและแนวทางที่เป็นไปได้สำหรับการดำเนินการ โครงการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่องสำหรับวิชาชีพสถาปัตยกรรมหลัก

จากการสรุปรายละเอียดการดำเนินการในแต่ละปัจจัยที่ผ่านมา สามารถสรุปรูปแบบและแนวทางที่เป็นไปได้ในการดำเนินการโครงการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่องได้เป็น 2 ส่วน คือ

1. สภาพปนิกร (Regulator)
2. สมาคมวิชาชีพ (Implementer)

โดยต้องกำหนดการดำเนินการที่สัมพันธ์กันในทุกๆ ช่วงเวลาดำเนินการ

6.3.1 สภาพปนิกร (Regulator)

จากการสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลและรายละเอียดการดำเนินการแล้ว ผู้วิจัยได้สรุปเสนอแนวทางตามประเด็นที่สรุปได้ ได้แก่

- ความรับผิดชอบในส่วนของการกำหนดหลักการ และกรอบการดำเนินการโครงการ
- การกำหนดขอบเขตและเกณฑ์การเข้าร่วมที่สัมพันธ์กับศักยภาพและความพร้อมทั้งขององค์กรวิชาชีพและสภาพปนิกรผู้เข้าร่วม
- ดำเนินการโดยกำหนดแบ่งเป็นช่วงระยะเวลาดำเนินการ (Timeframe / Phasing) ที่สัมพันธ์กับความพร้อมของทุกฝ่ายในการพัฒนาและเข้าร่วมโครงการ
- การกำหนดรายละเอียดการเข้าร่วมในแต่ละช่วง และมีระดับความเข้มข้นของการบังคับที่เหมาะสม
- มีการจูงใจและสนับสนุนให้เกิดการเข้าร่วม มากกว่าการบังคับเพียงอย่างเดียว
- ควรเร่งให้เกิดการดำเนินการจริงเพื่อรองรับการเปิดเสรีทางการค้าและบริการ

จากประเด็นสรุปข้างต้นจากผลการศึกษา ผู้วิจัยเสนอรายละเอียดแนวทางในการดำเนินการ
บังคับใช้ระบบพัฒนานาวิชาซีฟต่อเนื่องดังนี้

Phase	ระยะเวลา	การบังคับ ราย 5 ปี	หน่วยกิตรวม (60 หน่วยกิต)	การสะสมรายปี + การยกข้ามปี	การจูงใจ ด้านใบอนุญาต
1	1 – 5 ปี	จูงใจ	1 / 2	-	การต่อใบอนุญาต
2	5 ปี	บังคับ	1 / 2 + จูงใจ	-	การต่อใบอนุญาต
3	5 ปี	บังคับ	บังคับเต็มที่	จูงใจ	การต่อใบอนุญาต
4	5 ปี	บังคับ	บังคับเต็มที่	บังคับ	-
	5 ปี	บังคับ	บังคับเต็มที่	บังคับ	-
	5 ปี	บังคับ	บังคับเต็มที่	บังคับ	-

แนวทางการดำเนินการมีรายละเอียดในแต่ละช่วงดำเนินการ ดังนี้

	ปี 1	ปี 2	ปี 3	ปี 4	ปี 5	รวม	
Phase 1							
Recommend	6	6	6	6	6	30	ให้หน่วยกิตรายวิชาเต็มหน่วยตามเกณฑ์ หน่วยกิตรวม 1 / 2 ของทั้งหมด นับรวมหน่วยกิตครั้งเดียวเมื่อครบ 5 ปี ไม่บังคับ ใช้การจูงใจด้านการต่อใบอนุญาต เป็นการทดลองดำเนินการและประชาสัมพันธ์
Phase 2							
Recommend	6	6	6	6	6	30	ให้หน่วยกิตรายวิชาเต็มหน่วยตามเกณฑ์ หน่วยกิตรวม 1 / 2 ของทั้งหมด นับรวมหน่วยกิตครั้งเดียวเมื่อครบ 5 ปี นับหน่วยกิตอย่างน้อย 3 รูปแบบกิจกรรม บังคับสถาปนิกเพื่อผลการต่อใบอนุญาต
Incentive	12	12	12	12	12	60	ให้หน่วยกิตรายวิชาเต็มหน่วยตามเกณฑ์ หน่วยกิตรวมเต็มที่ 60 หน่วยกิต นับรวมหน่วยกิตครั้งเดียวเมื่อครบ 5 ปี จูงใจด้านการต่อใบอนุญาต

	ปี 1	ปี 2	ปี 3	ปี 4	ปี 5	รวม	
Phase 3							
Recommend	12	12	12	12	12	60	ให้หน่วยกิตรายวิชาเต็มหน่วยตามเกณฑ์ หน่วยกิตรวมเต็มที่ 60 หน่วยกิต นับรวมหน่วยกิตครั้งเดียวเมื่อครบ 5 ปี นับหน่วยกิตอย่างน้อย 3 รูปแบบกิจกรรม บังคับสถานปนิกเพื่อผลการต่อบนอนุญาต
Incentive	12	12	12	12	12	60	+ จูงใจ อย่างน้อย 9 หน่วยกิตต่อปี ให้หน่วยกิตรายวิชาเต็มหน่วยตามเกณฑ์ หน่วยกิตรวมเต็มที่ 60 หน่วยกิต นับหน่วยกิตอย่างน้อย 3 รูปแบบกิจกรรม จูงใจด้านการต่อบนอนุญาต
Phase 4							
Recommend	12	12	12	12	12	60	+ บังคับ อย่างน้อย 9 หน่วยกิตต่อปี + การสะสม ไม่เกิน 15 หน่วยกิตต่อปี ยกเว้นปีสุดท้าย สะสมได้ไม่เกิน 24 หน่วยกิต ให้หน่วยกิตรายวิชาเต็มหน่วยตามเกณฑ์ หน่วยกิตรวมเต็มที่ 60 หน่วยกิต นับรวมหน่วยกิตครั้งเดียวเมื่อครบ 5 ปี นับหน่วยกิตอย่างน้อย 3 รูปแบบกิจกรรม บังคับสถานปนิกเพื่อผลการต่อบนอนุญาต * กรณีจำเป็น ขอต่อเวลาได้ 3 เดือน 1 ครั้ง ในช่วงปีที่ 1 – 4 และปีสุดท้าย 6 เดือน (ได้รับการอนุมัติตามคำร้องที่ยื่นเหตุผลต่อสภาฯ)

จากรายละเอียดจะเห็นได้ว่าการดำเนินการเริ่มต้นจากการจูงใจในช่วงที่ 1 และต่อมาจึงปรับระดับการเข้าร่วมในระดับแรกนั้นเป็นการบังคับในช่วงที่ 2 โดยก็มี การเพิ่มระดับการบังคับให้มีความเข้มข้นขึ้นเรื่อยๆในแต่ละช่วงการดำเนินการ โดยระดับการจูงใจในช่วงหนึ่งๆจะกลายเป็นการบังคับของช่วงถัดไป ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เข้าร่วมมีระยะเวลาในการปรับตัวในการเข้าร่วมที่เหมาะสม และทางองค์กรวิชาชีพเองก็สามารถพัฒนาและปรับปรุงการดำเนินการได้ด้วยเช่นกัน

นอกจากนี้แล้วจะเห็นได้ว่า การบังคับการเข้าร่วมโครงการนั้นจะมีผลบังคับใช้ภายในระยะเวลา 1-5 ปี ทั้งนี้เพื่อตอบสนองการเปิดเสรีทางการค้า (เงื่อนไข Mutual Recognition Agreement; MRA) ซึ่งจะมีผลบังคับใช้ในปี 2552 ซึ่ง Asian Architect นั้นมีเงื่อนไขในการพิจารณา

การเข้าร่วมโครงการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่องเป็นเงื่อนไขหนึ่งด้วย ดังนั้นประเทศไทยจึงมีความจำเป็นที่จะต้องเริ่มดำเนินการโครงการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่องนี้ให้เกิดขึ้นจริงโดยด่วน แต่เนื่องจากศักยภาพขององค์กรและสมาชิกสถาปนิกในตอนนี้นั้นยังไม่สามารถที่จะดำเนินการอย่างเข้มข้นเต็มรูปแบบได้ ผู้วิจัยจึงเสนอแนวทางให้มีการเพิ่มความเข้มข้นของการบังคับขึ้นเรื่อยๆ ในภายหลังจากที่ได้มีการบังคับใช้จริงแล้ว ทั้งนี้เพื่อมุ่งเน้นให้เกิดการดำเนินการจริงให้เร็วที่สุดก่อน เพื่อไม่ให้เกิดความเสียหายเปรียบต่อการเปิดการค้าเสรีที่จะเกิดขึ้น โดยผู้วิจัยมีความเห็นว่าหากมีการดำเนินการโครงการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่องนี้เกิดขึ้นแล้ว ถึงแม้ว่าจะยังไม่มีความเข้มข้นของการดำเนินการมากนักในช่วงแรก แต่เราก็สามารถอธิบายต่อต่างชาติได้ถึงแนวทางหรือแผนงานที่กำหนดไว้ในการพัฒนาปรับปรุงโครงการให้มีประสิทธิภาพขึ้นในอนาคต แต่เราควรเตรียมตัวให้มีคุณสมบัติที่เพียงพอตามเกณฑ์การพิจารณาขั้นต่ำของการปฏิบัติวิชาชีพภายใต้เงื่อนไขของการเปิดการค้าเสรีก่อนในเบื้องต้น เพื่อไม่ให้เกิดการเสียสิทธิที่ควรจะมีอย่างเท่าเทียมในการปฏิบัติวิชาชีพในระดับสากล

6.3.2 สมาคมวิชาชีพ (Implementer)

สามารถสรุปประเด็นในการพิจารณา ได้แก่

- ความรับผิดชอบในส่วนของการจัดกิจกรรมในโครงการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่อง และประสานงานข้อมูลระบบระเบียบการร่วมกิจกรรม
- การจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับหลักการ และเกณฑ์ข้อบังคับของทางสภาสถาปนิก และตอบสนองความต้องการของสถาปนิกผู้เข้าร่วมโครงการ
- พิจารณาความต้องการและความสนใจที่หลากหลายของสถาปนิกแต่ละกลุ่ม ได้แก่ กลุ่มของช่วงอายุการทำงาน กลุ่มความสนใจ กลุ่มขอบเขตหน้าที่รับผิดชอบในการทำงาน และตามความสนใจพื้นฐาน เป็นต้น โดยอาจจัดกิจกรรมหลายรูปแบบเพื่อตอบสนองสถาปนิกแต่ละกลุ่มโดยเฉพาะ
- การจัดกิจกรรมให้เกิดการมีส่วนร่วมของสถาปนิก คือควรมีรูปแบบกิจกรรมที่สนับสนุนให้เกิดการมีปฏิสัมพันธ์อย่างทั่วถึง ให้ร่วมปฏิบัติมากกว่าการฟังบรรยายอย่างเดียว
- พิจารณาปัจจัยสนับสนุนอื่นๆ เช่น การเดินทาง ระยะเวลา ค่าใช้จ่าย สถานที่ และความสะดวกสบาย เป็นต้น

ในส่วนของสมาคมวิชาชีพ ซึ่งมีบทบาทหลักในโครงการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่องในการเป็นผู้จัดกิจกรรม ต้องมีการดำเนินการให้สอดคล้องและสนับสนุนให้ระบบพัฒนาวิชาชีพสามารถเกิดขึ้นได้จริง และดำเนินต่อไปได้

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยเสนอแนวทางดังนี้

Phase 1 เริ่มจากสมาคมสถาปนิกสยามฯเป็นหลัก ในการประชาสัมพันธ์ และลงใจเกี่ยวกับระบบและโครงการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่อง ดำเนินการทดลองจัดกิจกรรมในโครงการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่อง (ได้รับการรับรองหลักสูตรและหน่วยกิตจากสภาสถาปนิก)

Phase 2 สมาคมสถาปนิกสยามเป็นแกนนำจัดกิจกรรมในโครงการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่อง ทำการพัฒนาหลักสูตร และกิจกรรมให้มีความเหมาะสมมากขึ้น อาศัยการประเมินผลจาก phase 1

Phase 3 สมาคมสถาปนิกสยามเป็นแกนนำจัดกิจกรรมในโครงการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่อง ทำการพัฒนาหลักสูตร และกิจกรรมให้มีความเหมาะสมมากขึ้น ดำเนินการจัดหลักสูตรแบบเต็มรูปแบบ เพิ่มจำนวนหลักสูตร เพื่อตอบสนองจำนวนสถาปนิกที่ต้องเข้าร่วมโครงการ (เป็นช่วงดำเนินการที่มีการบังคับอย่างเต็มรูปแบบแล้ว) กิจกรรมเน้นในระดับชาติให้มีความชัดเจน สม่่าเสมอและมีคุณภาพเต็มที่

Phase 4 สมาคมสถาปนิกสยามเป็นแกนนำจัดกิจกรรม พัฒนาหลักสูตรและกิจกรรม จัดหลักสูตรเต็มรูปแบบ เพิ่มจำนวนหลักสูตร เน้นระดับชาติให้แน่น และเพิ่มหลักสูตรและกิจกรรมในระดับนานาชาติด้วย

รายละเอียดการดำเนินการโครงการ มีแนวทางที่เป็นไปได้ดังนี้

1. รายวิชาที่จะดำเนินการจัดหลักสูตร / กิจกรรม สามารถแยกได้เป็น 2 ส่วน พิจารณาตามข้อมูลรายวิชาที่สถาปนิกประสบปัญหาความรู้ไม่เพียงพอและรายวิชาที่ต้องการให้มีการจัดให้ความรู้ ซึ่งมีแนวโน้มไปในทางเดียวกัน โดยแยกเป็น 1) รายวิชาที่ได้รับความสนใจจากคนกลุ่มมากและทุกช่วงอายุ สามารถจัดเป็นรายวิชาประจำ มีการจัดหมุนเวียนเป็นประจำทุกปี หรือหลายรอบต่อปี 2) รายวิชาที่ได้รับความสนใจเป็นพิเศษในแต่ละช่วงเวลา หรือรายวิชาที่มีสถาปนิกสนใจเฉพาะกลุ่ม จัดเป็นรายวิชาเสริมพิเศษตามความเหมาะสมและสถานการณ์
2. พิจารณาจัดแยกกลุ่มรายวิชาตามกลุ่มสถาปนิกที่มีช่วงประสบการณ์ต่างกัน เนื่องจากมีความสนใจที่ต่างกัน และมีความต้องการในเนื้อหา ระดับความลึกของเนื้อหา และรูปแบบกิจกรรมที่แตกต่างกัน
3. พิจารณาจัดแยกกลุ่มรายวิชาตามกลุ่มสถาปนิกที่มีขอบเขตงานรับผิดชอบที่ต่างกัน เนื่องจากมีความสนใจที่ต่างกัน และมีความต้องการในเนื้อหา และระดับความลึกของเนื้อหาแต่ละเรื่องต่างกัน
4. จัดหลักสูตรให้ความรู้ประกอบด้วยส่วนเนื้อหาและส่วนกิจกรรมร่วมกัน เพื่อให้สถาปนิกผู้เข้าร่วมได้มีส่วนร่วมและ/หรือลงมือปฏิบัติจริง รวมทั้งเกิดความน่าสนใจ ดึงดูดให้เกิดการเข้าร่วม

5. รูปแบบการจัดหลักสูตร ควรมีการรองรับสถาบันที่ทำงานในต่างจังหวัด และในอนาคตควรมีระบบการเรียนรู้แบบอื่นๆเพิ่มเติม เช่น การเรียนทางไกลผ่านอินเทอร์เน็ต (e-learning) เพื่อขยายช่องทางการเรียนรู้ที่มากขึ้นในทุกๆรูปแบบ
6. เนื้อหาและวิทยากรผู้ให้ความรู้ควรมีความแปลกใหม่ น่าสนใจ และให้ความรู้ที่เหมาะสม ได้ประโยชน์จริง (ไม่ควรจัดในรูปแบบการบรรยายที่ปัจจุบันมีอยู่มากแล้ว และส่วนมากเป็นวิทยากรกลุ่มเดิมเพียงกลุ่มเดียว ทำให้เนื้อหาที่มีความซ้ำซ้อนไม่น่าสนใจ)
7. สถานที่และเวลาในการจัดกิจกรรมควรอำนวยความสะดวกแก่สถาบันที่เข้าร่วม เช่นเป็นสถานที่ที่สามารถเดินทางไปถึงได้ง่าย หลายช่องทาง และเป็นเวลาที่ไม่กระทบการทำงานประจำของสถาบัน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สามารถกำหนดเป็นแผนการดำเนินการที่สอดคล้องกันของสภาสถาบันและสมาคมวิชาชีพได้ ดังนี้

6.4 ข้อเสนอแนะในการศึกษาเพื่อดำเนินการจัดทำโครงการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่องสำหรับวิชาชีพสถาปัตยกรรมหลัก

เนื่องจากข้อจำกัดในเรื่องของเวลาและการสืบค้นกลุ่มตัวอย่างของงานวิจัยฉบับนี้ ทำให้ผลการวิจัยที่สรุปได้เป็นเพียงผลสรุปเบื้องต้นจากกลุ่มตัวอย่างตัวแทนสถาปนิกในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลที่ปฏิบัติวิชาชีพในช่วงเวลานี้เท่านั้น ไม่สามารถสรุปผลในฐานะตัวแทนของสถาปนิกทั้งหมดในประเทศไทยได้ แต่จากการวิจัยก็ทำให้เห็นว่ามีปัจจัยหลายอย่างทั้งจากทางองค์กรวิชาชีพ และจากทางตัวสถาปนิกเองซึ่งมีความสัมพันธ์ส่งผลต่อการดำเนินการจัดทำโครงการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่อง เป็นการแสดงให้เห็นว่าในการศึกษาเพื่อดำเนินการจัดทำโครงการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่องสำหรับวิชาชีพสถาปัตยกรรมหลักของทางสภาสถาปนิกนั้น ควรมีการศึกษารวบรวมข้อมูลในปัจจัยต่างๆ เหล่านี้เพื่อนำไปประกอบการพิจารณาวางแผนทางด้วย สามารถสรุปแยกเป็นประเด็นได้ดังนี้

1. องค์กรวิชาชีพและการประสานงานระหว่างองค์กร

นอกจากสภาสถาปนิกและสมาคมวิชาชีพสถาปัตยกรรมแล้ว สถาบันการศึกษาเป็นอีกองค์กรหนึ่งซึ่งมีความสำคัญมากเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่องนี้ ในการวิจัยในครั้งนี้ไม่ได้ศึกษาในรายละเอียดของสถาบันการศึกษาเนื่องจากข้อจำกัดของเวลา จึงได้กำหนดขอบเขตของกรวิจัยมุ่งเน้นในส่วนของกรดำเนินโครงการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่องเป็นหลัก (กล่าวในบทที่ 1) ไม่ได้ทำการศึกษาในขอบเขตที่เกี่ยวข้องกับบริบทของการศึกษาสถาปัตยกรรม และองค์กรทางการศึกษาสถาปัตยกรรมที่เกี่ยวข้อง แต่ในการดำเนินการจริงนั้น สถาบันการศึกษาจะมีบทบาทเป็นอย่างมากต่อโครงการนี้ ทั้งในฐานะที่เป็นแหล่งเริ่มต้นของกระบวนการศึกษาและพัฒนาบุคลากรวิชาชีพ และในฐานะที่สามารถเป็นผู้จัดกิจกรรม (Provider) ที่สำคัญและมีศักยภาพในการสนับสนุนโครงการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่องนี้เป็นอย่างมาก

2. การบริหารจัดการการดำเนินการ

โดยหลักการแล้ว สถาปนิกส่วนใหญ่แสดงความเห็นด้วยและยินดีให้การสนับสนุน แต่ในการดำเนินการจริงนั้นยังต้องพิจารณาในประเด็นของการบริหารจัดการเพื่อให้เกิดการดำเนินการอย่างเป็นรูปธรรมด้วย เพื่อให้โครงการสามารถเริ่มดำเนินการได้จริง มีผู้เข้าร่วม และดำเนินการต่อไปได้ โดยประเด็นหลักที่ต้องพิจารณา คือ

1. การบริหารจัดการเนื้อหาวิชาที่เหมาะสมกับการปฏิบัติวิชาชีพในสภาพการณ์ช่วงต่างๆ
2. การบริหารจัดการให้เกิดแนวทางที่เอื้อให้เกิดความสะดวกต่อผู้มีส่วนร่วมในปัจจัยต่างๆ เพื่อให้เกิดการเข้าร่วมจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องตามศักยภาพของแต่ละบุคคลที่แตกต่างกันออกไป
3. การบริหารจัดการด้านการเงินและด้านที่ส่งผลกระทบต่อกรให้บริการวิชาชีพโดยรวม รวมถึงผลกระทบต่อตลาดการค้าและบริการวิชาชีพสถาปัตยกรรมในภาพรวมของประเทศและในระดับนานาชาติด้วย

3. การทำความเข้าใจโครงการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่อง

จากการศึกษายังพบว่า สถาปนิกส่วนใหญ่ยังมีความเข้าใจไม่ถูกต้องเกี่ยวกับโครงการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่อง ดังนั้นการประชาสัมพันธ์และสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องแก่สถาปนิกและผู้เกี่ยวข้องจึงเป็นเรื่องที่สำคัญและจำเป็นต้องทำในช่วงเริ่มต้นนี้ เพื่อให้เกิดความร่วมมือและเข้าร่วมโครงการ

4. ระบบการศึกษาสถาปัตยกรรม

จากผลการศึกษาจะเห็นได้ว่า เนื้อหาวิชาที่สถาปนิกส่วนใหญ่ต้องการให้มีการจัดกิจกรรมในโครงการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่องนั้น คือเนื้อหาวิชาในกลุ่มพื้นฐานการออกแบบ ซึ่งนับว่าเป็นเรื่องแปลกอย่างหนึ่งสำหรับการจัดโครงการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่อง เนื่องจากการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่องนั้นเป็นการเน้นเพิ่มพูนความรู้ด้านอื่นๆนอกเหนือจากพื้นฐานการออกแบบ ซึ่งสิ่งนี้แสดงให้เห็นว่าสถาปนิกไทยยังมีความเข้าใจที่ไม่ถูกต้องเกี่ยวกับโครงการนี้อยู่ หรืออีกนัยหนึ่งอาจแสดงให้เห็นว่าระบบการศึกษาสถาปัตยกรรมในประเทศไทยยังเตรียมความพร้อมในระดับพื้นฐานวิชาชีพให้แก่สถาปนิกได้ไม่เหมาะสมเพียงพอ ซึ่งจะนับได้ว่าเป็นปัญหาสำคัญต่อวิชาชีพสถาปัตยกรรมทั้งในปัจจุบันและอนาคตเป็นอย่างมาก

6.5 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

จากการวิจัย ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าควรมีการศึกษาเพิ่มเติมในหัวข้อต่อไปนี้

- การศึกษาเพื่อกำหนดแนวทางการดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับโครงการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่องสำหรับองค์กรทางการศึกษา
- การศึกษาเพื่อกำหนดแนวทางการดำเนินการโครงการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่องสำหรับผู้จัดกิจกรรม (provider) กลุ่มต่างๆ
- การศึกษาเพื่อจัดทำระบบพัฒนาวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมในสาขาอื่นๆ ได้แก่ สถาปัตยกรรมภายใน ภูมิสถาปัตยกรรม และผังเมือง
- การศึกษาเพื่อพัฒนาระบบพัฒนาวิชาชีพสถาปัตยกรรมตามมาตรฐานสากล นับตั้งแต่การผลิตบัณฑิตสถาปัตยกรรม การฝึกปฏิบัติวิชาชีพ การสอบรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ และการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่อง

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

ผู้สดี ทิพทัส. สถาปนิกสยาม : พื้นฐาน บทบาท ผลงานและแนวคิด (พ.ศ.2475-2537). กรุงเทพฯ: สมาคมสถาปนิกสยาม, 2539.

สภาสถาปนิก. การประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุม : เอกสารประกอบการอบรม. กรุงเทพมหานคร: สภาสถาปนิก, 2547.

สภาสถาปนิก. การพัฒนาวิชาชีพเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน การพัฒนารอบรวม 4 สาขา : เอกสารประกอบการประชุมเชิงปฏิบัติการครั้งที่ 2 วันพฤหัสบดีที่ 23 กันยายน 2547. กรุงเทพมหานคร: สภาสถาปนิก, 2547.

สภาสถาปนิก. การพัฒนาวิชาชีพสถาปัตยกรรมเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการประกอบวิชาชีพและการแข่งขันในระดับนานาชาติ : เอกสารสรุปการประชุมสัมมนาเชิงปฏิบัติการ วันที่ 15-16 พฤษภาคม 2547 ณ Sunset Park Resort and Spa พัทยา ชลบุรี. กรุงเทพมหานคร: สภาสถาปนิก, 2547.

สภาสถาปนิก. การเร่งรัดพัฒนาวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันในระดับสากล : เอกสารประกอบการสัมมนาเชิงปฏิบัติการเพื่อสรุปผล “ปฏิญญาพัทยา 2547” วันเสาร์ที่ 26 และวันอาทิตย์ที่ 27 พฤศจิกายน 2548 ณ โรงแรมเรดิสัน. กรุงเทพมหานคร: สภาสถาปนิก, 2547.

สภาสถาปนิก. แนวทางและกรอบเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันในระดับนานาชาติสำหรับวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุม. กรุงเทพมหานคร: สภาสถาปนิก, 2548.

สมาคมสถาปนิกสยามในพระบรมราชูปถัมภ์. คู่มือสถาปนิก 2547. เล่ม 1. กรุงเทพมหานคร: สภาสถาปนิก, 2547.

ภาษาอังกฤษ

The National Council of Architectural Registration Boards. Architect Overseas Practice Standards.

The National Council of Architectural Registration Boards, U.S. Embassy Professional Organization Licensing Bodies, USA, 1996.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

- ผู้สดี ทิพทัส. สถาปนิกสยาม : พื้นฐาน บทบาท ผลงานและแนวคิด (พ.ศ.2475-2537). กรุงเทพฯ: สมาคมสถาปนิกสยาม, 2539.
- สภาสถาปนิก. การประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุม : เอกสารประกอบการอบรม. กรุงเทพมหานคร: สภาสถาปนิก, 2547.
- สภาสถาปนิก. การพัฒนาวิชาชีพเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน การพัฒนารอบรวม 4 สาขา : เอกสารประกอบการประชุมเชิงปฏิบัติการครั้งที่ 2 วันพฤหัสบดีที่ 23 กันยายน 2547. กรุงเทพมหานคร: สภาสถาปนิก, 2547.
- สภาสถาปนิก. การพัฒนาวิชาชีพสถาปัตยกรรมเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการประกอบวิชาชีพและการแข่งขันในระดับนานาชาติ : เอกสารสรุปการประชุมสัมมนาเชิงปฏิบัติการ วันที่ 15-16 พฤษภาคม 2547 ณ Sunset Park Resort and Spa พัทยา ชลบุรี. กรุงเทพมหานคร: สภาสถาปนิก, 2547.
- สภาสถาปนิก. การเร่งรัดพัฒนาวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันในระดับสากล : เอกสารประกอบการสัมมนาเชิงปฏิบัติการเพื่อสรุปผล “ปฏิญญาพัทยา 2547” วันเสาร์ที่ 26 และวันอาทิตย์ที่ 27 พฤศจิกายน 2548 ณ โรงแรมเรดิสัน. กรุงเทพมหานคร: สภาสถาปนิก, 2547.
- สภาสถาปนิก. แนวทางและกรอบเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันในระดับนานาชาติสำหรับวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุม. กรุงเทพมหานคร: สภาสถาปนิก, 2548.
- สมาคมสถาปนิกสยามในพระบรมราชูปถัมภ์. คู่มือสถาปนิก 2547 เล่ม 1. กรุงเทพมหานคร: สภาสถาปนิก, 2547.

ภาษาอังกฤษ

- Cowgillan, C. H., and Small B. J. Architectural practice. New York: Reinhold, 1949.
- Knox, A. B. Evaluation for continuing education. New York: John Wiley & Sons, 2002.
- The American Institute of Architects. The architect's handbook of professional practice. New York: John Wiley & Sons, 2001
- The American Institute of Architects. The architect's handbook of professional practice : update 2005. Hoboken: J. Wiley & Sons, 2005.
- The National Council of Architectural Registration Boards. Architect Overseas Practice Standards. The National Council of Architectural Registration Boards, U.S. Embassy Professional Organization Licensing Bodies, USA, 1996.

ภาคผนวก

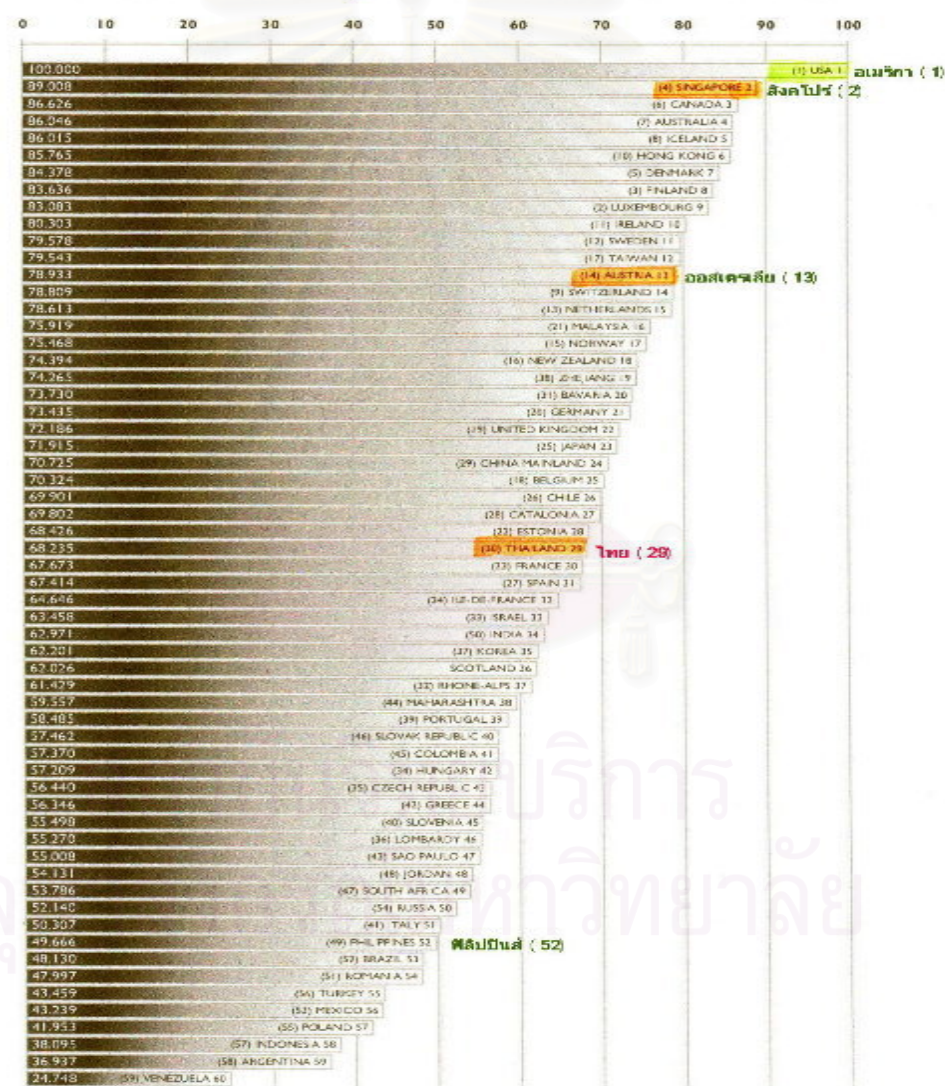
สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก. ตารางแสดงขีดความสามารถในการแข่งขันในระดับสากล

ขีดความสามารถในการแข่งขันในระดับโลก ปี ค.ศ. 2004 (ปี พ.ศ. 2547)¹

ประเทศสหรัฐอเมริกา	อันดับ	1
ประเทศสิงคโปร์	อันดับ	2
ประเทศออสเตรเลีย	อันดับ	13
ประเทศไทย	อันดับ	29
ประเทศฟิลิปปินส์	อันดับ	52

The World Competitiveness Scoreboard 2004

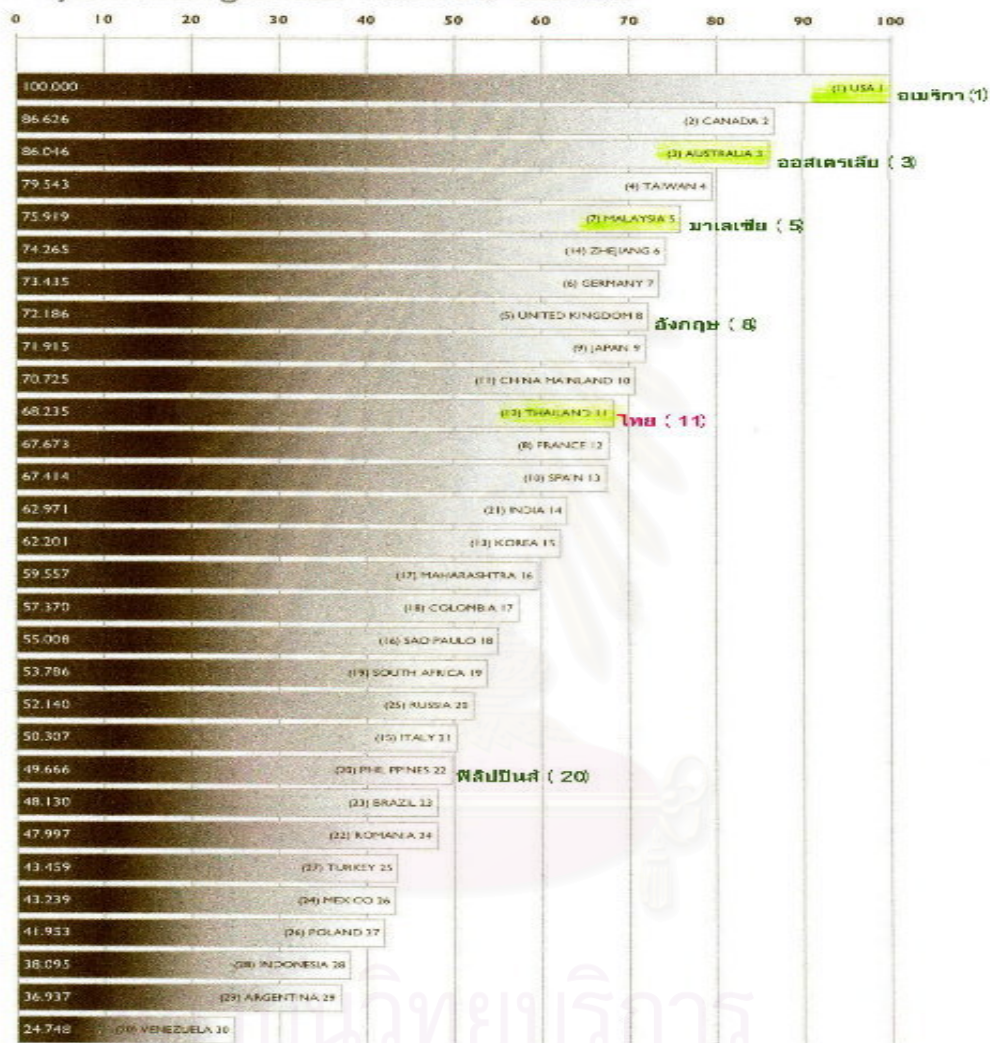
1003 rankings are in brackets)

IMD WORLD COMPETITIVENESS YEARBOOK

¹ IMD world competitiveness yearbook 2004.

ขีดความสามารถในการแข่งขันในระดับโลก (ในกลุ่มประเทศที่มีประชากรเกิน 20 ล้านคน)
ปี ค.ศ. 2004 (ปี พ.ศ. 2547)²

The World Competitiveness Scoreboard 2004 Population greater than 20 million

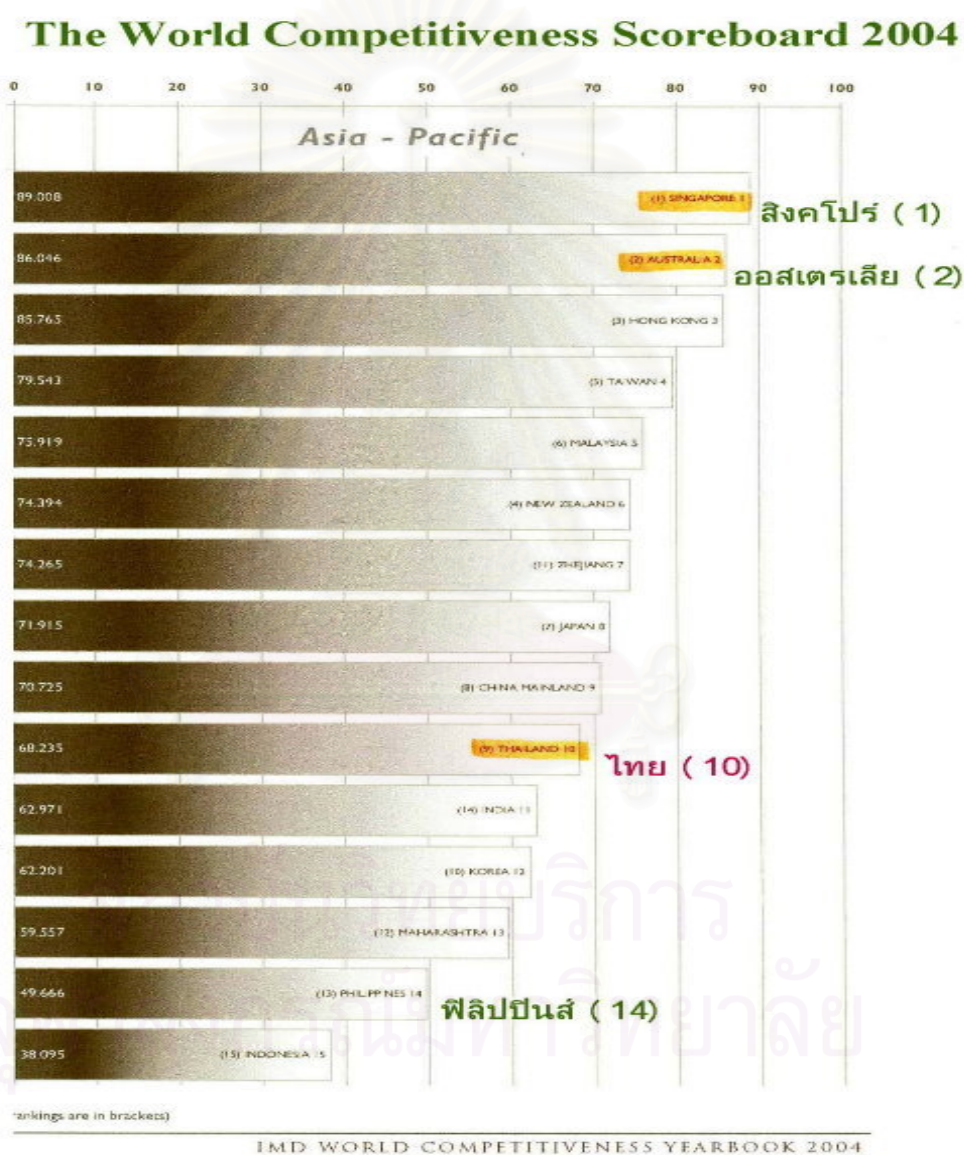
(2003 rankings are in brackets)

IMD WORLD COMPETITIVENESS YEARBOOK 2004

² IMD world competitiveness yearbook 2004.

ขีดความสามารถในการแข่งขันในระดับภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก ปี ค.ศ. 2004 (ปี พ.ศ. 2547)³

ประเทศสิงคโปร์	อันดับ	1
ประเทศออสเตรเลีย	อันดับ	2
ประเทศไทย	อันดับ	10
ประเทศฟิลิปปินส์	อันดับ	14

³ IMD world competitiveness yearbook 2004.

การจัดอันดับขีดความสามารถในการแข่งขัน ในช่วงปี ค.ศ. 2000-2004 (พ.ศ. 2543-2547)⁴

Overall Rankings	2000	2001	2002	2003	2004
ARGENTINA	42	45	48	58	59
AUSTRALIA	11	12	10	7	4
AUSTRIA	18	14	15	14	13
BAVARIA				31	20
BELGIUM	19	18	19	18	25
BRAZIL	38	40	37	52	53
CANADA	8	9	7	6	3
CATALONIA				28	27
CHILE	30	27	22	26	26
CHINA MAINLAND	24	26	28	29	24
COLOMBIA	45	44	42	45	41
CZECH REPUBLIC	37	35	32	35	43
DENMARK	12	15	6	5	7
ESTONIA		22	21	22	28
FINLAND	6	5	3	3	8
FRANCE	22	25	25	23	30
GERMANY	13	13	17	20	21
GREECE	34	31	36	42	44
HONG KONG	9	4	13	10	6
HUNGARY	27	30	30	34	42
ICELAND	10	10	11	8	5
ILE-DE-FRANCE				24	32
INDIA	41	42	41	50	34
INDONESIA	43	46	47	57	58
IRELAND	5	7	9	11	10
ISRAEL	23	20	26	33	33
ITALY	32	33	34	41	51
JAPAN	21	23	27	25	23
JORDAN				48	48
KOREA	29	29	29	37	35
LOMBARDY				36	46
LUXEMBOURG	3	2	2	2	9
MAHARASHTRA				44	38
MALAYSIA	26	28	24	21	16
MEXICO	33	36	43	53	56
NETHERLANDS	4	6	4	13	15
NEW ZEALAND	20	21	18	16	18
NORWAY	16	19	14	15	17
PHILIPPINES	35	39	40	49	52
POLAND	40	47	45	55	57
PORTUGAL	28	32	33	39	39
RHONE-ALPS				32	37
ROMANIA				51	54
RUSSIA	47	43	44	54	50
SAO PAULO				43	47
SCOTLAND					36
SINGAPORE	2	3	8	4	2
SLOVAK REPUBLIC		41	38	46	40
SLOVENIA	36	38	35	40	45
SOUTH AFRICA	39	37	39	47	49
SPAIN	25	24	23	27	31
SWEDEN	14	11	12	12	11
SWITZERLAND	7	8	5	9	14
TAIWAN	17	16	20	17	12
THAILAND	31	34	31	30	29
TURKEY	44	48	49	56	55
UNITED KINGDOM	15	17	16	19	22
USA	1	1	1	1	1
VENEZUELA	46	49	46	59	60
ZHEJIANG				38	19

⁴ IMD world competitiveness yearbook 2004.

ภาคผนวก ข. เกณฑ์ในการปฏิบัติวิชาชีพในต่างประเทศ

ข้อมูลจาก : Architect Overseas Practice Standards. The National Council of Architectural Registration Boards, U.S. Embassy Professional Organization Licensing Bodies, USA (1996)

จากรายงานที่รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติวิชาชีพสถาปัตยกรรมใน 57 ประเทศ (รวมทั้งประเทศสหรัฐอเมริกาเองด้วย) โดยทาง The National Council of Architectural Registration Boards ของอเมริกาได้ทำแบบสอบถามไปยังองค์กรวิชาชีพของประเทศต่างๆ เพื่อขอข้อมูลเกี่ยวกับการที่สถาปนิกต่างชาติจะเข้าไปปฏิบัติวิชาชีพสถาปัตยกรรม รายละเอียดของแบบสอบถามมีดังนี้

ประเทศที่มีทำการศึกษารวบรวมด้วย

1. Australia	20. Hungary	40. Panama
2. Austria	21. Iceland	41. Peru
3. Belgium	22. India	42. Philippines
4. Bermuda	23. Indonesia	43. Poland
5. Brazil	24. Ireland	44. Portugal
6. Canada	25. Israel	45. Romania
7. China	26. Italy	46. Russia
8. Columbia	27. Jamaica	47. Saudi Arabia
9. Czech Republic	28. Japan	48. Singapore
10. Denmark	29. Jordan	49. South Africa
11. Egypt	30. Kenya	50. Spain
12. El Salvador	31. Korea	51. Sweden
13. Finland	32. Lebanon	52. Switzerland
14. France	33. Luxemburg	53. Taiwan
15. Germany	34. Malaysia	54. Turkey
16. Greece	35. Mexico	55. United Kingdom
17. Guatemala	36. Netherlands	56. United States
18. Honduras	37. Newzealand	57. Venezuela
19. Hong Kong	38. Nicaragua	
	39. Norway	

คำถาม

1. ในการปฏิบัติวิชาชีพสถาปัตยกรรมในประเทศ ตามกฎหมายแล้วบังคับให้ต้องมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพหรือไม่
 - a) สถาปนิกท้องถิ่น
 - b) สถาปนิกต่างชาติ

2. ในการที่จะนับว่าใครคนหนึ่งเป็นสถาปนิก จำเป็นหรือไม่ที่ต้องมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ
3. หน่วยงานใด (รัฐบาล หรือ เอกชน) ที่รับผิดชอบเรื่องการให้ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ
4. ในการขอใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ ทั้งสำหรับสถาปนิกท้องถิ่นและสถาปนิกต่างชาติ กำหนดเกณฑ์หรือต้องใช้อะไรประกอบในการขอบ้าง
 - a) การศึกษา (เช่น ปริญญาที่ได้รับการรับรอง)
 - b) ประสบการณ์การทำงาน หรือฝึกงาน (เช่น ประสบการณ์ทำงานจริง 3 ปี)
 - c) การสอบ (เช่น สอบข้อเขียน สอบสัมภาษณ์)
5. ถ้าตามกฎหมายของประเทศห้ามการปฏิบัติวิชาชีพโดยไม่มีใบอนุญาตแล้ว มีการกำหนดขอบเขตภาระหน้าที่ของสถาปนิกอย่างไรในการปฏิบัติวิชาชีพ ที่ต้องมีใบอนุญาต
6. มีองค์กรวิชาชีพสถาปัตยกรรมใดบ้างในประเทศ
7. องค์กรวิชาชีพสถาปัตยกรรมสัมพันธ์กับงานด้านใบอนุญาตอย่างไร
8. การปฏิบัติวิชาชีพในประเทศ กรณีที่เป็นบริษัทสถาปนิกจากอเมริกา จำเป็นต้องมีตัวแทนในท้องถิ่นหรือไม่ ถ้าต้องมี
 - a) ตัวแทนในท้องถิ่นต้องเป็นประชากรของประเทศหรือไม่
 - b) ตัวแทนในท้องถิ่นเป็นคนที่เป็ประชากรของอเมริกาได้หรือไม่
9. ในการจัดตั้งตัวแทนในท้องถิ่น กำหนดเกณฑ์หรือต้องใช้อะไรประกอบในการขอจัดตั้งบ้าง
10. สถาปนิกท้องถิ่นต้องร่วมงานส่วนใดและอย่างไรบ้าง ในงานที่มีการว่าจ้างบริษัทสถาปนิกอเมริกา
11. กรณีที่มีการเตรียมแบบก่อสร้าง (เช่น พิมพ์เขียว) ภายนอกประเทศแล้วจึงนำเข้ามา มีอัตราภาษีอย่างไร
12. มีข้อแตกต่างหรือข้อจำกัดในการปฏิบัติวิชาชีพใดบ้างสำหรับบริษัทสถาปนิกอเมริกา
13. ใช้ภาษาใดเป็นภาษาทางราชการ และการติดต่อธุรกิจ
14. ใช้มาตรวัดใดบ้าง

รายละเอียดข้อมูลของประเทศที่นำมาเป็นตัวอย่าง

Australia

1. ต้องมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพทั้งสถาปนิกท้องถิ่นและต่างชาติ
2. ต้องมี ทั้งการจะกล่าวอ้างว่าเป็นสถาปนิก และการให้บริการงานวิชาชีพต่อสาธารณะ โดยแต่ละรัฐจะมีหน่วยงานย่อยของรัฐที่รับผิดชอบ
3. สถาปนิกต้องจดทะเบียนกับหน่วยงานของรัฐ ณ รัฐที่สถาปนิกผู้นั้นจะปฏิบัติวิชาชีพ โดยผลการจดทะเบียนจะนับเพียงในรัฐใดรัฐหนึ่งที่ได้จดทะเบียนไว้เท่านั้น ไม่สามารถใช้ข้ามรัฐได้
4. เกณฑ์และสิ่งที่ต้องใช้ประกอบในการขอใบอนุญาต (สำหรับทั้งสถาปนิกที่ฝึกหัดงานในออสเตรเลียและในต่างประเทศ)
 - a) วุฒิการศึกษาหรือปริญญาทางด้านสถาปัตยกรรมที่ได้รับการรับรอง
 - b) ประสบการณ์การทำงาน 2 ปี ในบริษัทสถาปนิกในออสเตรเลีย โดยอยู่ภายใต้การดูแลของสถาปนิกผู้มีใบอนุญาต กรณีฝึกหัดงานต่างประเทศ ระยะเวลาและประเทศงานให้ขึ้นอยู่กับการพิจารณาของ

คณะกรรมการอนุญาต แต่อย่างน้อยต้องมีประสบการณ์ทำงานในออสเตรเลีย 1 ปี โดยต้องบันทึก
รายละเอียดการฝึกงานกับ the Architects Accreditation Council of Australia (AACA)

- c) ต้องผ่านการสอบสัมภาษณ์โดย AACA
5. ในออสเตรเลียไม่มีการห้ามการปฏิบัติวิชาชีพโดยไม่มีใบอนุญาต แต่การใช้ชื่อว่าเป็นสถาปนิกอยู่ภายใต้
การควบคุมตามกฎหมายควบคุมของแต่ละรัฐ
6. The Royal Australian Institute of Architects
7. The Royal Australian Institute of Architects ทำหน้าที่ให้คำปรึกษาและแนะนำกับหน่วยงานออก
ใบอนุญาต
8. ไม่จำเป็น แต่ในการปฏิบัติวิชาชีพใน New South Wales ต้องมีหัวหน้างาน (director) 1/3 เป็นสถาปนิกที่มี
ใบอนุญาต และใน Victoria ต้องมีหัวหน้างาน (director) 2/3 เป็นสถาปนิกที่มีใบอนุญาต
9. ไม่มี
10. ไม่มีกฎหมายควบคุม
11. ไม่มี
12. ไม่มี
13. ภาษาอังกฤษ
14. เมตริก

Singapore

1. ต้องมีใบอนุญาตปฏิบัติวิชาชีพ ทั้งสำหรับสถาปนิกท้องถิ่นและสถาปนิกต่างชาติ
2. ใช่
3. Board of Architects
4. การจดทะเบียนใบอนุญาตการปฏิบัติวิชาชีพต้องมี
 - a) ปริญญาตรีทางสถาปัตยกรรมจากสถาบันที่ได้รับการรับรอง
 - b) ต้องมีประสบการณ์การทำงานในบริษัทสถาปนิก แบ่งเป็น 3 กลุ่ม
 1. จบหลักสูตรที่มีการฝึกงาน 2 ปี โดยฝึกในสิงคโปร์อย่างน้อย 1 ปี
 2. ประสบการณ์ทำงาน 5 ปี โดยอย่างน้อย 2 ปีในสิงคโปร์
 3. ประสบการณ์ทำงาน 10 ปี
 - c) การสอบ แตกต่างตาม 3 กลุ่มข้างต้น
 1. สอบข้อเขียน 2 ฉบับ และสอบสัมภาษณ์
 2. สอบสัมภาษณ์ทางวิชาชีพ
 3. สอบสัมภาษณ์
5. ถ้าไม่มีใบอนุญาต ห้ามเซ็นแบบ หรือทำงานวิชาชีพส่วนใดทั้งสิ้น ตั้งแต่ plan, drawing, tracing, design,
specification หรือเอกสารเกี่ยวข้องกับการก่อสร้างหรืออาคาร
6. Singapore Institute of Architects (SIA)
7. ไม่มี

8. จำเป็น แต่หากสถาปนิกต่างชาติจดทะเบียนกับ the Board of Architects แล้วก็ไม่ต้องมีตัวแทนในท้องถิ่น
9. กรรมการอย่างน้อย 2/3 ต้องเป็นสถาปนิกที่จดทะเบียนมีใบอนุญาต
10. ไม่มี
11. ไม่มี
12. ไม่มี
13. ภาษาราชการ ได้แก่ ภาษาอังกฤษ จีน มาเลย์ และทมิฬ ภาษาในการติดต่อธุรกิจ ได้แก่ ภาษาอังกฤษ
14. เมตริก

United States

1. ต้องมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพในการใช้ชื่อว่าเป็นสถาปนิก และการปฏิบัติวิชาชีพ
2. ในการใช้ชื่อว่าเป็นสถาปนิก จะต้องมีใบอนุญาตปฏิบัติวิชาชีพ
3. ในแต่ละรัฐของอเมริกามีคณะกรรมการออกใบอนุญาตในภาคควบคุมการปฏิบัติวิชาชีพในรัฐของตนเอง
4. การจดทะเบียนใบอนุญาตการปฏิบัติวิชาชีพต้องมี
 - a) ปริญญาวิชาชีพทางสถาปัตยกรรมจากสถาบัน วิทยาลัย หรือมหาวิทยาลัยที่ได้รับการรับรองจาก the National Architectural Accrediting Board (NAAB)
 - b) ประสบการณ์การฝึกงานปฏิบัติวิชาชีพสถาปัตยกรรม 3 ปี
 - c) การสอบของ the Architect Registration Examination (A.R.E.) สำหรับสถาปนิกต่างชาติ ในบางรัฐ ต้องผ่านการสอบสัมภาษณ์ด้วย
5. ต้องมีใบอนุญาตสำหรับการให้บริการวิชาชีพ ครอบคลุม planning, preliminary studies, designs, specifications และงาน technical submissions และ administration of construction contracts
6. The American Institute of Architects (AIA); The Society of American Registered Architects (SARA)
7. AIA กับ SARA มีส่วนเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติวิชาชีพสถาปัตยกรรม ส่วน NCARB ดูแลมาตรฐานการจดทะเบียนและออกใบอนุญาต การเป็นสมาชิก AIA ไม่ต้องจดทะเบียนใบอนุญาต แต่การเป็นสมาชิก SARA ต้องจดทะเบียนใบอนุญาต
8. ในอเมริกา ไม่ต้องจดทะเบียนหรือขอใบอนุญาตในนามบริษัท จะต้องขอใบอนุญาตเฉพาะตัวบุคคลเท่านั้น กรณีสถาปนิกต่างชาติจะมาปฏิบัติวิชาชีพในอเมริกาก็ต้องขอใบอนุญาตบุคคลก่อน
9. ไม่มีข้อมูล
10. ไม่มีข้อมูล
11. ต้องติดต่อเป็นกรณี รายละเอียดจะแตกต่างกันตามประเทศที่เป็นต้นเรื่อง
12. ไม่มีข้อแตกต่างหรือข้อจำกัดบริษัทสถาปนิกต่างชาติ
13. ภาษาอังกฤษ
14. ระบบมาตรฐานอังกฤษ

ภาคผนวก ค. ตารางแสดงกิจกรรมการฝึกอบรมในระดับต่างๆ และค่าน้ำหนัก

LEVEL 1 (1 to 3 points)	LEVEL 2 (4 to 6 points)	LEVEL 3 (7 to 9 points)
Participation in BOA-SIA CPD Accredited Seminars / Courses* / เข้าร่วมสัมมนา / เรียน – เรื่องที่ CPD รับรอง	Participation in BOA-SIA CPD Accredited Profession Related Seminars / Courses* / เข้าร่วมสัมมนา /เรียน ด้านวิชาชีพที่ CPD รับรอง	Participation in Core SIA-CPD Courses / Seminars* / เข้าร่วมในโครงการสัมมนา ฝึกอบรมวิชาหลักที่ SIA-CPD เป็นผู้จัด
Appointment as SIA Council Members** / ได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการบริหารสมาคม	Chairperson/Speakers in seminar, conference, workshop, competition, exhibition etc. that are accredited by SIA. / เป็นประธาน / องค์ปาฐก ในการสัมมนา ประชุมวิชาการ การประชุมเชิงปฏิบัติการ การประกวดโครงการ นิทรรศการ ที่ SIA รับรอง	Participation in post-professional distance and open learning programs leading to academic accreditation e.g. post-graduate diplomas or degrees / เข้าร่วมโครงการศึกษาทางไกลและโปรแกรมเปิดที่ให้หน่วยกิตสำหรับผู้มีใบอนุญาตแล้ว เช่น ประกาศนียบัตรชั้นสูงหลังปริญญาหรือปริญญา
Appointment as SIA Committee Chairman** / ได้รับการแต่งตั้งประธานกรรมการใน สมาคม	Participation in SIA organized government related projects e.g. DGP, DPI, Master plan etc. / เข้าร่วมโครงการของรัฐที่ SIA มีส่วนร่วม เช่น DGP, DPI ผังหลัก ฯลฯ	Master of Art – Urban Design (Upon graduation of the Master degree) / ได้ปริญญาศิลปศาสตร – การออกแบบชุมชนมหาบัณฑิต (นับหลังได้รับปริญญาโท)
Appointment as SIA Committee Members** / ได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการ	Participation in Research & Development Projects (subject to research title & JAP's approval) / เข้าร่วมในโครงการวิจัยและพัฒนา (ขึ้นอยู่กับเรื่องวิจัยและการรับรองของ JAB)	Master of Architecture (Upon graduation of the Master degree) / ได้ปริญญาสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาบัณฑิต (นับหลังได้รับปริญญาโท)
Appointment as Chairman/Board member in Statutory Boards & other Government Bodies** / ได้รับการแต่งตั้งเป็นประธาน/กรรมการโดยกฎหมายหรือของรัฐฯ	Writing published professional articles in SIA recognized journals or periodicals (For non commercial consideration article) เขียนบทความด้านวิชาชีพที่ได้รับการตีพิมพ์ในวารสารหรือเอกสารวิชาการที่ SIA รับรอง (เฉพาะที่ไม่ใช่เชิงการค้า)	Master of Science – Project Management.(Upon graduation of the Master degree) / ได้ปริญญาวิทยาศาสตร์ – การจัดการโครงการมหาบัณฑิต (นับหลังได้รับปริญญาโท)
Appointment as Chairman/member in Working Groups formed in Governmental Bodies (Special Study)** / ได้รับการแต่งตั้งเป็นประธาน/คณะทำงานในภารกิจพิเศษของรัฐฯ		Master of Science – Real Estate (Upon graduation of the Master degree) / ได้ปริญญาวิทยาศาสตร – อสังหาริมทรัพย์มหาบัณฑิต (นับหลังได้รับปริญญาโท)
Appointment as member in committee in governmental bodies** / ได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการในหน่วยงานของรัฐฯ		
Appointment as Expert Witness***# / ได้รับการแต่งตั้งเป็นพยานผู้เชี่ยวชาญ		
LEVEL 1 (1 to 3 points)	LEVEL 2 (4 to 6 points)	LEVEL 3 (7 to 9 points)

Appointment as an Arbitrator / Mediator**# / ได้รับการแต่งตั้งเป็น อนุญาโตตุลาการ/ผู้ไกล่เกลี่ย		
Acting as Mentors to NUS Students (Not for Paid Tutor) / รับเป็นครูฝึก นักศึกษา มหาวิทยาลัย NUS (ไม่ได้ ค่าจ้าง)		
Participation and conducting Profession related facility and sites tours / เข้าร่วมหรือจัดงานเกี่ยวกับ วิชาชีพหรือทัศนศึกษา		
Appointment as BOA Board member / ได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการ สภาสถาบัน		
Appointment as PPE chief examiner / examiner / ได้รับแต่งตั้งเป็นหัวหน้าผู้ ตรวจสอบ/ผู้ตรวจสอบ PPE		
Appointment as PPE tutorial chairman/tutor / ได้รับแต่งตั้งเป็น ประธานกวดวิชา/ผู้กวดวิชา PPE		
Appointment as PPE interviewer / ได้รับแต่งตั้งเป็นสอบสัมภาษณ์ PPE		
Speaker, opening speech speaker or chairperson for seminar / เป็นองค์ ปาฐก องค์ปาฐก หรือประธานการ สัมมนา		

* สถาบันผู้ถือใบอนุญาตผู้เข้าร่วมการฝึกอบรมต้องเข้าเรียนเกิน 75% ของการฝึกอบรมแต่ละครั้ง

** เพื่อสิทธิ์ในการรับหน่วยกิตฯ สถาบันผู้ถือใบอนุญาตต้องเข้าร่วมประชุม/อบรมเกิน 75% ของหน่วยกิต
กำหนดต่อปี โดยจะมีเจ้าหน้าที่จากสภาสถาบันคอยตรวจการเข้าประชุม/ฝึกอบรม

การเข้าไปมีส่วนร่วมการสัมมนา /รายวิชา CPD ที่จัดโดย สภาฯ-สมาคมหรือผู้จัดจดทะเบียนฯ ที่จะได้รับการจัด
ไว้ในระดับ 1 2 หรือ 3 นั้นขึ้นอยู่กับเนื้อหาสัมมนา / วิชาและระดับการมีส่วนร่วม

ภาคผนวก ง. **หัวข้อเนื้อหาวิชาและความสามารถพื้นฐานของสถาปนิกในวิชาชีพสถาปัตยกรรม
หลักของ UIA (The Fundamental Knowledge and Abilities of an Architect) ***

(set down in August 1985)

1. Ability to create architectural designs that satisfy both aesthetic and technical requirements, and which aim to be environmentally sustainable;
2. Adequate knowledge of the history and theories of architecture and related arts, technologies, and human sciences;
3. Knowledge of the fine arts as an influence on the quality of architectural design;
4. Adequate knowledge of urban design, planning, and the skills involved in the planning process;
5. Understanding of the relationship between people and buildings and between buildings and their environments, and of the need to relate buildings and the spaces between them to human needs and scale;
6. An adequate knowledge of the means of achieving environmentally sustainable design;
7. Understanding of the profession of architecture and the role of architects in society, in particular in preparing briefs that account for social factors;
8. Understanding of the methods of investigation and preparation of the brief for a design project;
9. Understanding of the structural design, construction, and engineering problems associated with building design,
10. Adequate knowledge of physical problems and technologies and of the function of buildings so as to provide them with internal conditions of comfort and protection against climate;
11. Necessary design skills to meet building users' requirements within the constraints imposed by cost factors and building regulations;
12. Adequate knowledge of the industries, organizations, and procedures involved in translating design concepts into buildings and integrating plans into overall planning;
13. Adequate knowledge of project financing, project management, and cost control.

(*Derived from UIA Accord on Recommended International Standards of Professionalism in Architectural Practice)

แบบสอบถามเกี่ยวกับโครงการ Continuing Professional Development สำหรับวิชาชีพสถาปัตยกรรมหลัก

เพื่อให้การพัฒนาวิชาชีพสถาปัตยกรรมมีการดำเนินการอย่างเป็นรูปธรรม และเพื่อเป็นการส่งเสริมและพัฒนาสถาปนิก ให้มีความพร้อมในการพัฒนาวิชาชีพเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน ทางสมาคมสถาปนิกสยามฯ จึงจัดตั้งสถาบันสถาปนิก สยามขึ้นเพื่อทำหน้าที่หลักในการพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง

ขณะนี้สถาบันสถาปนิกสยามกำลังดำเนินการจัดทำหลักสูตรเพื่อการพัฒนาวิชาชีพ เพื่อให้การดำเนินการในเรื่องนี้ได้รับความสนับสนุนและมีส่วนร่วมจากสมาชิกสถาปนิกอย่างจริงจัง สถาบันจึงขอความร่วมมือจากท่านสมาชิกในการให้ความเห็นตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับโครงการนี้ เพื่อคณะทำงานจะได้นำข้อมูลไปใช้ประกอบการพิจารณาจัดทำหลักสูตรต่อไป

โดยโครงการ Continuing Professional Development (CPD) เป็นโครงการพัฒนาความรู้ด้านวิชาการและวิชาชีพ สถาปัตยกรรมแก่สถาปนิกที่กำลังปฏิบัติวิชาชีพ เพื่อปรับปรุงความรู้และประสบการณ์ให้สอดคล้องและทันต่อสถานการณ์ปัจจุบัน การดำเนินการโครงการนี้ประกอบด้วย การฝึกอบรมวิชาการ การบรรยาย สัมมนา ทางวิชาการและการปฏิบัติวิชาชีพสถาปัตยกรรม ครอบคลุมทุกสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องโดยจัดต่อเนื่องทั้งปี เพื่อให้สถาปนิกผู้ปฏิบัติวิชาชีพในปัจจุบันสามารถเข้าร่วมได้ตามความพร้อมและความสนใจ

ข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถาม	
1. ประสบการณ์การทำงาน (วิชาชีพสถาปัตยกรรม)	☐ 0 – 2 ปี ☐ 6 – 10 ปี ☐ 16 – 20 ปี ☐ 2 – 5 ปี ☐ 11 – 15 ปี ☐ มากกว่า 20 ปี
2. ตำแหน่ง / หน้าที่รับผิดชอบในปัจจุบัน	
3. หน่วยงาน / องค์กรที่ทำงานในปัจจุบัน	☐ หน่วยงานราชการ ☐ สำนักงานสถาปนิก ที่จดทะเบียนนิติบุคคล โปรดระบุ
	☐ สำนักงานสถาปนิกอื่นๆ โปรดระบุ
	☐ อื่นๆ โปรดระบุ
4. ขอบเขตงานหลักที่รับผิดชอบในปัจจุบัน (เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)	☐ ศึกษาความเป็นไปได้ / วางแผนโครงการ ☐ ควบคุมงาน - การก่อสร้าง ☐ การตลาด / ประชาสัมพันธ์ ☐ ประสานงาน / ติดต่อ / บริหารจัดการ ☐ ออกแบบ ☐ ที่ปรึกษา ☐ ฝ่ายผลิต (production) ☐ อื่นๆ โปรดระบุ
5. ขอบเขตงานที่เคยรับผิดชอบตั้งแต่เริ่มทำงานจนถึงปัจจุบัน (เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)	☐ ศึกษาความเป็นไปได้ / วางแผนโครงการ ☐ ควบคุมงาน - การก่อสร้าง ☐ การตลาด / ประชาสัมพันธ์ ☐ ประสานงาน / ติดต่อ / บริหารจัดการ ☐ ออกแบบ ☐ ที่ปรึกษา ☐ ฝ่ายผลิต (production) ☐ อื่นๆ โปรดระบุ
Continuing Professional Development (CPD)	
1. เคยได้ยินหรือทราบข่าวเรื่องโครงการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่องหรือไม่	☐ ไม่เคย ☐ เคย จาก (เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ) ☐ สถาบันการศึกษา ☐ การพูดคุยในกลุ่มสถาปนิก ☐ สมาคมสถาปนิกสยามฯ ☐ อื่นๆ โปรดระบุ..... ☐ สถาปนิก

2. จากประสบการณ์การทำงาน ท่านเคยพบปัญหาว่าความรู้ที่มีไม่เพียงพอในการปฏิบัติวิชาชีพหรือไม่

เคย ไม่เคย

ท่านแก้ปัญหาอย่างไร

.....

.....

3. หากเคย ท่านพบปัญหาในเรื่องใดบ้าง (เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)

ด้านพื้นฐานการออกแบบ ☐ ความรู้ด้านทฤษฎีใหม่ทางสถาปัตยกรรมและศิลปะ ☐ การออกแบบโครงสร้างอาคาร ☐ ระบบวิธีการก่อสร้าง และเทคนิคการก่อสร้าง (Construction Technique) ☐ การออกแบบประสานงานระบบวิศวกรรม (Engineering Systems Coordination) ☐ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบ ☐ การออกแบบภาวะน่าสบายภายในอาคาร ☐ การออกแบบเพื่อการป้องกันอุบัติเหตุ (เช่น แผ่นดินไหว คลื่นยักษ์และแรงลม) ด้านการวางโครงการ (Project Planning) ☐ การพัฒนาโครงการ (Project Development) และวางโปรแกรมโครงการ (Project Programming) ☐ การพิจารณาวางแผนด้านการออกแบบสถาปัตยกรรม (Architectural Planning) ☐ การพิจารณาด้านโครงสร้างและงานระบบวิศวกรรม (Building and Engineering Programming) และการพิจารณาด้านเทคนิคและวิธีการก่อสร้าง (Construction Programming) ☐ การพิจารณาด้านเศรษฐศาสตร์และการเงิน (Project Financial Planning) ☐ การพิจารณาด้าน การลงทุน (Investment Planning) ด้านสิ่งแวดล้อมและการออกแบบเพื่อความยั่งยืน (Environmental Sustainability) ☐ การพิจารณาผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม (Environmental Impact Assessment) ☐ การออกแบบเพื่อการประหยัดพลังงาน (Energy Conscious Design) ☐ การออกแบบสถาปัตยกรรมสีเขียว (Green Architecture)	ด้านการบริหารจัดการ ☐ ความรู้ด้านการบริหารจัดการโครงการ (Project Management) ☐ ความรู้ด้านการบริหารจัดการสำนักงาน (Office Management) ☐ การบริหารจัดการงานก่อสร้าง (Construction Management) ☐ การบริหารจัดการทรัพยากรกายภาพ (Facilities Management) ☐ การบริหารจัดการความเสี่ยง (Risk Management) ☐ การวิเคราะห์ราคาค่าก่อสร้าง (Quantity Surveyor) ด้านเอกสารและการทำสัญญา ☐ เอกสารการประมูลและสัญญา (Bidding and Contract Document) ☐ การประมูลและการต่อรอง (Bidding and Negotiation) ☐ การทำเอกสารก่อสร้างและรายการประกอบแบบ (Construction and Specification Documents) ด้านการศึกษาปฏิบัติวิชาชีพ ☐ จรรยาบรรณ ด้านอื่น ๆ ☐ ความรู้ด้านการวางผัง วางโครงการ และวางผังชุมชน (urban design, planning, and planning process) ☐ ความรู้ด้านเทคโนโลยี สารสนเทศ ☐ อื่นๆ โปรดระบุ ....

4. ความคิดเห็นต่อการจัดทำโครงการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่อง

เห็นด้วย เพราะ

ไม่เห็นด้วย เพราะ

ไม่มีความเห็น

5. รายวิชาที่อยากให้มีกิจกรรม (จากรายวิชาในข้อ 3 และเพิ่มเติมตามความสนใจ) 1. 2. 3. 4. 5.	รายวิชาที่คิดว่าตนเองสามารถเป็นผู้ให้ความรู้ได้ (จากรายวิชาในข้อ 3 และเพิ่มเติมตามความสนใจ) (กรณีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 10 ปี) 1. 2. 3. 4. 5.
6. โปรแกรมการสอนที่ท่านคิดว่าเหมาะสมและสนใจเข้าร่วม (เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ) ☐ การจัดหลักสูตรอบรมระยะสั้น 1 - 2 วัน ☐ การจัดหลักสูตรอบรมระยะกลาง 2 - 4 สัปดาห์ ☐ การจัดหลักสูตรอบรมระยะยาว 6 - 8 สัปดาห์ ☐ การศึกษาทางไกล e - learning (ตามแผนงานในอนาคตของทางสถาบันสถาปนิกสยาม) ☐ อื่นๆ โปรดระบุ	
7. นอกจากการสอนในห้องเรียน ควรมีกิจกรรมสนับสนุนอื่นๆอย่างไรบ้าง (เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ) ☐ การจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) ☐ การจัด Forum เสวนาต่อเนื่องหลังการเรียน ☐ การจัดศึกษาดูงาน ☐ อื่นๆ โปรดระบุ	
8. ท่านคิดว่าจะเข้ารับการอบรมหรือมีส่วนร่วมในโครงการอย่างไร (เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ) ☐ เป็นผู้เข้ารับการอบรม ☐ เป็นผู้ร่วมจัด / ประสานงาน / ดำเนินงาน ☐ เป็นผู้บรรยาย ให้ความรู้ ☐ อื่นๆ โปรดระบุ	
9. ท่านคิดว่าปัจจัยใดมีผลต่อการเข้ารับการอบรมหรือมีส่วนร่วมในโครงการ (เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ) ☐ เนื้อหาการอบรม ☐ สถานที่จัดอบรม ความสะดวกในการเดินทาง ☐ วิทยากรผู้บรรยาย ☐ วันเวลา และระยะเวลาในการจัดอบรม ☐ รูปแบบการอบรมและกิจกรรม ☐ ค่าใช้จ่าย ☐ บรรยากาศและความสะดวกสบายในการอบรม ☐ อื่นๆ โปรดระบุ	
รายละเอียดในการติดต่อกลับ (กรณีต้องการข่าวสาร-ข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับโครงการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่อง) ชื่อ - สกุล สถานที่ทำงาน เบอร์โทรศัพท์ e-mail address	

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายละเอียดคำถามในการสัมภาษณ์ (รายละเอียดเพิ่มเติมจากแบบสอบถาม)

1. ข้อมูลส่วนตัว

1. มีประสบการณ์การทำงานในวิชาชีพสถาปัตยกรรม ระยะเวลารวม ปี
2. สำนักงานมีอายุรวม ปี
3. ขอบเขตงานที่เคยรับผิดชอบตั้งแต่เริ่มทำงาน

☐ ศึกษาความเป็นไปได้ / วางแผนโครงการ ☐ การตลาด / ประชาสัมพันธ์ ☐ ออกแบบ ☐ ฝ้ายผลิต (production)	☐ ควบคุมงาน - การก่อสร้าง ☐ ประสานงาน / ติดต่อ / บริหารจัดการ ☐ ที่ปรึกษา ☐ อื่นๆ โปรดระบุ
4. ประสบการณ์การทำงานก่อนเปิดบริษัทของตนเอง ระยะเวลา ปี
 ประวัติการทำงานโดยสังเขป (หรือการศึกษาต่อในระดับสูง)
 ระยะเวลา ปี
 ระยะเวลา ปี
 ระยะเวลา ปี
 ระยะเวลา ปี
 ระยะเวลา ปี
 ระยะเวลา ปี
4. ตำแหน่งหน้าที่ในปัจจุบัน
5. ขอบเขตงานที่รับผิดชอบในปัจจุบัน

☐ ศึกษาความเป็นไปได้ / วางแผนโครงการ ☐ การตลาด / ประชาสัมพันธ์ ☐ ออกแบบ ☐ ฝ้ายผลิต (production)	☐ ควบคุมงาน - การก่อสร้าง ☐ ประสานงาน / ติดต่อ / บริหารจัดการ ☐ ที่ปรึกษา ☐ อื่นๆ โปรดระบุ

2. ความเพียงพอของความรู้ต่องานที่รับผิดชอบ (ดูตัวอย่างเนื้อหาความรู้เบื้องต้นได้จากแบบสอบถาม หน้า 2 ข้อ 3)

1. เคยพบปัญหาความไม่เพียงพอหรือไม่ทันสมัยของความรู้ที่เรียนมาหรือไม่ ถ้าเคย มีวิธีการแก้ปัญหาอย่างไร
2. สามารถสรุปประเด็นปัญหาความไม่เพียงพอในแต่ละช่วงงานได้อย่างไร
 - ช่วงเริ่มทำงาน (เริ่มเข้าสู่วิชาชีพ)
 - ช่วงปฏิบัติวิชาชีพทั่วไป
 - ช่วงพัฒนาหน้าที่รับผิดชอบต่างๆ
 - ช่วงเปิดสำนักงานของตนเอง
 - ช่วงการบริหารสำนักงานของตนเอง
3. ในฐานะผู้บริหาร เคยพบปัญหาความไม่เพียงพอหรือไม่ทันสมัยของความรู้ของสถาปนิกในแวดวง (ในสำนักงาน) หรือไม่
4. หากเคยพบปัญหา (ข้อ 3) ปัญหาที่พบได้แก่เรื่องใดบ้าง
5. มีวิธีการแก้ปัญหาความไม่เพียงพอหรือไม่ทันสมัยของความรู้ หรือมีแนวทางเพิ่มพูนความรู้ของสถาปนิกในสำนักงานอย่างไร
6. จากลักษณะและวิธีการเพิ่มพูนความรู้ของสถาปนิกในสำนักงาน สถาปนิกให้การตอบรับมากน้อยเพียงใด อย่างไร
7. โดยทั่วไปแล้ว สถาปนิกในบริษัทมีความตื่นตัวหรือขวนขวายต่อการเพิ่มพูนความรู้ด้วยตนเองมากน้อยเพียงใด อย่างไร

3. พื้นฐานการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร และแนวทาง CPD

1. โดยส่วนตัว เคยทราบข่าวสารแนวทางที่สภาสถาปนิกมีแนวคิดให้สถาปนิกที่ปฏิบัติวิชาชีพเข้ารับการอบรมหรือไม่
2. หากทราบข่าว ทราบจากแหล่งใด

☐ สถาบันการศึกษา	☐ การพูดคุยในกลุ่มสถาปนิก
☐ สมาคมสถาปนิกสยามฯ	☐ อื่นๆ โปรดระบุ.....
☐ สภาสถาปนิก	
3. ในฐานะของสำนักงาน เคยทราบข่าวสารของแนวทางนี้หรือไม่
4. หากทราบข่าว ทราบจากแหล่งใด

☐ สถาบันการศึกษา	☐ การพูดคุยในกลุ่มสถาปนิก
☐ สมาคมสถาปนิกสยามฯ	☐ อื่นๆ โปรดระบุ.....
☐ สภาสถาปนิก	
5. มีวิธีการหรือนโยบายที่สนับสนุนหรือกระตุ้นการรับข่าวสารของสถาปนิกอย่างไร (เช่น การประชาสัมพันธ์โครงการจัดอบรมต่างๆ เป็นต้น)
6. จากลักษณะและวิธีการให้ข่าวสารของทางสำนักงาน สถาปนิกให้การตอบรับมากน้อยเพียงใด อย่างไร
7. โดยทั่วไปแล้ว สถาปนิกในบริษัทมีความตื่นตัวหรือขวนขวายรับข่าวสารต่างๆมากน้อยเพียงใด อย่างไร

4. ความคิดเห็น / ข้อเสนอแนะ

1. หากสถาปนิกในบริษัทเคยรับรู้ข้อมูลข่าวสารของโครงการนี้ สถาปนิกเหล่านั้นมีปฏิกิริยาหรือการตอบรับอย่างไร
2. โดยส่วนตัวในฐานะสถาปนิกท่านหนึ่ง ทางผู้ให้สัมภาษณ์มีความคิดเห็นอย่างไร เห็นด้วยกับหลักการเพิ่มพูนความรู้นี้หรือไม่ เพราะเหตุใด
3. ในฐานะผู้บริหาร ทางผู้ให้สัมภาษณ์มีความคิดเห็นอย่างไร เห็นด้วยกับหลักการนี้หรือไม่ เพราะเหตุใด
4. เห็นด้วยกับการออกข้อบังคับ หรือนำผลการอบรม (เช่น การเก็บหน่วยกิต) ไปใช้ในเรื่องการถือหรือต่อใบอนุญาตหรือไม่ อย่างไร
5. รายวิชาที่อยากให้มีการจัดอบรม ได้แก่เรื่องใดบ้าง (ดูตัวอย่างเนื้อหาความรู้เบื้องต้นได้จากแบบสอบถาม หน้า 2 ข้อ 3)
6. รายวิชาที่คิดว่าตนเองสามารถเป็นผู้ให้ความรู้ได้ (ดูตัวอย่างเนื้อหาความรู้เบื้องต้นได้จากแบบสอบถาม หน้า 2 ข้อ 3)
7. โปรแกรมการสอนที่ท่านคิดว่าเหมาะสมและสนใจเข้าร่วม

☐ การจัดหลักสูตรอบรมระยะสั้น 1 - 2 วัน	☐ การศึกษาทางไกล e-learning
☐ การจัดหลักสูตรอบรมระยะกลาง 2 - 4 สัปดาห์	☐ อื่นๆ
☐ การจัดหลักสูตรอบรมระยะยาว 6 - 8 สัปดาห์	
8. นอกจากการสอนในห้องเรียน ควรจะมีกิจกรรมสนับสนุนอื่นๆอย่างไรบ้าง

☐ การจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ (Workshop)	☐ การจัด Forum เสวนาต่อเนื่องหลังการเรียน
☐ การจัดศึกษาดูงาน	☐ อื่นๆ
9. ท่านคิดว่าจะเข้ารับการอบรมหรือมีส่วนร่วมในโครงการอย่างไร

☐ เป็นผู้เข้ารับการอบรม	☐ เป็นผู้ร่วมจัด / ประสานงาน / ดำเนินงาน
☐ เป็นผู้บรรยาย ให้ความรู้	☐ อื่นๆ

10. ท่านคิดว่าปัจจัยใดมีผลต่อการเข้ารับการอบรมหรือมีส่วนร่วมในโครงการ

☐ เนื้อหาการอบรม	☐ สถานที่จัดอบรม ความสะดวกในการเดินทาง
☐ วิทยากรผู้บรรยาย	☐ วันเวลา และระยะเวลาในการจัดอบรม
☐ รูปแบบการอบรมและกิจกรรม	☐ ค่าใช้จ่าย
☐ บรรยากาศและความสะดวกสบายในการอบรม	☐ อื่นๆ

11. ความคิดเห็น หรือข้อเสนอแนะอื่นๆ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

ชื่อ นางสาวภัทรา ลาขโรจน์

เกิด 10 มกราคม พ.ศ.2526

การศึกษา

- ระดับประถม โรงเรียนดาราวิทยาลัย จังหวัดเชียงใหม่
- ระดับมัธยม โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- ระดับอุดมศึกษา สถาปัตยกรรมศาสตรบัณฑิต (เกียรตินิยมอันดับ 1)
ภาควิชาสถาปัตยกรรมศาสตร์ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
จบการศึกษา ปีการศึกษา 2548
- เข้าศึกษาหลักสูตรปริญญาสถาปัตยกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการจัดการสถาปัตยกรรม
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปีการศึกษา 2549

การทำงาน

- ผู้ช่วยวิจัย “โครงการจัดทำเกณฑ์ค่าบริการวิชาชีพสถาปัตยกรรม” โดย หน่วยวิจัยกฎหมายด้าน
สถาปัตยกรรม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2549 – พ.ศ. 2550
- ผู้ช่วยวิจัย โครงการ “จัดทำหลักสูตรฝึกปฏิบัติวิชาชีพและพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่อง” โดยสถาบัน
สถาปนิกสยาม สมาคมสถาปนิกสยามในพระบรมราชูปถัมภ์ พ.ศ. 2549 – พ.ศ. 2550

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย